
HELENE SEHAUF
FELINARUL
lui
TRICĂ

HELENE SEHAUF

FELINARUL
lui
TRICĂ

Istorioara s-a petrecut cu ani în urmă într-un orăşel unde unii golani, cînd aveau chef, mergeau la Şcoala Duminicală numai pentru a face rele. Printre aceştia era şi Trică. Dar nimeni nu ar fi visat şi cel mai puţin el însuşi, de ceea ce s-a petrecut cu el în urma contactului cu Şcoala Duminicală.

«Trică, tu vezi ce cuminţi se duc toţi ăia la Şcoala Duminicală?»

«Măi, pe ăştia trebuie să-i necăjim! Aş avea o satisfacţie deosebită să facem aceasta!»

«Aşa m-am gîndit şi eu. Hai să intrăm şi noi în sală cu ei, tot n-am mai fost de mult timp înlăuntru. Va fi a-ntîia să o putem necăji pe învăţătoare şi să facem gălăgie cînd vor trebui să cînte copiii!»

«Adună-i repede pe ceilalţi, altfel întîrziem!»

Doi băieţi arşi de soare, cu pantalonii scurţi şi rupţi, cu părul nepieptănat asemenea unor copii neîngrijiţi, alergau de-a lungul străzii şi făceau semne prietenilor lor. Şuşoteau de zor şi rîdeau pe înfundate unii cu alţii.

Apoi năvăliră în Şcoala Duminicală şi se tolăniră în banca cea lungă aproape de intrare.

Încetişor, conducătorul Şcolii Duminicale trecu printre rînduri şi notă grupele care azi nu aveau învăţător. Este obicei ca unii dintre auditori care sînt sus lîngă amvon, să sară în ajutor şi să preia serviciul de învăţătoare.

Conducătorul Şcolii Duminicale a ajuns acum la ultima bancă pe care s-a aşezat grupul de aşa zişi golani. Şi ce vioi băieţi! Vorbesc, fluieră, se trag de păr şi-şi bălăngăne neîncetat picioarele descălţate.

«...mneaţa băieţi! Mă bucur că azi aţi venit în număr aşa de mare. Dar unde este învăţătoarea voastră?»

«N-avem» zise unul.

«Este plecată la Cucutenii din Deal» mormăi altul.

«Îi este frică de noi» îşi permise un al treilea să zică.

«Da, nu de mult Trică i-a făcut o gaură în rochie. Băiatul ăsta nu face două parale.»

Gălăgioşii bufniră toţi în rîs. Copiii din grupa alăturată şi-au întors privirea ca să vadă ce se întîmplă. Trică îşi aranjă părul cu mîinile şi se alătură celorlalţi în veselia generală.

«Bine», zise conducătorul, «vă voi aduce o învăţătoare care o să vă placă; am încredinţarea că veţi fi cuviincioşi cu dînsa.»

În sală, sus lîngă amvon stătea sfioasă acum numai o singură tînără. Cînd dl. Patriciu i se adresă, dînsa îl privi cu oarecare frică. Obrajii i se înroşiră uşor. «Dar eu nu am colaborat niciodată la Şcoala Duminicală! Să ştiţi, eu nu pot să preiau acea grupă. Tocmai aceşti băieţi care sînt aşa de sălbatici şi neastîmpăraţi! O să rîdă şi o să facă glume pe seama mea!»

Conducătorul Şcolii Duminicale dădu din cap.

«D-şoară Petra, eu cred că dacă vă străduiţi o să meargă. Povestiţi-le ceva frumos şi tinerii o să înceteze cu gălăgia.»

Tînăra fată oftă.

«Domnule Patriciu, cred că această ceată sălbatică ar avea nevoie de o învăţătoare mai în vîrstă şi mai versată, una de care să aibă respect şi care să-i fascineze cu povestirile ei.»

Conducătorul se uită în jur.

«Dar azi în afară de Dvs. nu mai este nimeni aici. Grupa rămîne fără învăţătoare dacă Dvs. nu vreţi să o preluaţi.»

Tînăra fată oftă din nou şi privi în jos ezitînd şi nehotărîtă.

Atunci dl. Patriciu îi zise încet de tot încît numai dînsa putea să audă:

«Ceea ce nu aţi făcut unuia dintre aceşti micuţi, Mie nu mi-aţi făcut.»

D-ra Petra se uită fix la dl. Patriciu şi apoi se ridică repede. Fără a mai ezita şi împreună cu conducătorul Şcolii Duminicale merse la grupul de băieţi.

«Aşa! Vă aduc aci pe d-ra Petra. Nu-i aşa, o să-i demonstraţi că sînteţi bine educaţi şi o să-i faceţi bucurie?»

Pe faţa serioasă a d-rei Petra se citea hotărîre. Ce, nu este prima ocazie să facă şi dînsa ceva pentru Domnul şi împărăţia Lui? În gînd îl rugă pe Dumnezeu să-i dea cuvintele potrivite.

De altfel e timpul să înceapă căci şase perechi de ochi plini de nerăbdare sînt îndreptaţi spre dînsa.

Se reculege.

«Aţi învăţat pe de rost un verset biblic?»

Luţă, cel mai obraznic şi mereu primul gata să ia cuvîntul, se ridică repede.

«Domnişoară, nu sîntem obişnuiţi să învăţăm versete. Noi venim aici doar dacă afară ne plictisim sau dacă este prea cald.»

«Da!» interveni şi Trică «eu am venit pentru că nu mai am chef să pescuiesc şi pentru că cei de acasă mă tot ceartă.»

Un rîset începu să răsune.

D-ra Petra ridică mîna potolitor.

«Dar fiindcă tot sînteţi azi aici, vreau să vă povestesc o istorioară. Nu una învăţată sau inventată, ci una pe care o trăit-o aevea tatăl meu. Ascultaţi numai!»

Grupul se aşeză strîns şi privi încordat cu ochii căscaţi la povestitoare.

«Cei, care dintre voi sînteţi de prin părţile acestea aţi văzut desigur o mină. Ştiţi că fiecare miner trebuie să aibă un felinar pentru ca să se poată orienta în întunericul de

nepătruns din adîncul pămîntului. Tatăl meu a fost de asemenea miner. În fiecare dimineață, împreună cu mulți alți mineri, coborau mai multe sute de metri în adînc. Era mereu foarte important ca fiecare să aibă felinarul în bună stare de funcționare, căci altfel nu ar fi putut lucra. Tatăl meu mi-a povestit adeseori că această mică luminiță era singura lui mîngîiere cînd lucra așezat pe spate în galeriile adînci. Într-o zi de vară caldă și cu zăduf s-au iscat spre apus nori grei tocmai cînd minerii trebuiau să coboare. Înainte de plecare, ca de obicei, adunîndu-se la rugăciune s-a iscat o furtună groaznică. Dar chiar dacă la suprafață furtuna bîntuie de se cutremură pămîntul, jos în mină este o liniște de mormînt.

Cu salutul «noroc bun» bărbații au plecat la lucru. S-au împrăștiat în galerii și fiecare își vedea de lucrul lui. Felinarele pe care le purtau pe brîul lat, le oferea lumină.

Deodată tatăl meu auzi un troznet îngrozitor și în răstimp de cîteva secunde întreaga construcție din lemn care căptușea mina, fuse dărîmată.

Strigăte de groază se auziră din gură în gură.

«Mina s-a surpat! Vai nouă!

Tatăl meu, cu o voce ca de fier, strigă:

«Păziți-vă felinarele! Ele sînt singurele care ne vor putea salva și care vor arăta drumul celorlalți spre noi!»

Totul se îngrămădea orbește într-o dezordine sălbatică. Întrarea în mină era blocată. O mare disperare îi cuprinse pe toți.

«Sîntem pierduți! Totul este zadarnic! Pînă ne vor găsi vom muri de foame!»

Tatăl meu însă îi încuraja.

«Nu trebuie să descurajăm! Dumnezeu nu a părăsit pe cel ce se încrede în El! Ascultaţi ce vă spun: tovarăşii noştri ne vor căuta. Ei vor săpa şi vor înainta prin mina blocată. Acum va trebui să împărţim bine hrana şi lumina, căci poate să dureze cîteva zile pînă atunci. De aceea să stingem toate felinarele afară de unul singur căci numai aşa vom avea lumină mai mult timp în acest întuneric.»

Tocmai aşa au făcut cum a zis tatăl meu. Ardea o singură lumină şi fiecare bucăţică de pîine a fost cu grijă repartizată. Timpul se scurgea încet, oră de oră. După calculele făcute de ei trebuie să se fi scurs deja patru zile de cînd sînt blocaţi şi îngropaţi de vii. Se consumase şi ultima bucăţică de pîine, ultima înghiţitură de apă fu deasemenea repartizată.

Bărbaţii morţi de oboseală şi disperaţi şedeau în jurul ultimei luminiţe şi într-o neputinţă totală priveau în flacăra tremurîndă. Perechile de ochi injectaţi priveau ţintă la însetatul fitil care absorbea ultimul petrol.

Un puternic şi apăsător murmur se făcu auzit.

«Ce ne mai chinuim cu speranţe fără sens? Totul este zadarnic! Sîntem pierduţi şi trebuie să ne prăpădim în mod jalnic!»

Tatăl meu însă îl contrazise:

«Nu, încă nu trebuie să ne dăm bătuţi! Voi vedeţi felinarul cum arde? Aşa după cum acesta luminează în întuneric, tot aşa vrea şi Dumnezeu să lumineze inimile noastre. Cuvîntul Lui este lumina picioarelor noastre chiar dacă toate celelalte lumini din jurul nostru se vor stinge! Căci El a spus: «Cheamă-mă în ziua necazului şi Eu te voi izbăvi, iar tu mă vei proslăvi! Promisiunea Lui este valabilă azi şi pentru noi. Haideţi să ne rugăm.»

După rugăciune o mare linişte s-a aşternut peste ei. Apoi s-a stins şi ultima luminiţă.

Unii bărbaţi au început să plîngă. Erau la capătul puterilor lor. În timp ce somnul se pregătea să-i cuprindă, tatăl meu auzi un sunet ca şi cum ar fi răsunat la mare depărtare un ecou al unei împuşcături în stînci.

Sunetul se apropia tot mai puternic şi acum îl auziră şi ceilalţi.

Bărbaţii obosiţi prinseră din nou viaţă, viaţă şi mişcare. La intervale anumite strigau cu toţii deodată din răsputeri ca salvatorii lor să nu piardă direcţia.

Ciocanele, perforatoarele şi lopeţile se auziră tot mai puternic. În sfîrşit galeria lor fu deschisă şi un felinar aprins atîrna peste ei ca un soare. Plini de mulţumire şi de bucurie ridicară spre el mîinile lor secătuite.

«Erau salvaţi!»

Obrajii palizi ai d-şoarei Petra deveniră roşii în timpul povestirii. Ea a uitat orice timiditate, căci ochii copiilor, arzători şi încordaţi, erau aţintiţi la buzele ei.

Cînd tăcu, Trică întrebă:

«Domnişoară, toate acestea erau adevărate?»

«Sigur, băieţaşul meu. Tatăl meu mi-a povestit despre această întîmplare foarte des.»

«Şi ei au fost salvaţi fiindcă s-au rugat?»

«Da Luţă, eu cred aceasta pentru că Dumnezeu prin Cuvîntul Său a promis mereu că vrea să ne ajute dacă-L rugăm.»

Trică s-a ridicat în bancă şi s-a înclinat mult înainte. «Şi ceea ce stă în Biblie este cu adevărat ca un felinar în întuneric? Ea poate să lumineze şi pe oamenii răi care nu s-au interesat niciodată de ea?»

«Da Trică. Ea este ca un felinar în adîncul unei mine. Fără o asemenea lumină nu poţi să te orientezi.»

Trică priveşte acum foarte gînditor. Apoi îşi scutură capul energic cu părul lui închis şi cîrlionţat.

«Eu am crezut mereu că asemenea istorioare sînt inventate pentru ca noi tinerii să fim blînzi şi cuminţi. Că aşa ceva a ajutat, eu n-am ştiut!»

Fuse atît de îngîndurat încît a uitat orice gălăgie şi zburdălnicie şi a părăsit Şcoala Duminicală liniştit şi pus pe gînduri.

D-şoara Petra privind în urma copiilor se gîndea: Oare a rămas în inima lor măcar un sîmbure? Oare va putea *răsări şi aduce fructe, sau va fi înăbuşit de ciulinii zilelor?»*

*

* *

Dimineaţa următoare, razele piezişe ale soarelui dansau prin ferăstruica camerei de la mansardă în care locuia Trică. Căscă şi se învîrti pe ceealaltă parte, căci nu avea deloc poftă să se scoale. La ce? Şcoala şi aşa începe mai tîrziu şi pînă atunci tot mă plictisesc de cele mai multe ori. De altfel viaţa este plicticoasă şi nu ştii prea bine cu ce să începi! În sfîrşit iese din aşternut şi se vîrî în îmbrăcămintea-i jerpelită. Spălatul şi pieptănatul nu erau pe ordinea lui de zi, fără acestea era mai repede gata. Priveşte căscînd în jur prin camera sărăcăcioasă. Peste tot atîrnă fire de paiangen, peste tot stă praful de un deget de gros. Oftează, trînteşte apoi uşa şi coboară scara abruptă care duce la bucătărie. În bucătărie domneşte aceiaşi dezordine şi necurăţenie. O masă hodorogită care mai are numai trei

picioare stă proptită de perete. Pe masa murdară stă micul dejun pentru Trică şi soră-sa.

O femeie palidă, istovită, trebăluieşte pe la maşina de gătit. Morocănoasă, clămpăne inelele de la maşina de gătit şi aproape că nici nu ridică capul.

«În sfîrşit vii şi tu Trică! Este ruşine ca un băiat mare ca tine să trîndăvească în pat aşa de mult şi să lase pe seama mamei sale tot lucrul. Trebuie să mă chinuiesc cu voi şi pe deasupra să mai sparg şi lemne şi să car şi apă!»

Trică gesticulează încăpăţînat facînd buze bosumflate: «Asta n-ai făcut-o doar numai pentru mine. Ceilalţi vor deasemenea să-şi ia micul dejun!»

«Dar unde este tata?»

«Ah, el a avut iarăşi o noapte grea şi abia spre dimineaţă a adormit din nou.»

Mama lui Trică oftă greu. Îi era prea cald lîngă sobă şi îşi şterse fruntea umedă cu colţul şorţului. Ce apăsată de grijuri arată d-na Lungu! Sălbaticul de Trică nici nu bănuieşte ce inimă grea are mama lui în această dimineaţă. D-na Lungu ştie că boala soţului ei este fără leac, că încetul trebuie să se stingă fără ca dînsa să-i poată ajuta. Nici o noapte măcar nu are linişte, pentru că trebuie să-l sprijine, să-i îndrepte pernele şi să-i răcorească fruntea cu comprese. Afară de acestea mai trebuie să aibă grije de cel mic, să-l poarte în braţe ca să nu plîngă şi să-i deranjeze pe tăticul. Este supărată din cauza celui mai mare, leneşul Trică, care nu-i ajută cu nimic ca să-i uşureze greaua sarcină. El nu ascultă de nimeni şi nu acceptă să i se spună nimic. Trică mai are încă o soră, care este tot aşa de morocănoasă şi neascultătoare ca şi el. Aceasta îi face mamei foarte adeseori mari grijuri şi necazuri deoarece nu

mai poate răzbi singură cu gospodăria. Lucrul îi ajunge pînă peste cap. Pe deasupra trebuie să aibă grije de întreţinerea întregii familii. Ea lucrează în case străine ca să mai agonisească ceva bani. Din această cauză este total istovită şi nici nu mai ştie ce să facă de disperare, oboseală şi grijuri.

Gîndurile d-nei Lungu sînt întrerupte de ţipetele celui mai mic din camera alăturată. Tresare şi repede se uită dacă uşa spre camera soţului ei este închisă. Apoi strigă supărată:

«Maria, n-ai vrea să-l legeni pe cel mic ca să se liniştească? Nu înţeleg de ce nu l-ai putu adormi pînă acum!»

«Încearcă şi singură!» fuse răspunsul necuviincios.

D-na Lungu trecu repede lîngă leagăn şi-l ridică pe cel mic. Apoi tristă, zise:

«Tu nu te gîndeşti cîtuşi de puţin la tatăl tău? În această noapte i-a fost foarte rău. Mi se pare că îţi este indiferent acest lucru!»

Maria făcu o faţă plîngăreaţă şi zise iritată:

«Tot timpul l-am legănat pe Ionică, dar în această dimineaţă parcă nu vrea să adoarmă. Încearcă tu singură!»

În acest moment se auzi alături un zgomot mare. Speriată, mama, cu Ionică în braţe, se grăbi spre bucătărie ca să vadă ce s-a întîmplat. În timp ce voia să-şi ia pîinea de pe masă, Trică a atins cu cotul cana cu cafea, care căzînd pe podea, s-a spart în sute de bucăţele. Lichidul brun şi cald se scurgea acum peste pardoseală.

Aceasta era acum prea mult pentru chinuita mamă.

«Pleacă la şcoală obraznicule! Nu eşti în stare să faci decît necaz şi supărare. Parcă nu aveam deja destule grijuri! Să dispari din faţa mea!»

Ea ridică amenințător mîna în timp ce Trică apucă să fugă dar nu fără a lua rapid sandvișul pregătit.

Cu un salt ieși pe ușă și acum alerga în picioarele goale de-a lungul potecii.

Se gîndi ce ar mai putea să facă deoarece pînă începe școala mai este încă o oră bună. Mestecă de zor mergînd agale pînă ce ajunse la eleșteul de la marginea orășelului. Eleșteul este înconjurat de ulmi bătrîni care vara oferă umbră bună. Aci este locul preferat al lui Trică unde adeseori visează sau se joacă pe mal. Tocmai voia să se așeze pe un trunchi răsturnat cînd auzi niște pași ușori și repezi de-a lungul potecii. Întoarse curios capul și deodată un strigăt de bucurie și mirare îi veni pe buze.

Repede sări în sus.

«D-șoară Petra de unde veniți?»

«Acelaș lucru aș vrea să te întreb și eu Trică!» Și dînsa îi zîmbi.

«Sînt în drum spre școală, dar mai am puțin timp.»

«Eu am vizitat o bolnavă afară din oraș. Dar aci la eleșteu este bine, răcoare. Trică ți-ai găsit aci un locușor bun. Să mă așez și eu cîteva minute lîngă tine ca să mă mai odihnesc.»

Trică deveni roșu de bucurie și se trase mai la o parte pe trunchiul copacului.

D-șoara Petra nu-i mîndră deloc și încă se mai așează și lîngă zdrențărosul și murdarul de Trică! Și încă atît de aproape de șosea unde poate fi văzută de oricine.

«Trică ți-ai făcut toate lecțiile? Găsesc că părul tău nu arată ca și cum ar fi fost pieptănat.»

Trică își frecă degetele jenat și nu răspunse. Rar i se întîmpla așa ceva lui Trică care de altfel era obraznic și mereu gata de ripostă. După puțin timp oftă agitat:

«Aş vrea să vă întreb ceva d-şoară Petra!»

«Cu plăcere băieţaşul meu.»

Trică privi gînditor la micile valuri care se frîngeau în mal sub picioarele lui. Ici şi colo, valurile strălucesc cînd razele soarelui cad printre crengile aplecate. Peste trestii zbîrnîie o libelulă albastră. Rîndunelele aproape că ating în zbor suprafaţa strălucitoare a apei. Dinspre oraş răzbate dăngănitul clopotelor. În sufletul lui Trică era sărbătoare; încet întrebă:

«Istoria cu minerii îngropaţi pe care ne-aţi povestit-o ieri la Şcoala Duminicală este precis adevărată?»

«Sigur Trică, Tatăl meu însuşi a trăit-o.»

«Este sigur că bărbaţii care au fost salvaţi, au fost toţi buni şi cuminţi şi nu au avut niciodată vreo vină?»

«O nu, de ce crezi tu asta? Printre aceia erau şi beţivi şi alţi indivizi răi. Unii însă au devenit altfel după ce au fost salvaţi. În acele ceasuri de groaznice necazuri, ei au recunoscut unica şi adevărata lumină fără care orice întuneric rămîne de nepătruns. De sigur tu cunoşti pe d-l Chiriac proprietarul casei aceleia mare şi albă, cu un parc îngrădit, la marginea oraşului? Şi el a fost acolo atunci. Ca tînăr era un mare beţiv şi un trîndav.»

«D-l Chiriac?»

Trică rămase cu gura căscată de mirare.

«Eu am crezut mereu că Dumnezeu ocroteşte numai pe cei buni. Poate oare ca un beţiv şi ticălos să mai devină un om cu bună reputaţie şi respectat?»

«Cu siguranţă Trică, dacă acesta rupe cu trecutul său şi îşi predă viaţa cu totul lui Dumnezeu şi se încrede în El. Mulţi dintre cei tineri şi uşuratici care au fost atunci îngropaţi

în mină, s-au întors şi s-au pocăit de căile lor rele pornind pe un drum nou.»

Ochii lui Trică străluceau.

«Oh, d-şoară Petra, trebuie să fie frumos să devină cineva un om cu bună reputaţie şi iubit deşi mai înainte era un pierde-vară! Dar nu oricine poate face acest lucru. Cu siguranţă că nu. Eu nu aş putea face aceasta niciodată!»

«Trică, să ştii că nici alţii. Această transformare nu stă numai în puterea omului. Pentru aceasta e nevoie de unul mai mare care să ajute. Aceluia trebuie neapărat să-i dai ascultare.»

Trică dădu din umeri.

«Dar aşa unul cum sînt eu?»

Apoi îşi scutură brusc zulufii şi se ridică.

«Trebuie să plec la şcoală, ceasul bate deja! La revedere d-şoară Petra!»

Şi alergă în salturi mari peste cîmp, în picioarele goale.

*

* *

La celălalt capăt al străzii pe care locuia Trică, este o casă mare, albă. Este cea mai frumoasă din tot orăşelul. O grădină minunată, cu copaci umbroşi fremătători, precum şi multe alte plante rare. Grădina este înconjurată de un gard înalt din fier; neastîmpăratul Trică a stat de multe ori în faţa acestei porţi închise şi s-a uitat cu jind în acest parc de basm. În această mare şi străină grădină era mereu răcoare şi umbră, chiar şi în zilele cele mai călduroase şi prăfoase. Coroanele mărețe ale copacilor se întindeau deasupra pajiştei bine îngrijite şi potecilor mereu greblate, iar în

faţa casei ţîşnea necontenit o arteziană în mijlocul unui havuz, în a cărei jet înalt şi argintiu se frîngeau razele soarelui în toate culorile curcubeului.

Ce adeseori a stat neastîmpăratul Trică în faţa porţii închise, uitîndu-se cu jind la această arteziană. Ce şi-ar mai fi răcorit şi el mîinile şi picioarele în jetul artezienei, sau şi-ar fi cufundat adînc faţa în bogăţia de flori bine-mirositoare din straturile ce o înconjurau!

Unui tînăr sărac nu-i va fi hărăzită în viaţă o asemenea grădină minunată. Dar de fapt ce ar căuta el acolo?

Azi era zi de tîrg în orăşel şi Trică era în picioare deja dis-de-dimineaţă ca să poată savura şi admira totul. De la şcoală a chiulit, ceea ce nu-i făcea nici o mustrare de conştiinţă, deoarece aceasta o făcea foarte des.

Cu mîinile în buzunarele pantalonilor rupţi, fredonînd o melodie veselă, hoinărea printre carusele şi dughene. A avut prilejul şi norocul să poată prinde un cal care o luase la fugă speriat de gălăgia tîrgului. Pentru această faptă a primit de la proprietarul calului douăzeci de lei. Astfel îşi putu cumpăra mult doritele pocnitoare cu care făcea mare gălăgie pînă le termină pe toate. Apoi subit îl apucă o mare oboseală şi plictiseală. Stomacul îi chiorăia din cauză că nu mîncase nimic pînă la această oră. Acasă nu avea chef să meargă deoarece îi era teamă de cearta mamei care sigur era supărată pentru hoinărelile şi netrebnicia lui. Astfel, indispus, se aşeză pe o piată şi îşi rezemă capul în cele două mîini.

Oare de ce, aşa dintr-o dată, se dezgustă de această forfotă şi tumult gălăgios pe care le-a aşteptat şi de care s-a bucurat mai înainte aşa de mult, iar acum nu voia nici să audă şi nici să vadă nimic din toate aceasta?

Trică respiră adînc. Stomacul îi chiorăia iarăşi şi încă nici nu era la amiază.

De-a lungul străzii venea un domn care purta în mîini mai multe pacheţele. Trică îl recunoscu. Era d-l Chiriac, proprietarul casei mari şi albe din parcul îngrădit.

Trică credea că nu vede bine cînd domnul se opri în faţa lui.

«Cum îl cheamă pe tatăl tău, băieţaşule?»

Trică sări în sus de pe piatră.

«Ioan Lungu.»

«Şi unde locuieşti?»

«Pe celălalt mal al eleşteului, aproape de moară.»

«A, da, tatăl tău este tîmplarul Lungu? Acum îmi amintesc de el. Şi tu? Pe tine cum te cheamă?»

«De fapt mă numesc Dumitrache, dar toţi îmi zic Trică!»

«Interesant nume! Ia spune acum Trică ce faci tu deseară?»

Trică se uită mirat la d-l Chiriac.

«Deseară? La asta nu m-am gîndit încă. Probabil voi hoinări iarăşi ca să văd ce se mai întîmplă.»

«Atunci te invit la o mică serbare în grădina mea. Acolo vor fi jocuri de artificii şi va cînta o fanfară.»

Trică rămase cu gura căscată de mirare.

«Şi eu — pot să vin şi eu?»

Ar fi avut o mare plăcere să sară în sus de bucurie, dar faţă de d-l Chiriac nu îndrăznea.

Oare a înţeles el bine? De sigur n-a auzit bine pentru că aşa ceva frumos nici nu s-ar putea întîmpla!

Domnul se uită prietenos la băieţaşul jerpelit.

«Ei Trică, vei veni?»

Pentru prima dată în viaţa lui, neastîmpăratul şi obrazni-

cul Trică începu să se bîlbîie încurcat:

«Eu nu ştiu — nu am nici un costum!»

«Aşa-a-a? Dar acum cu ce eşti îmbrăcat?»

«Astea? — Astea sînt zdrenţe şi rupturi» rîse Trică în timp ce ochii îi scînteiau. Şi-a regăsit siguranţa.

D-l Chiriac rîse.

«Aveţi apă acasă?»

«De sigur, cîtă vreau!»

«Atunci te vei spăla din cap pînă-n picioare şi te vei pieptăna. Apoi vei fi în orice caz mai curat. Mai mult nu-ţi cer.»

D-l Chiriac tocmai voia să plece cînd îi veni încă o idee:

«Stai! Dacă mai ştii şi cunoşti şi alţi băieţi şi fete care deasemenea nu ştiu ce să facă deseară, poţi să-i aduci. Toţi sînt invitaţi cu plăcere!»

Îşi luă rămas bun de la Trică, care rămase uluit, şi se îndepărtă cu paşi repezi. Abia acum, după ce d-l plecase, Trică sări în sus de bucurie.

Ce bucurie! Să poţi întra într-o asemenea grădină, să vezi jocuri de artificii, să te poţi apropia atît de mult de arteziană şi pe de-asupra să poţi lua cu tine şi prietenii. De bucurie bătu din palme, aplaudă.

«Bineînţeles, primul pe care-l voi chema este Luţă. Hainele lui sînt la fel de rupte ca şi ale mele. Cu el nu mi-e ruşine!»

Trică vorbeşte aşa de unul singur. Dar de bucurie nici nu poate altfel.

Cînd se făcu seară, în grădina d-lui Chiriac mişunau nerăbdători băieţi şi fete. Au venit din toate cartierele oraşului. D-l Chiriac şi-a dat toată osteneala ca să cheme cît mai mulţi.

Ei se amuză şi se învîrt în jurul artezienei minunate pe care mereu au admirat-o prin grilajul porţii. Pentru toţi seara este minunată. Aproape că nu le venea să creadă că este adevărat cînd văzură şi artificiile care parcă nu mai aveau sfîrşit şi apăreau ca o ploaie de stele aurii din toate colţurile grădinii.

Cînd scînteierile, fulgerele şi pocnetele s-au terminat, d-l Chiriac îşi adună micii musafiri pe terasă şi le zise:

«Copii, acum d-l Pădureanu vă va povesti ceva şi apoi cu toţii vom intona o cîntare frumoasă, după care veţi pleca acasă.»

D-l Pădureanu era pastorul pe care cei mai mulţi copii îl cunoşteau bine. Ei îl ascultară cu plăcere deoarece ei îl iubeau. Doar Trică făcea o mutră plicticoasă. Acum e timpul pentru o predică? La ce bun? Aş prefera încă jocuri de artificii care erau mai interesante. Totuşi îşi croi drum printre copii ca să vină mai în faţă.

«V-a plăcut această seară?» întrebă d-l Chiriac.

Un «da» puternic răsună.

Pastorul le surîse prietenos.

«Nici nu trebuie să-mi spuneţi ce a fost mai frumos» începu pastorul să zică, gîndindu-se bineînţeles la jocurile de artificii. Dar de la toate aceste lumini scînteietoare pe care le-au văzut în această seară, el trecu la adevărata lumină pe care Dumnezeu a dat-o oamenilor ca ei să cunoască drumul pe care trebuie să meargă.

Cînd d-l Pădureanu a terminat, Trică răsuflă uşurat. De fapt el ar mai fi ascultat cu plăcere pentru că lucrul este uşor de înţeles. Şi poate ar mai fi povestit şi ceva despre felinarul d-şoarei Petra. Despre această lumină ar dori el să afle mai mult. Nu a spus şi d-şoara Petra că prin aceasta poţi

să devii altfel, să devii mai bun? Că ea ajută unuia să găsească poteca cea îngustă fără de care nu poţi ajunge în cer niciodată?

Era atît de adîncit în gîndurile sale încît tresări cînd ceilalţi începură să cînte:

...Rămîi cu-a Ta lumină,
O scump Mîntuitor,
Şi pururi adevărul
Ne vie-n ajutor...

Apoi copiii au părăsit grădina şi au plecat în toate direcţiile.

Trică mergea acum îngîndurat spre casă. Cu adevărat, a fost o seară frumoasă. Şi apoi cîntarea aceea la urmă. Ea spunea deasemenea despre acea lumină. Oare d-l Pădureanu a ales această cîntare special pentru el? Dar, ce, el nu putea citi gîndurile.

Cînd o va întîlni din nou pe d-şoara Petra o va întreba amănunţit despre toate acestea. Dar tocmai cînd ai vrea să te sfătuieşti cu cineva, tocmai atunci nu ai pe nimeni.

*
* *

Cîteva zile mai tîrziu. Bucătăria d-nei Lungu arăta cu totul altfel. Aproape că nu mai este de recunoscut atît de ordonat, curat, măturat şi praful şters, este peste tot. Lucrurile nu mai zac acum împrăştiate ca înainte. La ferestre atîrnă perdele verzui prin care este filtrată lumina zilei. Totul a primit un aspect serios şi sărbătoresc.

În pragul uşii stă Maria, sora lui Trică. Ea arată deasemenea serioasă şi plină de interes. Şi-a spălat faţa şi mîinile,

şi-a pieptănat părul şi şi-a cîrpit rochia. Tatăl şade pe un scaun în bucătărie. Pe faţa lui suptă se citeşte descurajare, poate disperare. Vecinele umblă încet încoace şi încolo, aranjază scaune şi fac mici pregătiri. Numai Trică şi mama lui nu se văd pe nicăieri.

Ce s-a întîmplat? De ce este totul aşa de ordonat? De ce domneşte peste tot aşa o linişte şi jale?

Pe masa de lemn brut, în bucătărie, stă acum un sicriu simplu şi modest. În el este culcat micul Ionică, frăţiorul lui Trică. Parcă pe guriţa lui palidă şi subţirică este un surîs. Arată aşa de împăcat de parcă ar dormi.

Totul a venit pe neaşteptate; nici n-a fost mult timp bolnav. De fapt aproape nimeni nu a remarcat că este bolnav căci era mereu plîngăreţ şi neliniştit. Mama era mereu plecată. Maria nu avea niciodată plăcere să se intereseze de el şi era ursuză şi morocănoasă cînd trebuia să aibă grije de el. Micuţul nu a avut parte de nici o alintare.

Din camera alăturată intră Trică cel neastîmpărat şi încăpăţînat. Acum însă nu mai intră gălăgios ca de obicei, ci se apropie tăcut şi încetişor de masă. La privirea frăţiorului lui mort i se strînse inima şi i se umplură ochii de lacrimi. Trică l-a iubit pe fratele său cel mic. Şi dacă nu a făcut prea mult pentru el, avea totuşi mîngîierea că s-a purtat cu el de cele mai multe ori blînd şi amabil.

Pentru Maria această oră este un îndoit chin. Cu faţa ascunsă în mîini, încinsă şi plînsă, stă în pragul uşii. Ce de multe ori n-a avut habar de ţipetele tînguitoare ale frăţiorului, l-a scuturat şi l-a lovit în loc să-l liniştească. Ah! dacă l-ar mai putea avea încă pe frăţiorul ei. Ce bucuros l-ar mai purta pe braţe încoace şi încolo. Dar leagănul este acum gol!

În această zi a experimentat ceva din acel dur şi nemilos: «Prea tîrziu!»

Tăcuţi intrară şi vecinii unul după altul. Bucătărioara s-a umplut de oameni. D-na Lungu veni deasemenea, încet, din dormitor şi se aşeză lîngă soţul ei. A găsit potrivit să-şi ascundă faţa plînsă aici în cel mai întunecos colţ al încăperii. Tăcuţi şi în reculegere stau şi ascultătorii cu privirile spre pastorul Pădureanu care s-a ridicat lîngă sicriu.

Trică îşi ridică privirea şi se uită fix la pastor cînd acesta deschise acea carte neagră şi citi:

«În casa tatălui meu sînt multe locuinţe. ... Şi moarte nu va mai fi, nici suferinţe, nici vaiete, nici dureri, căci ce a fost a trecut!»

Rareori a ascultat Trică cu atîta atenţie. Ceea ce spune pastorul acum este atît de clar şi simplu, orice cuvînt se înţelege. Este vorba de cer despre care Trică ar dori să ştie mai mult. Oare micuţul său frate este acum acolo? Gîndurile lui Trică s-au preocupat adeseori cu aceste întrebări încă din acea dimineaţă de Şcoala Duminicală cînd d-şoara Petra a povestit despre minerii acoperiţi sub pămînt. Cum se poate ajunge în cer? Sau poate pentru el era aşa ceva foarte greu din cauză că era sărac şi jerpelit? Oare are vre-un rost să înceapă lupta? Dar de fapt, ce voia? Ah, Trică simţea ceva foarte clar că toate aceasta nu au voie să meargă aşa mai departe. Poate în subconştient îşi dorea să devină mai bun.

Acum avea ochii aţintiţi la pastor. El dorea să audă mai multe despre acea frumoasă ţară în care se afla acum frăţiorul său, unde nu mai trebuie să fie nici dureri şi nici lacrimi.

Ce frumos putea să povestească domnul pastor Pădureanu despre aceasta şi despre Isus prin a cărui dragoste

s-a deschis uşa prin care a putut să intre şi frăţiorul, precum şi toţi aceia care doreau aceasta. Un dor se născu în inima lui, la început timid, apoi din ce în ce mai intens: «Eu aş dori să fiu altfel. Dacă s-ar putea chiar azi.»

Domnul Pădureanu încheie serviciul religios cu rugăciune.

Un bărbat duse sicriul afară şi îl puse pe carul mortuar, apoi cortegiul se puse în mişcare.

După serviciul de la cimitir musafirii îndoliaţi s-au întors acasă. Trică însă nu voia încă să se despartă de fratele său.

Cînd pastorul văzu că băiatul a rămas singur în urmă, veni la dînsul şi plin de dragoste îi puse mîna pe umăr.

«Dacă vrei, tinerelul meu, tu vei putea revedea pe frăţiorul tău odată în cer.»

Trică îl privi pe pastor din profil. Pe inimă îi stă o întrebare arzătoare, dar i se opri în gît. Acum nu este în stare să scoată nici o vorbă. D-l Pădureanu îi făcu semn. Apoi plecară încet mai departe.

Trică se desprinse cu greu de mormînt şi acum alerga spre pădurea din apropiere.

Nici nu ştie cît timp s-a învîrtit pe acolo. Amurgul s-a aşternut deja cînd s-a întors la cimitir. Trică îşi pune acum o mulţime de întrebări. El simte că aci la mormînt este mai aproape de răspuns.

N-a spus pastorul Pădureanu că Ionică ar fi acum în cer la Isus?

Isus, tocmai aceasta este problema.

Deodată Trică are dorinţa să se roage. El nu s-a rugat niciodată singur. Poate la şcoală împreună cu ceilalţi colegi. El a trebuit să înveţe cîteva rugăciuni pe de rost. Dar simte clar că toate acelea nu erau potrivite acum. Cu siguranţă

că nu! Acelea erau învăţate aşa pe de rost. Nu ar trebui să vină aceasta din interior, din inimă?

Oare nu era prea arogant ca el, Trică Lungu murdarul, să se roage lui Isus? Oare îl va asculta?

În dimineaţa următoare cînd Trică deschise ochii îşi aminti că era duminică. Simţi dorinţa fierbinte să meargă din nou la Şcoala Duminicală. De mult n-a mai fost. Erau deja trei săptămîni de cînd d-şoara Petra le-a povestit întîmplarea cu minerii.

Trică sări din pat. Nu se poate să fie prea devreme. Grăbit alergă în curte la cişmea, îşi spălă temeinic capul, bustul şi chiar picioarele. Asta i-a făcut foarte bine. Mereu îşi vîra părul răvăşit sub jetul de apă rece. Apoi se întoarse în cămăruţă şi îşi prelucră cu pieptenele buclele de culoare închisă. Pe urmă privi cu ochi critici jacheta, din toate părţile. Era cu multe găuri, dar alta nu avea! Oare va arăta mai bine dacă o va întoarce? Nu i se păru să fie mai cîştigat dacă o întoarce.

Nu-şi dădu seama de unde venea dorinţa subită de a se prezenta curat şi ordonat. Avea pur şi simplu sentimentul că unul care se roagă lui Isus şi care doreşte să înceapă o viaţă nouă, nu trebuie să arate nici în exterior neglijent şi murdar.

Trică fuse aproape jenat cînd se întîlni în poarta Şcolii Duminicale cu prietenii săi. Oare o să-şi bată joc de el că arată acum spălat şi pieptănat? Dar nimeni nu se gîndi la aşa ceva. Toţi aveau încă proaspăt în amintire ce trist a fost

Trică la înmormîntarea frăţiorului său. Aceasta îl transpuse pe neastîmpăratul băiat într-o oarecare jenă.

Cînd începu Şcoala Duminicală se uitau în zadar să o vadă pe d-şoara Petra. În schimb veni pastorul Pădureanu. Prietenii lui Trică deveniră neliniştiţi. Se înghionteau reciproc şi şoptiră: «Pastorul este aici! Nu ar fi mai bine să fugim repede de aici? Azi precis va fi plictisitor!»

Pastorul rămase tocmai în faţa grupei lor. Se părea că numai Trică se bucura de aceasta.

«Bună dimineaţa băieţi! E frumos că ai venit şi tu din nou Dumitrache!»

Pastorul îi întinse mîna lui Trică. El era singurul care nu i se adresa pe poreclă, ci mereu pe numele adevărat.

Lecţia începu. Băieţii, ca de obicei, voiau să înceapă hazurile lor. Nu le merse însă deoarece instigatorul ce era mereu gălăgios şi întrerupea, adică Trică, şedea acum absolut liniştit şi privea atent, fix, la pastor. Astfel le trecu şi celorlalţi pofta să facă nebunii şi nu mai ştiau cum să se comporte.

Pastorului nu-i scăpă purtarea schimbată a tinerilor săi prieteni. Plin de bucurie, le povesti o istorioară captivantă despre Isus.

După lecţie fiecare băiat trecu prin faţa învăţătorului. Ultimul fuse Trică. Pastorul îi puse mîna pe umăr.

«Tu ai fost azi foarte atent, Dumitrache! Ai înţeles ce am povestit!»

Trică dădu din cap afirmativ.

«Da, da! Trebuie să ne ajutăm unii pe alţii cît putem de mult.»

«Vedeţi, asta trebuie să o facă fiecare din voi, acasă, pe stradă, la şcoală şi peste tot.»

«Dar cum să fac aşa ceva d-le pastor? Nu ştiu deloc cum ar trebui să procedez.»

«Ţi se vor oferi suficiente ocazii dacă vei fi învoit la aceasta şi dacă vei deschide ochii şi urechile. La înmormîntare mama ta arăta tare rău. N-ai putea tu să o ajuţi acasă, preluînd cîteva din treburile ei? Dacă nu ştim exact ce avem de făcut, atunci este bine să avem o lumină care să ne arate drumul cel bun.»

Trică dădu din cap semnificativ.

«Aceasta a spus-o şi d-şoara Petra. Aşa cum au şi minerii o lanternă cu care să poată vedea ce lucrează în galeriile minei. Dar ce fel de felinar să iau eu? D-şoara Petra a spus că biblia trebuie să fie lumina noastră. Dar eu nu posed aşa ceva.»

Pastorul Pădureanu se uită la băiat.

«Ai citit tu vreodată în Biblie?»

«Da, cîteodată la şcoală.»

«Atunci ştii că acea carte conţine sfaturile lui Dumnezeu. Vreau să-ţi arat unde stă aşa ceva.»

Pastorul scoase din buzunar o cărticică neagră, o răsfoi şi apoi arătă un verset.

Trică citi cu glas tare ce stătea acolo: «Cuvîntul Tău este lumina picioarelor mele.»

Ochii lui Trică străluceau.

«Despre această lumină, nu demult, ne-a povestit şi d-şoara Petra!»

«Atunci ar fi foarte bine ca începînd chiar de azi să pui în practică acest cuvînt. Nu există nici o cale sau potecă în viaţa unui om, oricît de întunecoasă ar fi, pe care să nu o poată lumina aceasta. Dacă nu vei înţelege cîte ceva din

ceea ce stă scris în această carte, atunci vino la mine cu toată îndrăzneala.»

Pastorul Pădureanu scoase din geantă un pix şi scrise cu litere mari şi clar «Dumitrache Lungu» pe prima filă. Apoi îi dărui cartea lui Trică şi se întoarse să plece. Trică părăsi şi el repede sala. Strînse bine sub braţ cărticica aceasta mică cu coperta neagră. Se simţea fericit. Oare acum va fi viaţa lui altfel? Lui Trică i se părea că acesta ar fi deja începutul. Spre deosebire de altă dată cînd se zbenguia sălbatic pe străzi şi gălăgios, Trică mergea acum liniştit spre casă.

În dimineaţa următoare cînd Trică intră în bucătărie, o găsi pe Maria îngenunchiată şi descurajată în faţa sobei de gătit, ostenindu-se în zadar să aprindă focul. Cînd flăcările plăpînde începură iarăşi să se stingă, ea aruncă cleştele de cărbuni pe podea şi începu să plîngă.

«Oare de ce nu vor cărbunii ăştia să ardă? Cu siguranţă că surcelele sînt prea umede. Mama este bolnavă şi nu se poate scula, iar eu trebuie să pregătesc ceaiul pentru tata! Dacă îmi merge tot aşa în continuare, poate va fierbe apa în următoarele opt zile!»

Descurajată se aşeză într-un scaun de bucătărie şi se uită în jur disperată.

Lui Trică îi veni o mare poftă să-şi bată joc de dînsa şi să o necăjească pentru neîndemînarea ei. Deodată însă îşi aminti de ceea ce a spus ieri pastorul Pădureanu despre ajutor şi despre lumina divină.

Puţin jenat trecu la soba de gătit.

«Lasă-mă să încerc eu.»

Se apleca în fața ușii de la sobă și scoase toate lemnele umede pe care Maria le clădise în sobă.

Sorei lui nu-i venea să-și creadă ochilor. De mirare, fără grai se uita la fratele său. Așa ceva nu i s-a mai întîmplat. De cînd a devenit Trică așa de săritor? La asta nu se aștepta din partea lui. Dădea mereu din cap și nu se putea mira îndeajuns.

Între timp Trică aduse lemne uscate, le clădi cu grije unele peste altele și le aprinse cu ajutorul unui mototol de hîrtie. Luminoase, flăcările se zbat și nu durează mult pînă ce apa de ceai a și fiert.

Trică își simți deodată inima așa de bucuroasă și ușurată cum nu a fost de multă vreme. Văzu mirarea de necrezut pe fața Mariei și jena îi dispăru. Acum își frecă bucuros mîinile și rîse.

«Frumos, nu? Focul arde și acum ne putem apuca și de altă treabă. Ce ar fi dacă am prăji pîinea? Tu știi cum se face asta?»

«Natural» răspunse Maria morocănoasă, «de cîte ori m-am ars facînd treaba asta!»

«Ascultă la mine, am o idee! Vom prăji părinților două felii de pîine și vom opări ceaiul. Ce se vor mai bucura!»

Maria care la început era morocănoasă, fuse încetul cu încetul contaminată de fratele ei. Îl văzu pe Trică că încălzește vechea cană mai înainte de a opări ceaiul, se apucă și dînsa și taie două felii de pîine și le prăji cu grije peste jăratecul din sobă.

Între timp Trică scoase două cești din dezordonatul dulap de bucătărie. Cînd el dădu să le spele, Maria ridică din

umeri batjocoritor. «Dar tu eşti cuprins în această dimineaţă de o adevărată furie a curăţeniei, Trică!»

Trică dădu să se înfurie şi să-i ceară socoteala sorei lui, căci totuşi se simţea puţin lezat. Dar în momentul următor se gîndi ruşinat că îi veni să facă aşa ceva. Înghiţi în sec de cîteva ori şi apoi tăcu. După aceea îi făcu semn sorei plin de bunătate.

«Ştii, eu aş vrea să văd cum ar arăta la noi dacă totul ar fi curat.»

În sfîrşit, fraţii, au terminat pregătirile. Mîndri, privesc acum tava cu feliile de pîine frumos rumenite şi cele două ceşti în care aburea ceaiul. Pe vîrful picioarelor se apropiară de dormitorul părinţilor. Înainte de a bate la uşe, mai auziră vocea obosită a tatălui:

«Dar de ce vrei să te scoli dacă ai aşa mari dureri de cap?»

«Ah, trebuie! Nu am nici o linişte în pat. Aud copiii trebăluind prin bucătărie şi aceasta duce de cele mai multe ori la cîte un necaz. Mereu se ceartă cînd sînt împreună.»

Altă dată Maria s-ar fi înfuriat la aşa nişte observaţii, dar în acest moment gîndurile ei sînt preocupate de grija să nu verse ceaiul peste pîinea prăjită.

Trică deschise uşa şi păşi înainte. Maria îi urma.

«Rămîi culcată mamă. Îţi aducem micul dejun. Ceaiul cu siguranţă îţi va face bine.»

Doamna Lungu se sprijini în coate ca să poată vedea mai bine. Cînd descoperi feliile de pîine de un auriu frumos şi mirosi parfumul ceaiului, deschise nişte ochi mari de mirare.

«Trică, dar cine este aici?»

«Numai Maria şi cu mine», răspunse Trică radios.

Zîmbetul care străluceşte pe faţa îngrijorată a doamnei

Lungu să fie oare veritabil? Mereu scutură încă din cap neîncrezătoare.

«Acum nu mai pot zice nimic! Aşa o surpriză n-aş fi putut visa în viaţa mea!»

Bucuroşi, cei doi copii se întoarseră în bucătărie. Maria încă n-a terminat să se mire de Trică. După ce au luat micul dejun, Trică a căutat toporul în toată casa. Începu apoi să spargă lemne cu toată sîrguinţa. În scurt timp grămada de lemne se înălţă în lada de lîngă sobă.

O! gîndi Maria, dacă Trică poate aşa ceva, cred că şi eu voi putea! Spălă repede vasele, apoi mătură şi bucătăria. De multă vreme n-au fost atît de bucuroşi cei doi copii.

Au trecut mai multe săptămîni. Vacanţa da vară a trecut şi ea. Astăzi trebuie să înceapă iarăşi şcoală. Punctual, chiar înainte de a bate ceasul de opt, Trică mărşăluia hotărît peste colină. Şi-a propus ca de acum înainte să vină la şcoală regulat şi fără întîrziere.

Horaţiu Chiriac îşi lovi coapsele de mirare încît acestea răsunară.

«Măi băiete, ce-ţi veni? Nici n-a sunat încă şi tu eşti deja aici?»

Luţă fuse primul care-l întîmpină pe Trică. Îşi scuturară mîinile inimoşi, dar Trică nu putea să-şi învingă total un sentiment neplăcut. Nu era Luţă cel mai bun prieten al său, tovarăş la toate năzdrăvăniile pe care el le-a pus la cale? Cum ar putea acum Trică să-l convingă că el Trică Lungu nu mai este adevăratul tovarăş la toate năzdrăvăniile?

În timp ce Trică mai gîndea asupra acestui lucru, sunase deja. Toţi năvăliră gălăgioşi în clasă.

Lecţia începu cu rugăciunea de dimineaţă. Era obicei ca băieţii care aveau o biblie să o deschidă la textul zilei, să se aşeze apoi între rînduri ca să poată citi şi colegii. Acest lucru îi veni lui Trică cam greu. Pînă acum el nu a avut o biblie la şcoală. Acum îl apucă dintr-odată o uşoară frică şi sfială că ceilalţi ar putea să rîdă de el, dar mai ales Luţă prietenul său din trecut, care şedea lîngă el.

Trică voi să amîne pentru mîine. Mîine va putea arăta şi el că are o biblie. Pur şi simplu îi era frică de batjocura cetei sălbatice.

Interesant lucru, Trică nu se simţi fericit de această amînare. Era ceva care nu-i dădea pace. De cînd era, el Trică Lungu, un laş?

Cu oarecare reţinere scoase biblia din buzunar şi începu să o răsfoiască cu înfrigurare. Mirat, Luţă se întoarse spre el cînd auzi foşnetul şi o mare mirare se văzu pe faţa lui. Se aplecă mult înainte şi descoperi pe coperta bibliei numele lui Trică pe care l-a scris pastorul Pădureanu.

«Vai de mine, ce înseamnă asta?» şoptise el. «Dar de cînd ai devenit aşa evlavios?»

Trică se înroşi ca focul şi îşi trase biblia mai aproape. Simţi că a sosit momentul să dea în vileag secretul: secretul că el vrea să-l urmeze de Domnul Isus.

Trică răsfoi mai departe pînă ce găsi locul unde era textul dat de învăţător. Tuşi de mai multe ori şi încercă să-şi ia avînt pînă ce în sfîrşit scoase un cuvînt şi putu să citească împreună cu ceilalţi:

«...de oricine se va lepăda de Mine înaintea oamenilor, Mă voi lepăda şi Eu înaintea Tatălui ceresc.»

Măcar de nu l-ar fi întrerupt Luţă mereu cu glumele lui spuse destul de tărişor! Acesta îşi dădea toată silinţa să recîştige pe prietenul său la năzdrăvăniile din trecut. Trică însă nu se lăsă conturbat şi din inimă spuse un Amin apăsat la rugăciunea învăţătorului Burghele.

Luţă fu dezamăgit. Fiindcă Trică nici în pauză nu era dispus să se alieze cu ei la năzdrăvăniile lor aşa cum era obiceiul în trecut, îl făcu pe acesta ţinta glumelor sale şi încerca să-l necăjească pe cît putea.

Pentru Trică nu fuse uşoară această zi. Vechile obiceiuri îl ademeneau. Ce mai şuşotea în trecut cu vecinul său, mîncau pe ascuns mere sub bancă şi picta fel de fel de figuri pe spatele colegului din faţă. Luţă şedea iarăşi lîngă dînsul dar nu putea pricepe că nu mai vrea să colaboreze la toate aceste lucruri.

Peste toate acestea mai urma acum lucrarea de ortografie care te putea duce la disperare. Ah, atîtea cuvinte şi fiecare trebuia scris altfel şi altfel! Cum ai putea scrie corect cînd acest Luţă încearcă fără întrerupere să-l necăjească şi să-l sustragă.

Pînă la urmă Trică pierdu răbdarea. Luţă din nou i-a apucat cartea şi a aruncat-o sub bancă. Trică gesticulă nervos şi oftă.

«Dacă îmi mai faci aşa ceva încă odată, îţi arunc ghiozdanul pe fereastră afară!»

În acel moment se auzi de la catedră vocea învăţătorului Burghele care-l admonestă supărat:

«Dumitrache Lungu, trebuie să te notez în catalogul de clasă pentru că din nou ne conturbi cu pălăvrăgeala ta! Trebuie să începi acest semestru iarăşi cu aceleaşi vechi

greşeli? Tu eşti iarăşi primul în clasă care ai primit o admonestare!»

Lui Trică i se urcă sîngele la cap. Se simţi dezarmat la această observaţie. Şi cînd te gîndeşti ce silinţă şi-a dat ca să nu cadă tocmai în greşelile de dinainte. A fost însă totul zadarnic. Descurajat lăsă capul în jos. Nu era de închipuit ca Trică Lungu să nu facă prostii.

Greutăţile acestei prime zile de şcoală încă nu s-au terminat pentru Trică. Ora următoare începu. Luţă se plictisea şi începu să-şi bombardeze colegii cu cocoloaşe de hîrtie. Îndată ce domnul Burghele întoarse spatele şcolarilor, zbură prin clasă un cocoloş. Repede găsiră şi ceilalţi elevi plăcere în acest joc şi începu un bombardament general.

Pînă la urmă unii băieţi se plînseră domnului învăţător Burghele. Acesta se ridică şi se îndreptă spre clasă.

«Dacă îl surprind pe vreunul din voi că mai aruncă ceva, acela se poate aştepta la o aspră pedeapsă!» ameninţă el.

Nici cinci minute n-au trecut şi în timp ce domnul Burghele era aplecat peste catedră, un cocoloş îl lovi chiar în cap. Băieţii se strîmbară de rîs dar încercau pe cît posibil să se abţină. Ei ştiau prea bine că învăţătorul Burghele se ţinea de cuvînt.

Educatorul ridică liniştit capul.

«Ştie cineva care a aruncat acest cocoloş?»

Nici un răspuns, doar o tăcere adîncă în toată clasa. Învăţătorul Burghele observă pe rînd fiecare şcolar.

«Emilian Pădureanu, ştii tu cine a aruncat cocoloşul?»

«Da domnule învăţător.»

«Îţi cer să-mi spui cine a fost acela!»

«Trică Lungu domnule învăţător.»

Asta fuse prea de tot pentru Trică. De două ori a fost

bănuit pe nedrept tocmai în prima zi, el care nu s-a făcut vinovat cu nimic.

El sări în sus şi cu ochii scînteind strigă:

«Nu este adevărat, nu este adevărat! Emilian minte şi el singur ştie aceasta prea bine!»

«Stai jos» porunci învăţătorul. Emilian ai văzut tu că Dumitrache a aruncat cocoloşul?»

«D...da, domnule învăţător.»

Învăţătorul se întoarse spre Trică. «Dumitrache vino încoace» porunci el.

Trică stătea acum nemişcat. Totul fierbea în el. Îşi strîngea buzele. În acest timp Luţă se apleacă spre el şi îi şopti: Ce? ai să te duci la el? Ce, eşti o fetişcană care se supune mereu? Să vină el dacă vrea ceva de la tine!» Dar cînd domnul Burghele repetă porunca, Trică păşi înainte. El se uită ţintă la învăţătorul lui.

«Domnule Burghele, cu adevărat eu n-am aruncat cu cocoloşul de hîrtie.»

Trică spuse acest lucru cu fermitate şi aproape ceremonios. El ştia totuşi că nimeni nu-i va da crezare. N-a stat el de sute de ori în faţa acestei catedre afirmînd lucruri despre care însuşi ştia precis că erau minciuni? Pe el nu-l mai credea nimeni nici în şcoală şi nici în tot oraşul. «Cine odată este prins cu minciuna, aceluia nu i se mai dă crezare chiar dacă spune adevărul.» Trică simţea acum că acest proverb se adeverea. El singur şi-a cîştigat renumele de mincinos. Acum nu mai era uşor să redobîndească crezare la ceilalţi.

Trică stătea nemişcat în faţa învăţătorului şi primea loviturile pe care le merita altul. Nici o lacrimă măcar şi nici un oftat de durere nu i-au scăpat.

Domnul Burghele era convins că a pedepsit pe adevăratul făptaş. Emilian Pădureanu a văzut doar şi niciodată nu i-ar fi venit cuiva în minte să pună la îndoială cuvîntul lui Emilian. Învăţătorul însă aştepta ca Trică să-şi recunoască vina aşa cum de altfel a făcut întotdeauna după ce şi-a primit pedeapsa.

Trică însă îşi ţinea buzele încleştate. El nu putea să recunoască ceea ce nu săvîrşise. Cu capul aplecat se întoarse la loc. Loviturile învăţătorului nu-l durea atît de mult cît îl durea bănuiala nedreaptă ce se abătu asupra lui. Trică părăsi şcoala tulburat şi mîhnit. În acest moment el ura pe toţi colegii lui în frunte cu Emilian Pădureanu.

Cu o mină batjocoritoare îl întîmpină Luţă la cotitura drumului.

«Măi băiatule, de ce te-ai lăsat? Eu aş fi povestit învăţătorului cu totul altceva!»

În acest moment Trică ridică pumnii şi se propti în ambele picioare în faţa lui Luţă.

«Laşule! În loc să fi privit liniştit cum am fost pedepsit în locul tău, mai bine spuneai că tu ai aruncat cocoloşul!»

«Termină! Nu cumva vrei să mă convingi că nu tu ai fost? eram gata să bombardez capul lui Emilian aşa că nu puteam să văd ce se întîmplă în spatele meu. Dar să lăsăm gluma la o parte. Trică cu adevărat nu tu ai aruncat cocoloşul? Eu eram sigur de aceasta.»

Trică bătu din picior.

«Nu, nu am fost eu. Şi dacă încă odată mai afirmi aceasta, te bat măr.!»

Furios, Trică se întoarse şi o luă la fugă. Totul fierbea în el. În inima lui se luptau acum două voci.

«Ah» zicea una obosită şi descurajată, »renunţă la luptă, nu are nici un rost. Învăţătorul şi colegii tot de netrebnic te vor ţine. Dacă acel Isus s-ar interesa de tine, atunci ar fi avut azi grije la şcoală ca să iasă adevărul la lumină. El ar trebui să ştie că tu ţi-ai dat mai multă osteneală ca niciodată. Totuşi o aşa zi rea ca astăzi n-ai mai avut. Doar l-ai rugat să-ţi ajute. De ce nu a făcut-o?

Trică se aşeză pe un trunchi de copac şi se uita fix înaintea lui. Măcar dacă ar fi avut pe cineva căruia să-i poată vărsa focul inimii. Cineva care l-ar crede că nu era mincinos.

Dar treptat această voce internă descurajatoare deveni slabă de tot şi fuse acoperită de o alta.

«Trică nu te lăsa descurajat. Aceasta a fost o încercare. Ai crezut tu că merge fără aceasta? Crede numai cu toată tăria că Isus este şi rămîne prietenul tău chiar dacă uneori se pare că El te-ar fi părăsit. Nu lua la inimă dacă oamenii de preţuiesc fals. Domnul Isus te cunoaşte. Urmează-L. Atunci cu timpul şi oamenii vor recunoaşte că tu ai devenit un altul.»

Deodată îi veni în minte lui Trică că astăzi n-a citit deloc în Biblie. De altfel nici nu era prea uşor să citeşti Biblia. Unde să înceapă? Răsfoi multe pagini şi citi ici-colo cîte un verset scris cu litere mai groase. Dar şi acestea, care unora le păreau importante şi le-au scos deosebit în evidenţă, îl satisfăceau prea puţin. Deodată însă ochii îi rămaseră aţintiţi. «Nu te teme» citi el, «Eu te izbăvesc! Te-am chemat pe nume, tu eşti al Meu!»

Trică respiră acum adînc şi uşurat.

*

*   *

Acasă la Trică multe lucruri s-au schimbat. Chiar dacă mama arăta încă adeseori foarte îngrijorată şi indispusă, totuşi avea acum ceva mai puţine sarcini şi lucru. Trică îşi dădea multă osteneală să ajute în casă acolo unde putea. Cînd mama intra dimineaţa în bucătărie, focul ardea deja vesel în sobă, iar ulciorul de apă era plin pînă la refuz, aşa că nu mai trebuia să mai alerge la cişmea. În lada mare găsea acum mereu lemne îndeajuns.

Toţi cei din casă erau miraţi de schimbarea în atitudinea lui Trică. Nimeni nu-şi putea explica, dar fiecare se bucura de aceasta. Şi faţă de tatăl se purta acum Trică cu totul altfel. Mai înainte nu se interesa niciodată de tatăl bolnav. Acum, din cînd în cînd se ducea lîngă patul lui şi încerca — poate neîndemînatic — să-i fie de ajutor. Despre aceasta se bucura tatăl său în mod deosebit. De multe ori tatăl se gîndea de unde poate să aibă copilul aşa deodată acest fel schimbat şi amabil.

Nici unul din casă nu ştia pînă acum că Trică are o mică Biblie. Şi singură Biblia era aceea care i-a arătat calea, care i-a arătat mereu clar şi răspicat ce avea de făcut şi ce era bine.

Nici chiar Mariei nu i-a destăinuit încă acest secret. Aşa că şi dînsa ca şi ceilalţi, era tot atît de mirată de sîrguinţa şi amabilitatea lui Trică.

Odinioară Trică a necăjit-o mult. Lui nu-i trecea prin minte ca să-i facă o plăcere sau să-i ajute. De multe ori a lipsit de la şcoală fără nici un motiv. Cînd nu avea chef, în loc să meargă la şcoală, hoinărea fără rost prin împrejurimi. Acum în fiecare dimineaţă îşi strîngea cărţile. La prînz cînd venea acasă primul lucru era să se aşeze la lecţii. Apoi de cele mai multe ori ajuta în casă sau în grădină. Aproape

că nu se mai întîmpla ca Maria să-l vadă trîndăvind aşa cum făcea mai înainte cu plăcere. Maria se frămînta mult să afle de unde vine acest lucru; ea îl observa cu deamănuntul. Ar fi avut o mare plăcere să descopere cauza schimbării lui.

Oare să fie din cauză că Trică se ducea acum în mod regulat la Şcoala Duminicală? Oare prin aceasta ai putea să devii altfel? Maria ar fi avut plăcere să-l însoţească odată. Poate că duminica viitoare se poate organiza şi aceasta.

Sîmbătă seara Maria îi puse mamei sale problema.

«Mamă, ai putea să-mi dai un ac şi aţă?»

Doamna Lungu care tocmai pregătea cina, se uită mirată la fiică-sa.

«Dar ce vrei Mario cu acul şi aţa?»

«Ah, aş vrea doar să-mi cîrpesc haina. Este foarte ruptă. Ai aţă bleu uite aşa cum este bucata asta?»

Doame Lungu mirată, scutură din cap.

«De obicei trebuie să te îndemn de nenumărate ori ca să-ţi pui lucrurile în ordine. Şi acum vrei să faci aceasta din propriul îndemn? Aşa ceva nu s-a întîmplat niciodată cu tine!»

Maria oftă.

«Ah, nici eu nu vreau să umblu mereu cu zdrenţe. Şi dacă nimeni nu o face, atunci trebuie să-mi cîrpesc singură lucrurile. Aş dori deasemenea să-mi spăl şi să-mi calc şi bentiţa de la pălărie. De fapt aş avea plăcere ca mîine dimineaţă să merg şi eu la Şcoala Duminicală. N-am mai auzit de mult pe cineva cîntînd.»

Îngîndurată, doamna Lungu privea în jos. Nu a fost şi în viaţa ei un timp cînd se ducea la Şcoala Duminicală? Pe atunci ea nu era nevoită să-şi cîrpească singură hainele.

Mama ei avea mereu grije ca să fie ordonat şi drăguţ îmbrăcată. Doamna Lungu trase oala cu supă la o parte şi se îndreptă spre trusa de cusut. «Mario, aici ai ac şi aţă. Dacă îţi dregi singură rochia, atunci eu mă voi îngriji de pălăria ta.»

De data aceasta Maria trebui să se mire. Este cam de mult de cînd mama nu i-a mai ajutat.

În timp ce Trică şi Maria stăteau în aceea dimineaţă de duminică în bucătărie la micul dejun, Trică se gîndea mereu ce frumos ar fi dacă şi Maria ar veni odată la Şcoala Duminicală. Ar auzi şi dînsa despre Domnul Isus şi despre învăţăturile Lui, îndemnurile Lui şi despre marea Lui dragoste. Atunci ar avea şi el pe cineva cu care ar putea şi acasă să discute despre aceasta!

Pe cînd încă reflecta dacă ar trebui s-o invite şi pe Maria ca să-l însoţească, îi căzu privirea asupra rochiţei ei, cîrpită dar jerpelită. Trică se sperie. Să o ia în acest hal la Şcoala Duminicală? Celelalte fete de sigur o să rîdă de dînsa pentru că nu are o rochie de duminică. Nu, nu, mai bine se duce singur! Îl cuprinse însă o nelinişte şi nu se putu hotărî să plece.

Între timp Maria spălă vasele. Şi ea avea ceva pe inimă. Mereu se uita la fratele său, tuşea încetişor şi apoi încurcată întorcea privirea în altă parte. În fine, puţin neîndemînatică zise:

«Nu-i aşa Trică, în Şcoala Duminicală se cîntă mult?»

Trică o privi mirat.

«Natural. La noi se cîntă frumos. Dar de ce întrebi?»

Îşi drese rochiţa şi se uită în pămînt.

«Ah, mă gîndesc doar aşa. De fapt aş avea plăcere să merg şi eu odată.

Lui Trică îi veni să zică: Ah, tu, cu rochia cîrpită! Dar buzele îi rămaseră nemişcate. Un val fierbinte de ruşine îl cuprinse şi auzi de parcă o voce îi zicea: Trică, tu eşti un laş! Oare tu eşti mai bine îmbrăcat? De ce îţi este teamă că ceilalţi ar putea rîde de sora ta?

Tulburat, Trică se trezi din gîndurile lui. Ochii săi negri o văzură mare pe sora lui. El dădu afirmativ din cap, iar vocea lui răsună clar cînd zise: «Maria, mă bucur dacă vii cu mine. Pregăteşte-te de grabă. Nu mai avem mult timp.»

Trică spuse aceasta foarte repede ca şi cum i-ar fi fost frică să nu-i pare rău de ceea ce a spus.

Fraţii plecară împreună la Şcoala Duminicală. Maria găsi un loc la grupa fetelor mici. Pe Trică îl chemă pastorul Pădureanu la dînsul.

«Cum rămîne, Dumitrache putem conta de acum regulat pe tine?»

Trică dădu din cap afirmativ.

«Da, domnule pastor.»

«Atunci nu mai trebuie să rămîi în spate în banca spectatorilor. Începînd de azi, tu aparţii grupei mele.» Lui Trică i se păru că niciodată în viaţa lui n-a fost aşa de mîndru şi bucuros. Dar bucuria lui fuse brusc tulburată. În primul rînd mai era un singur loc liber şi alături stătea fiul pastorului Emilian Pădureanu care l-a bănuit pe nedrept la şcoală. Tocmai lîngă acest Emilian trebuie să se aşeze? Acesta era doar duşmanul său cel mai mare!

Pastorul Pădureanu stătu şi aştepta. Astfel că lui Trică nu-i rămase altceva de făcut decît să ia loc lîngă Emilian. Faţa brunetă a băiatului deveni aspră şi îngustă. El nu-l învrednici pe vecinul său cu nici o privire. Inima lui Trică era aşa de plină de amărăciune încît primele cuvinte ale

pastorului nici nu le-a mai auzit. Treptat se linişti şi începu să urmărească istorioara. Pastorul însă a observat că cu Trică nu este ceva în ordine. După ce le-a dat drumul celorlalţi copii, îl chemă pe Trică la dînsul.

«Ia spune-mi Dumitrache, ce este cu tine?»

Trică deveni roşu ca racul.

«Cu mine? Oh, nimic domnule pastor.»

«Na, asta nu o cred. Se vede bine pe tine. Ai avut cumva o neînţelegere la şcoală cu Emilian?»

Cînd Trică simţi că pastorul Pădureanu a ghicit ceva, răspunse şi el curajos: «Da domnule pastor.»

Pastorul Pădureanu se aşeză.

«Povesteşte-mi ce s-a întîmplat!»

Trică ridică capul şi se uită drept la pastor.

«Emilian a spus că eu aş fi aruncat cu un cocoloş de hîrtie după domnul învăţător Burghele. Eu nu am făcut acest lucru şi totuşi am fost pedepsit.»

«Eşti sigur de tot că tu nu ai aruncat nimic?»

«Da domnule pastor.»

«Şi tu ai spus acest lucru imediat?»

«Am spus de mai multe ori, dar Emilian a afirmat că m-ar fi văzut.»

Pastorul Pădureanu ridică cu mîna lui dreaptă bărbia băiatului şi se uită drept în ochii lui.

«Dumitrache, ai spus tu întotdeauna adevărul? Se poate cineva bizui pe cuvîntul tău?»

Buzele lui Trică tremurau. O clipă tăcu.

«Eu am minţit foarte des» răspunse el încetişor, «dar de data aceasta era adevărat. Eu vreau să spun de acum înainte mereu numai adevărul domnule pastor.»

«Eu te cred Dumitrache» îl întîmpină amabil pastorul.

Eu cred că Emilian s-a înşelat. Dar tu pari să fii foarte supărat pe el. Poţi să-l ierţi?»

Trică dădu din cap în semn negativ.

«El este vinovat că am fost bătut în faţa clasei întregi. Nu am meritat asta.»

Pastorul Pădureanu cu mîinile încrucitate în spate, mergea încet în sus şi în jos.

«Hm», făcu el apoi.

«Ce crezi tu, ce s-ar fi întîmplat dacă Domnul Isus ar fi procedat tocmai aşa cum faci tu acum? Ai putea tu acum să-l urmezi de Domnul Isus dacă el ar fi iertat numai pe aceia care l-au tratat bine şi drept?»

Trică tăcu. Această latură a lucrurilor nu a cunoscut-o. Apoi pastorul îi ia lui Trică mica lui biblie din mînă.

«Să vedem ce zice ea la aceasta.»

Pastorul răsfoieşte o clipă şi apoi arată cu degetul un loc anumit. Trică citeşte:

«Dacă iertaţi oamenilor greşelile lor şi Tatăl vostru cel ceresc vă va ierta greşelile voastre. Dar dacă nu iertaţi oamenilor greşelile lor, nici Tatăl vostru nu vă va ierta greşelile voastre.»

Pastorul îi puse lui Trică Biblia în mînă şi plecă.

Maria era puţin cam decepţionată de prima ei oră la Şcoala Duminicală. Ea nu a înţeles prea mult din ceea ce a spus învăţătorul. Toate îi erau încă prea noi şi străine. Se mira şi se uita mereu în jur. Apoi i-a fost jenă pentru că unii din copii o cercetau cu priviri critice. Numai cîntările i-au plăcut mult.

În faţa porţii Trică se întîlni cu sora lui. Cînd Trică o întrebă dacă i-a plăcut, dînsă se uită la el cu reproş şi puţin întristată.

«Na, ştii chiar frumos n-a fost. Lîngă mine şedea o fată care a rîs tot timpul de rochia mea. Nu pot s-o sufăr pe gîsca aceia închipuită.»

Trică era şi el decepţionat. De aceea a luat-o el pe Maria la Şcoala Duminicală? El încercă încă odată:

«Maria, tu n-ai auzit ce a spus pastorul despre Domnul Isus?»

Maria dădu din cap în semn negativ.

«Eu nu ştiu nimic din ceeace a spus. Eu nu înţeleg aceste lucruri. Dar am numărat nasturii de pe rochia învăţătoarei. Pot să-ţi spun aceia erau nasturi!»

«Dar cel puţin ai ascultat cîntarea noastră: Mergi înainte Isuse!»

Acum Maria dădu din cap afirmativ. «Da, aceasta-i adevărat. Cîntarea a fost foarte frumoasă. Nimeni însă nu mi-a dat o carte de cîntări şi am putut înţelege numai pe jumătate.»

Cu aceasta s-a terminat convorbirea lor despre prima vizită comună la Şcoala Duminicală. Tulburat, Trică trebui să recunoască că nu era chiar simplu ca cineva să ia parte la bucuria pe care a simţit-o.

Cînd pastorul Pădureanu sosi acasă de la Şcoala Duminicală, îl chemă pe fiul său la dînsul.

«Emiliane, vino pentru un moment în camera mea. Povesteşte-mi ce s-a petrecut la şcoală între tine şi Dumitrache Lungu?»

«Ah, tăticule, nici nu merită să discutăm! Trică după vechiul lui obicei a început din nou să arunce cu cocoloaşe de hîrtie. Şi fiindcă domnul Burghele m-a întrebat cine era acela, fireşte, trebuia să spun că era Trică. Acum este

foarte supărat pe mine. Dar tăticule de unde ştii de această problemă? S-a plîns cumva Trică de mine?»

«Ai văzut tu cu adevărat că Trică ar fi aruncat cocoloşul?»

«Sigur, tată.»

«Eşti atît de sigur?»

«Cred că da. Dar să-ţi spun exact cum s-a petrecut. Tocmai ridicasem capul cînd prin sală zbura un cocoloş. El venea din direcţia unde stătea Trică. Am văzut deasemenea că el ţinea mîna în sus. De aceea, fireşte, am dedus că el a aruncat cocoloşul. Mai înainte de a mă fi întrebat eram deja convins de aceasta.»

«Acum ţi se pare totuşi posibil ca unul din vecinii lui Trică să fi fost făptaşul?»

«Adevărat să spun, nu mai ştiu. La aceasta nu m-am gîndit niciodată. Într-adevăr s-ar putea să fi fost Alexe care stă lîngă Trică.»

«Bine Emilian. Eu nu am nici o îndoială că tu te-ai înşelat şi că de data aceasta Dumitrache nu a minţit. Ştii tu de ce sînt convins de aceasta? Cred că în ultimul timp Dumitrache ar vrea în mod serios să-l urmeze pe Domnul Isus.»

*

* *

Într-o luni după masă, învăţătorul Burghele îşi puse elevii într-o frămîntare nu prea mică.

«Puneţi cărţile la o parte şi luaţi bine aminte» le ceru el. «Am să vă spun ceva.»

Aşa ceva nu era nevoie să li se spună băieţilor de două ori. Cît ai clipi din ochi cărţile fuseră închise şi puse pe

bănci. Curioşi şi nerăbdători toţi ochii se îndreptară spre învăţător. Domnul Burghele se aplecă mult peste catedră.

«Ştie vreunul dintre voi ce este un acrostih?»

Într-adevăr se ridicară cîteva mîini.

«Ei, Horaţiu?»

«Un acrostih este o poezie la care literile începătoare ale fiecărui rînd luate una după alta ne dau un cuvînt.»

«Bine» zise învăţătorul. «Aşadar, ştim ce este important. De altfel un acrostih nu trebuie neapărat să fie scris în versuri. Se poate alcătui şi într-o formă mai liberă, adică în proză.»

Emilian Pădureanu ridică mîna.

«De unde vine această denumire ciudată ‹acrostih›» întrebă el. Domnul Burghele explică derivaţia cuvîntului din limba greacă. El este format din două cuvinte care înseamnă un început şi o înşiruire. Am stabilit deja că literile cu care începe fiecare rînd trebuiesc înşiruite unele după altele şi în acest fel se formează un nou cuvînt.

«Înţelegeţi acum?»

«Da domnule învăţător.»

«Şi acum să vă destăinuiesc pentru ce am ajuns la această istoriară neobişnuită. Aş dori mult ca pînă la ora următoare de compunere fiecare să scrie un acrostih din care să rezulte propriul nume.»

Deodată feţele băieţilor deveniră lungi, lungi de tot. În viaţa lor nu le-a cerut încă nimeni aşa ceva.

Zîmbind, domnul Burghele le zise:

«Apucaţi-vă la treabă cu tot curajul. Orice început este greu. Aş dori însă ca fiecare din voi să facă această încercare. Puteţi să compuneţi rîndurile sau puteţi să le culegeţi din cărţi.»

În drumul spre casă, pe Trică îl apăsa ca o piatră de moară acest gînd cu acrostihul. Ce să facă oare? În viaţa lui n-a făcut vreo compunere. În zilele cînd la şcoală se făceau lecţiile despre compunere, el a tras chiulul. Acum trăgea consecinţele, căci el era mai puţin instruit în asemenea lucrări decît colegii săi. Pe de altă parte îi era clar deja de mult, că a-l urma pe Domnul Isus însemna a nu chiuli niciodată ci a lucra cu sîrguinţă.

Trică îşi frămîntă mult capul. Oare cum va putea rezolva această lecţie? Era pentru dînsul o imposibilitate. Să scoată din capul lui o asemenea compunere cu siguranţă nu va putea, iar cărţi din care să copieze ceva, nu avea — asemenea bogăţie nu poseda Trică.

Grăbit înfulecă cina şi îşi rezolvă cîteva mici obligaţii gospodăreşti. Abia aştepta să-şi ia locul preferat şi liniştit pe malul iazului. Acolo va putea gîndi încă odată, în linişte, asupra lucrării. El dorea mult să ia parte la această întrecere. Măcar dacă ar şti cum să înceapă.

Deodată îi veniră în minte cuvintele pastorul Pădureanu: «În viaţă nu există nici o cale, oricît de întunecoasă, pe care Biblia să nu o poată lumina.»

La acest gînd, Trică putu să răsufle uşurat. Biblia lui, «felinarul lui» nu i-a arătat cîteodată drumul cel bun în cazuri grele? În orice caz, cum i-ar putea ajuta în această situaţie, nu-şi putea închipui cu nici un preţ.

În sfîrşit, Trică putu să se furişeze de acasă. Fugi la iaz, se aşeză pe trunchiul unui copac răsturnat şi îşi scoase Biblia din buzunar. Încetişor începu să o răsfoiască. Oare Sfînta Scriptură îi va ajuta cu adevărat chiar şi în acest caz atît de greu? Aproape că nu era de crezut. Trică privea nedumerit peste suprafaţa lină a apei. Musculiţele jucau,

ici şi colo cîte un peşte sărea din apă şi cădea cloncănind din nou în apă. Printre ramurile copacilor strălucea uşor amurgul.

Deodată lui Trică îi veni o idee. Ce ar fi dacă pentru acrostihul lui ar căuta cîteva versete potrivite din Biblie?

În orice caz, treaba aceasta are un obstacol pentru că în clasă cu singuranţă vor rîde de mine. Sigur, le-ar veni băieţilor chiar foarte ciudat dacă sălbaticul Trică Lungu ar copia ceva din Biblie. Ce ar zice de exemplu Luţă Vînătoru?

În clasă mai erau şi alţi şcolari şi încă destul de mulţi, ale căror priviri batjocoritoare şi le închipuia Trică foarte bine. Nu prea era plăcut să se gîndească la aceasta. Dar oare n-ar putea să-i fie cu totul indiferent? În trecut nici el n-a luat în seamă părerea altora. Să afle toţi că el are o Biblie şi că o şi foloseşte!

Hotărît, Trică se aşeză la lucru. Măcar dacă ar găsi o bucată de hîrtie!

După lungă căutare găsi un capăt de creion în fundul unui buzunar al pantalonilor. Deasemenea mai scoase la lumină un cuţit, o sfoară şi cîteva castane. Şi în sfîrşit găsi o hîrtie. Luţă Vînătoru a pictat pe o parte portretul învăţătorului Burghele şi l-a dăruit lui Trică. Dar faţa ceealaltă era încă curată şi se putea întrebuinţa.

Trică netezi hîrtia. Îndată însă îşi dădu seama că în această seară putea fi vorba doar de un început. Lucrarea întreagă necesita un timp mult mai lung. Trică nu se descurca încă aşa de bine în Biblie. Trebuia să răsfoiască filă după filă ca să găsească fiecare verset potrivit.

Trică stătea acum seară după seară pe trunchiul de copac de la iaz şi răsfoia şi scria. În sfîrşit, cu un oftat de uşurare împături foaia, o aşeză în Biblie şi merse spre casă.

Acrostihul era gata şi Trică era bucuros. Nu numai că a reuşit să termine această grea lucrare, dar versetele din Biblie pe care le-a găsit şi pe care le-a scris, erau de fapt frumuseţea în toată lucrarea.

Ora de compoziţie se apropia. Ea era dorită doar de puţini. Cei mai mulţi o aşteptau cu un sentiment de îndoială. Băieţii au pus cărţile la o parte şi şedeau liniştiţi dar plini de încordare în băncile lor. Pe catedra învăţătorului Burghele stătea un teanc de hîrtii scrise. Ele nu purtau nici un nume. Învăţătorul citea cîte o lucrare şi băieţii trebuiau să silabisească numele autorului. Cîteodată se auzeau rîsete şi chiote. Istorioarele erau foarte felurile şi cîteodată chiar pline de umor. Pînă acum cele mai bune lucrări erau ale lui Emilian Pădureanu şi Horaţiu Chiriac. Amîndoi s-au folosit de cărţile tatălui lor. Chiar şi Luţă Vînătoru şi-a dat silinţa căci a găsit lecţia captivantă şi distractivă. Întradevăr a reuşit şi el să formuleze cele patru rînduri încît clasa, plină de veselie, a putut silabisi numele lui Luţă. Apoi veni la rînd o hîrtie pe care Trică o cunoaştea prea bine. În timp ce domnul Burghele o despăturea, inima lui Trică bătea aşa de tare încît el credea că toţi cei din clasă ar trebui să o audă.

Apoi domnul Burghele citi:

«Ce spune Biblia.»

La citirea acestui titlu vocea învăţătorului coborî atît de mult încît băieţii fuseră mult mai atenţi:

«Depărtează-te de rău, fă binele şi vei dăinui pe vecie.
Un martor credincios nu minte...
Mulţi sînt chemaţi, dar puţini aleşi.
Iertaţi şi vi se va ierta!
Te laud Tată, Domn al cerului şi al pămîntului.

Răscumpăraţi vremea, căci zilele sînt rele.
Ascultă-mă Doamne şi auzi glasul potrivnicilor mei!
Cine crede în mine, din inima lui vor curge rîuri de apă vie.
Hristos la vremea cuvenită a murit pentru cei nelegiuiţi.
Eu sînt Isus pe care-l prigoneşti.
Luptă-te lupta cea bună a credinţei.
Ucenicii s-au bucurat cînd au văzut pe Domnul.
Negreşit, evlavia însoţită de mulţumire este un mare cîştig.
Gustaţi şi vedeţi ce bun este Domnul!
Un singur Domn, o singură credinţă, un singur botez.»

Surprinşi şi puţin cam deprimaţi, băieţii au silabisit încetişor numele lui Dumitrache Lungu.

După o scurtă pauză domnul Burghele întrebă:

«Dumitrache, cine ţi-a arătat aceste versete?»

«Nimeni, domnule învăţător. Eu însumi le-am cules din Biblia mea.»

Trică vorbi agitat şi repede. Acum respiră adînc. Îi era teamă că s-ar putea iarăşi să nu i se dea crezare.

«Ai realizat o frumoasă culegere de versete biblice, Trică. Sînt cu adevărat surprins şi mă bucur de lucrarea ta. Versetele biblice culese de Trică aţi putea să le puneţi cu toţii la inimă.»

La prînz, ca de obicei, Emilian şi Horaţiu au plecat împreună de la şcoală. Emilian îi dădu prietenului său cu palma peste umăr zicîndu-i: «Horaţiu, pleacă tu înainte, eu am ceva de rezolvat», şi apoi se întoarse şi strigă: «Trică, Trică Lungu! Aşteaptă o clipă. Aş vrea să te întreb ceva.»

Mirat, Trică se opri. Emilian nu s-a sinchisit de el niciodată. Oare ce vrea acum de la mine?

De fapt, fiul pastorului era un băiat drept şi deschis.

Dacă avea ceva pe inimă o spunea limpede chiar dacă îi venea greu. Aşa că şi de data aceasta porni drept la ţintă.

«Ascultă Trică, poate m-am înşelat atunci cînd i-am spus domnului învăţător Burghele că tu i-ai fi aruncat cocoloşul de hîrtie în cap. Eu am crezut cu toată siguranţa că am văzut lucrul acesta.»

În primul moment se părea că lui Trică îi sare ţandăra. Dar apoi aprobă. »Emiliane desigur te-ai înşelat, deoarece în aceea zi nu am aruncat nici un cocoloş.»

Gînditor, Emilian dădu de cîteva ori din cap.

«Deci tata tot a avut dreptate. El era convins că eu m-am înşelat. Dragă Trică, te asigur că nu am avut de gînd să spun un neadevăr. Îmi pare rău de ceea ce s-a întîmplat. Dacă doreşti, o să-i spun domnului învăţător că m-am înşelat. Dînsul desigur va descoperi pe laşul care s-a complăcut ca tu să fii pedepsit pe nedrept.»

Trică ezita. Se vedea pe el că se luptă cu sine însuşi. Apoi ridică capul.

«Emiliane uită acum aceasta» zise el cît putu de indiferent. «Bătaia ce am primit şi aşa a trecut.»

Emilian îl privi iscoditor.

«Trică, tu eşti un tip ciudat. Dar să ştii, acrostihul tău a fost cel mai bun dintre toate.»

Emilian se despărţi cu o strîngere de mînă şi se grăbi să-l ajungă pe Horaţiu. Trică mergea agale spre casă. Era fericit. Azi a fost prima dată lăudat de învăţătorul său. O nădejde nouă, pînă acum necunoscută, îşi făcu loc în inima lui Trică.

*

* *

Mai sînt cîteva minute şi clopoţelul trebuie să sune începerea lecţiilor. Fiind iarnă, băieţii şedeau sau stăteau în clasă. Rîdeau şi se întreţineau unii cu alţii, aşa cum e obiceiul în pauze. Horaţiu, Emilian şi alţi prieteni de ai lor s-au strîns lîngă sobă. Ei erau capii, erau cei mai buni elevi din clasă. Cîte unul dintre ceilalţi privea la ei cu sfială şi cu puţină invidie. Cu mîinile cufundate în buzunarele pantalonilor, Trică trecea agale printre rînduri. Bine înţeles, el nu era printre cei mai buni. Aceia purtau costume frumoase, iar taţii lor ocupau poziţii de vază în orăşel. Era de la sine înţeles că aceştia îşi ţineau nasul sus şi priveau cu aroganţă la ceilalţi colegi ai lor mai săraci şi deci mai puţin buni.

Horaţiu ieşi din grupul de la sobă şi trecu cu paşi mari dincolo. «Trică, vino încoace!»

Trică nici nu se gîndi să dea ascultare acestei chemări. Îşi întoarse doar scurt capul.

«Ce vrei de la mine?»

«Ai avea plăcere să vii astă seară la noi? De fapt este ziua mea de naştere şi am invitat mai mulţi prieteni.»

Trică împinse în afară buza de jos.

«Omule, dar ce-ţi veni aşa deodată în minte? Doar pe mine nu m-ai invitat niciodată pînă acum!»

Horaţiu ridică ceva mai sus capul. În tonul său se simţea vădit un impuls de bunăvoinţă.

«Am crezut că o să-ţi facă plăcere. Natural vrem să rîdem mult şi tu eşti bine cunoscut în clasa noastră ca unul şugubăţ.»

Fruntea lui Trică se încreţi. Pe de o parte mîndria lui rănită, iar pe de altă parte curiozitatea să cunoască şi el o asemenea sărbătorire, stăteau faţă în faţă. În fond s-ar

fi dus cu plăcere dar nu avea încredere în sine însuşi. Cu amărăciune zise apoi:

«La celelalte sărbători ale tale te-ai descurcat bine şi fără mine.»

Faţa lui Horaţiu deveni roşie de supărare.

«Ei, bine, aşa dar nu vrei! Dacă nu-ţi face plăcere, cu siguranţă nu te poate obliga nimeni!»

Cu aceasta se întoarse brusc. Dar în aceeaşi clipă o mînă grea i se aşeză pe umăr. Învăţătorul Burghele a auzit totul.

«Horaţiu, de ce vrei să strici totul acum în acest moment de supărare?» îl calmă el. «Invitaţia ta a venit pentru Dumitrache cu totul pe neaşteptate. E natural, nu? De ce nu vrei să-i faci uşoară acceptarea invitaţiei tale?»

Învăţătorul Burghele a spus toate acestea aşa de încet încît nici unul dintre băieţi nu putu să audă.

În pauza următoare, ca din întîmplare, se întîlni Horaţiu cu Trică.

«Trică, cu siguranţă vii astă seară? Nici unul nu cunoaşte atîtea jocuri ca tine. Cu toţii ne-am bucurat deja că vei fi şi tu prezent. Uite, bate aici!»

Îmbietor, Horaţiu îi întinse dreapta. Trică nu zăbovi nici o clipă şi-i bătu palma.

Dar cu aceasta grijurile lui Trică nu erau înmormîntate. Din contră, abia acum începeau. Ce jegoasă o să arate haina lui uzată pe lîngă costumele frumoase ale celorlalţi băieţi. Oare de ce vrea Horaţiu să-l invite astăzi, se întreba el în drumul spre casă.

Trică nu putea să-şi dea seama ce se urmărea cu aceasta.

După rugăciunea de la micul dejun din aceea dimineaţă, tatăl lui Horaţiu tocmai vorbise despre faptul că niciodată nu trebuie făcută deosebire între bogat şi sărac. În faţa lui

Dumnezeu toţi oamenii sînt egali. El se uită numai şi numai la inimă şi nu la îmbrăcăminte sau la poziţia omului. Apoi s-a discutat şi despre sărbătorirea zilei de naştere a lui Horaţiu care trebuia să aibă loc în aceea seară. Aşa s-a făcut că Horaţiu a invitat şi pe un coleg de clasă, mai sărac.

Îndată după masa de prînz doamna Lungu s-a ocupat de unicul sacou a lui Trică. Cînd a auzit că Trică este invitat la Chiriac, n-a obiectat nimic. În adîncul inimii sale a fost totuşi mîndră de această invitaţie. Nu era un semn bun pentru Trică că era invitat la o familie cu bună vază în orăşel? Pînă acum avea relaţii numai cu copii săraci şi neîngrijiţi. Maria şedea lîngă mama ocupată deasemenea cu un lucru de mînă. Părea preocupată de nişte gînduri. Apoi deodată ridică capul uitîndu-se întrebătoare spre mama.

«Toţi ceilalţi băieţi vor avea desigur cămăşi albe cu gulere scrobite!»

Mama dădu din umeri.

«Ştiu Mario, dar eu nu pot să-i dau aşa ceva. Nu pot nici evita ca el să arate bătător la ochi în mod neplăcut între ceilalţi.»

Suna foarte amar. Cu cîtă plăcere i-ar fi cumpărat un sacou de postav şi cămăşi frumoase albe aşa cum purta Horaţiu Chiriac. La aşa ceva însă nu se putea gîndi.

Uşa dormitorului era întredeschisă. Tatăl lui Trică a auzit despre ce se întreţineau cele două. În momentul în care tusea care-l chinuia s-a mai liniştit, o chemă pe Maria la el.

«Aţi terminat deja sacoul lui Trică?»

«Da tăticule.»

«Cel puţin arată măcar acceptabil?»

«Da, aproximativ.»

Maria ridică puţin neajutorată din umeri.

«Ţi-ar place pentru Trică o cămaşe albă cu un guler frumos?»

«Ar fi frumos! Ai tu una?»

Tatăl se ridică puţin.

«Ascultă Mario, eu mai am cîteva cămăşi pe care nu le mai port. Poate nici nu o să-mi mai trebuiască vreodată. Sînt în lada de sub masă. Poţi să le aduci. Poate vei reuşi să-i potriveşti una lui Trică. Noroc că nici eu nu sînt prea solid, iar Trică s-a înălţat de-a binelea în ultimul timp. Dacă îi vei scurta mînecile puţin şi vei muta nasturele de la guler, s-ar putea potrivi. Vrei să încerci? Aş dori să ştiu ce zice Trică la aceasta.»

Şovăind Maria se îndreptă spre ladă. Nu era obişnuită să facă ceva pentru fratele ei. Dar tatăl era azi aşa de palid şi a vorbit aşa de întristat încît Maria l-a ascultat fără nici o discuţie. Cu grijă luă cămaşa de deasupra. Era albă şi frumos scrobită, strălucea. Cu cîteva luni în urmă, cînd doamna Lungu a spălat-o şi a călcat-o, era foarte tristă. Parcă presimţea că bărbatul ei nu o va mai purta niciodată.

Cînd Maria se întoarse în bucătărie, mama o privi mirată.

«Dar ce vrei cu cămaşa?»

«Tata a spus că Trică poate să o îmbrace.»

«Vreau să i-o împrumut» strigă bolnavul din odaia alăturată. «Trebuie să contribuim cu toţii ca azi după masă Trică să arate manierat.»

Cînd Trică, frumos pieptănat, cu sacoul frumos cîrpit şi călcat şi cu cămaşa albă strălucitoare, coborî treptele, aproape că nu era de recunoscut. Mîndru, se privea în oglindă.

«Mario, dar de unde aţi procurat această cămaşă frumoasă?»

Maria era şi ea foarte bucuroasă în acest moment. Să fi fost oare din cauză că a putut face şi dînsa o bucurie altuia?

«Tata ţi-a împrumutat-o şi astă seară ai voie să o îmbraci.»

«Dar cămaşa lui tata nu mi se potrivea! Aceasta a fost desigur transformată.»

Maria se făcea că are treabă la soba de gătit. Nu voia ca Trică să o vadă zîmbind ştrengăreşte.

«Poate s-a făcut aşa de la sine» zise ea.

Bucuros ca niciodată, Trică alerga acum în această friguroasă zi de iarnă spre casa familiei Chiriac.

A fost o după-masă minunată şi veselă. De repetate ori au coborît dealul cu saniile în mare viteză. Din cînd în cînd s-au bătut cu bulgări de zăpadă.

Soarele a coborît şi se lăsase un frig serios. Băieţii stăteau la poalele dealului şi-l aşteptau pe Emilian care a întîrziat cu sania. Dar iată-l că vine ca din puşcă încît zăpada zboară în urma lui ca o flamură albă. Emilian descinse rîzînd în mijlocul colegilor.

«Omule, dar ce ai stat aşa de mult acolo sus? Nu ne mai simţim picioarele de cînd stăm aici!»

«Eu am crezut că mai urcaţi odată. Am aşteptat acolo sus.»

Horaţiu Chiriac scutură din cap.

Gata băieţi, s-a făcut aşa de frig că aproape ne-au îngheţat degetele. Veniţi repede acasă ca să ne mai încălzim.»

Emilian sare de pe sanie şi îşi aruncă cureaua patinelor peste umăr.

«Atunci la drum! Acceptăm propunerea cu mulţumiri. Dar tu Horaţiu unde ţi-ai lăsat patinele?»

Adresatul se uită în jur. «Ah, ce prostănac sînt, desigur le-am lăsat sus în deal. Merg să le aduc, voi porniţi la drum!»

Horaţiu alerga la deal în timp ce ceilalţi băieţi se străduiau spre poarta laterală care duce în grădina Chiriacilor. Horaţiu sosi şi el gîfîind în urma lor.

«Staţi, staţi, mergeţi greşit pe aici! Trebuie să intraţi pe poarta cea mare, pe aici prin spate e prea multă zăpadă!»

După cîteva manevre încoace şi încolo, o cotiră şi Horaţiu îi conduse în casă prin intrarea principală. Aici trosnea deja în vatra şemineului un foc vesel. Bucuroşi şi gălăgioşi băieţii se îngrămădesc la flăcările calde frecîndu-şi mîinile.

«Ah!» strigă Victor Munteanu suflîndu-şi în palme, «sînt îngheţat ca un sloi de giaţă!»

«Na, dacă ai fi intrat pe poarta cea îngustă, cu siguranţă ai fi devenit un sloi de ghiaţă» rîse Horaţiu. «Acolo zăpada este înaltă de metri. Ar fi trebuit de-a binelea să o răscoliţi.»

Emilian Pădureanu rîzînd gălăgios:

«Eu credeam că sînt deştept cînd v-am condus prin poarta mică. ‹Intraţi prin poarta cea îngustă!› Aşa ni s-ar fi întîmplat dacă puneam în practică textele de la Şcoala Duminicală!»

«Hm», e de părere Victor Munteanu, «în acest caz calea cea largă mi-a fost indiscutabil mai plăcută.»

«Omule, ce bine ştii tu!» aprobă Horaţiu pe colegul său de şcoală şi aruncă o nouă bucată de lemn în flăcări.

«Horaţiu, tu ar fi trebuit să fii mai atent duminica trecută la predica tatălui meu despre ‹poartă›» rîse batjocoritor Emilian Pădureanu.

În timpul acestor convorbiri Trică stătea tăcut la o parte. El îşi aminteşte bine de lecţia din duminica trecută. El ştie deasemenea ce insistent i-a rugat pastorul să intre cu toţii pe poarta cea îngustă a lui Dumnezeu. De aceea, pur şi simplu, el nu se mai simţea bine auzind batjocurile care s-au iscat.

În momentul în care în vorbăria celorlalţi a intervenit o pauză, Trică îşi trase aer, ridică repede capul şi hotărît interveni: «Aş dori să spun şi eu ceva!»

«Hai? Auzi, auzi!» zise Victor Munteanu batjocoritor, închipuindu-şi că faţă de Trică el este mult superior şi nu voia să-i scape ocazia să-i dea de înţeles acest lucru.

Emilian Pădureanu se întoarse însă amabil spre Trică.

«Na, ce vrei să ne predici? Dă-i drumul!»

Ochii mari negri ai lui Trică priviră în faţă pe celălalt, deschis şi cinstit.

«Eu gîndesc că nu trebuie să ne batem joc de cuvintele din Biblie.»

Emilian Pădureanu se înroşi.

«Eu nu mi-am bătut joc de Biblie! Nu, nu este adevărat! Cum poţi tu Trică să afirmi aşa ceva!»

«Dar aţi făcut nişte glume întrebuinţînd cuvinte din Biblie.»

Trică spuse aceasta serios şi puţin cam neajutorat. Horaţiu Chiriac însă sări în ajutorul prietenilor lui.

«Oameni buni, doar nu o să faceţi acum din aceasta o dramă! Toate acestea nu au fost luate chiar aşa în serios!»

Victor Munteanu, arogant, bătu din palme şi se uită provocator la Trică.

«Ce? Te-a pus pastorul Pădureanu să ne predici în cursul săptămînii? Cît îţi plăteşte? Hai, vorbeşte»

Lui Trică îi venea să sară în sus şi să se năpustească asupra celorlalţi. N-a făcut el mereu aşa pînă acum cînd cineva îl necăjea? Îşi dădu seama însă că aceasta nu se mai cuvine. Simte că pentru Biblie nu mai poate să lupte cu asemenea mijloace. Acum stă cu pumnii încleştaţi şi îşi muşcă buza de jos. Trică cel de odinioară ar fi vrut să se năpustească asupra adversarului şi scrîşnind din dinţi, să-l bată. Trică cel nou însă se gîndeşte acum la cuvîntul «felinarului său», la cuvîntul Bibliei care îi dă cu totul alte îndemnuri.

Emilian Pădureanu dînd din umeri zise batjocoritor:

«Sînt unii care se ţin sfinţi. În orice caz eu nu mă număr printre aceia. Dar de altfel ceea ce am spus mai înainte nu găsesc că este tocmai aşa de grav!»

Victor Munteanu dădu şi el din cap în semn de aprobare.

«Nici eu. Tu ştii doar că Trică este un sfînt. El nu face niciodată ceva rău, afară doar că din cînd în cînd mai înjură sau minte!»

Simţul de dreptate al lui Emilian Pădureanu nu era de acord cu această remarcă. Calm zise:

«Victore, tu ştii tot aşa de bine ca şi noi toţi că de un timp încoace nimeni nu l-a mai surprins pe Trică cu vreo înjurătură sau blestem.»

În acest moment bătu gongul pentru cină. Horaţiu Chiriac răsuflă uşurat. Cearta dintre musafirii săi îi era neplăcută.

«Aşa, băieţi, acum să mergem drept la masă! Sper că toţi aveţi o foame aşa ca şi mine!»

Apoi se repezi pe scări în jos, urmat de colegii săi.

Ce spectacol se oferi ochilor mari şi miraţi ai lui Trică! Niciodată n-a văzut o sufragerie atît de feeric luminată şi o masă atît de luxos pusă.

La scară stă doamna Chiriac care amabilă întinde mîna fiecărui tînăr. «Aşa Horaţiu» zise dînsa apoi «acum după ce am salutat pe prietenii tăi, vreau să vă las iarăşi singuri. În acest fel veţi putea mînca şi vă veţi putea întreţine mult mai degajaţi.»

Horaţiu se alintă delicat.

«Oh, nu mamă, tu trebuie să rămîi cu noi! Aşa este mult mai frumos.»

Ochii lui Horaţiu străluceau cînd a spus acestea şi fiecare simţea în cuvintele lui cît de drăgostos se adresa mamei lui.

Trică a admirat această atitudine în tăcere. Aşa ceva îi era cu totul nou şi străin. Nu-şi putea aminti să i se fi întîmplat vreodată aşa ceva. Da, dacă ar fi avut o astfel de mamă care să-l îngrijească cu atîta drăgălăşenie! Una care să-i mîngîie părul aşa cum făcea acum mama lui Horaţiu. În acest moment, Trică, mîhnit, îşi dădu seama pentru prima dată ce lipsuri a trebuit să îndure în anii trecuţi.

Acum stau cu toţii în jurul mesei frumos şi îmbelşugat încărcată. Schimbul de cuvinte dintre băieţi este de mult uitat. După masă vor începe tot felul de jocuri vesele, iar rîsetele şi veselia nu vor lua sfîrşit.

Deodată se făcu linişte. Tatăl lui Horaţiu apăru în uşă. Rîzînd, se apropie.

«Este de mirare că încă nu s-au dărîmat pereţii de atîta veselie. Dar de ce aţi rîs aşa de tare?»

«Oh, tată, Emilian ne-a povestit o istorie comică! Emiliane povesteşte mai departe. Cu siguranţă o să-i facă plăcere şi lui tata.»

Emilian înroşit scutură din cap.

«Ah, nu, am terminat deja.»

Domnul Chiriac îi făcu semn ca să-l încurajeze.

«Continuă băiatul meu, povesteşte liniştit mai departe. Mi-ar place şi mie să aud o poveste bună şi veselă.»

Horaţiu rîzînd se apropie de tatăl său.

«Ne-a istorisit cum vorbeşte Florică Moraru cu tatăl său. Pur şi simplu, nici nu poţi să-ţi imaginezi. Eu nu am auzit încă aşa ceva. Închipuieşte-ţi, Florică ia în derîdere ceea ce spune tatăl său.»

Faţa domnului Chiriac deveni subit serioasă.

«De fapt nu mi-aş fi închipuit că aşa ceva vă face plăcere.»

Speriat Horaţiu privi vesel spre el. «Tăticule, eu nu te înţeleg! Eu nu am vorbit aşa ceva despre tine niciodată în viaţa mea!»

«Adevărat, pînă astăzi, nu. Dar nu m-ar surprinde deloc dacă tu sau Victor sau Emilian aţi face-o de acum încolo.»

Ei nu pot pricepe cum poate domnul Chiriac să spună aşa ceva. Emilian Pădureanu zise şi el mîndru:

«Eu nu aş face aşa ceva niciodată. Eu îl stimez pe tatăl meu prea mult ca să pot vorbi aşa despre dînsul!»

Domnul Chiriac puse mîna pe umărul lui şi îl privi iscoditor.

«Aşa? Mă mir! Eu aş fi crezut mai curînd că tu ai face aşa ceva chiar mai repede ca ceilalţi.»

Această bănuială fuse prea de tot pentru Emilian. De agitat ce era tremura şi zise bîlbîind:

«Vă rugăm domnule Chiriac explicaţi-ne de ce gîndiţi aşa ceva.»

Domnul Chiriac privi băieţii pe rînd.

«O asemenea explicaţie pot să v-o ofer foarte repede. Fără să vreau, din camera alăturată am ascultat schimbul vostru de cuvinte dinainte de masă. Se pare că nu vă vine deloc greu să luaţi în derîdere cuvintele Bibliei. Aş putea crede oare că veţi lua în considerare cu mai multă veneraţie vorbele părinţilor voştri?»

O linişte adîncă domnea acum în cameră. Obrajii lui Emilian ardeau ca focul. Apoi domnul Chiriac continuă:

«Cred că ştiţi ce vreau să spun. Cuvîntul lui Dumnezeu este sfînt. Aceasta să vă fie de învăţătură.»

Ceasul primăriei a bătut de nouă ori cînd băieţii s-au despărţit.

În aceea noapte senină de iarnă Trică fuse primul care a ieşit afară. În această după-masă a văzut multe lucruri frumoase, dar cel mai mult se bucură că nu a trădat cuvîntul «felinarului» său — Biblia.

Cea mai mare dorinţă a lui Trică era să o vadă şi pe Maria tot aşa de fericită cum era el. El se ruga cu regularitate pentru aceasta şi credea ceea ce cerea. Îşi închipuia ce schimbare ar fi fost pentru mica lui surioară morocănoasă dacă ar fi recunoscut şi ar fi putut spune şi ea: Isus mă iubeşte, eu sînt un copil al lui Dumnezeu şi nimeni nu mă poate smulge din mîna lui puternică.

Într-o zi după masa de prînz Trică observă că Maria s-a furişat pe ascuns din casă. Se aplecă peste fereastră şi putu să vadă cum apucă pe drumul spre cimitir. Trică închise repede fereastra. Nu îşi dădu exact seama de ce a făcut aceasta, dar alergă în urma surorii sale.

Maria nu simţi că este urmărită de cineva. Cu paşi repezi se duse la mormîntul micului frăţior care era cam la o parte sub copacii aceia înalţi. Mult timp rămase acolo cu mîinile atîrnate şi cu capul aplecat. Apoi deodată se aşeză pe o piatră şi îşi cuprinse faţa cu ambele mîini. Un oftat adînc şi fierbinte îi cuprinse toată fiinţa. Trică auzi suspinul adînc pînă în ascunzătoarea din spatele copacilor înalţi. Îl cuprinse o adîncă compătimire pentru sora lui. Cel puţin dacă ar putea-o ajuta! Dar oare de ce era aşa de tristă? Ieşi repede din umbra copacilor cu crengile atîrnate şi se îndreptă spre dînsa cu paşi siguri. Cu grijă îi puse mîna pe umăr.

«Mario, de ce eşti atît de mult întristată?»

Vocea lui suna puţin jenată. Atît de neajutorată n-a văzut-o pe sora lui niciodată. Tulburată, ea ridică spre el faţa plînsă.

«De ce ai venit în urma mea, Trică? Te rog să mă laşi, aş vrea să fiu singură!»

Aceste cuvinte aproape îmbufnate trecură peste buzele ei.

«Ştiu Mario.» Trică dădu din cap înţelegător. «Cînd eşti tristă ai prefera să fii singură singurică. Ştiu aceasta din propria mea experienţă. Dar nu este bine aşa, căci devii tot mai tristă. Trebuie să prinzi curaj şi să te destăinuieşti altuia. Atunci vei fi uşurată şi cu inima mai veselă.»

Trică se aplecă spre surioara lui.

«Maria, crede-mă, cu plăcere aş dori să te ajut!»

Maria se ridică încetişor şi îşi şterse lacrimile cu dosul palmei. Era încă reţinută.

«Ce vrei, de ce ai venit după mine? Cum aşa deodată eşti atît de amabil cu mine?»

Neîncrezătoare privi spre fratele ei. Îşi amintea prea bine încă de înghiontirile şi cîrtelile lui de dinainte. Acum deci, cu toată bunăvoinţa, nu-şi putea explica atitudinea lui. De obicei era cu totul alta.

«Ah! ştii tu» zise Trică timid, «cu cîteva săptămîni în urmă pastorul Pădureanu a istorisit ceva la Şcoala Duminicală. Era vorba cum trebuie să se înţeleagă fraţii între ei şi să se ajute reciproc. Dacă unul are necazuri, celălalt trebuie să încerce ca să-l mîngîie. De mult timp am observat că tu nu mai eşti veselă. Cred că ştiu de ce: tu nu cunoşti acele versete frumoase din Biblia mea. Ar trebui să vii mai des cu mine la Şcoala Duminicală. De cînd merg şi eu acolo sînt cu mult mai vesel. În trecut mă plictiseam mereu şi atunci hoinăream încoace şi încolo şi scorneam fel de fel de năzbîtii pentru că nu aveam ceva mai bun de făcut. Dacă apoi eram pedepsit, făceam gură. Acum totul a devenit pur şi simplu altfel. Tare mi-ar place să-ţi meargă şi ţie la fel de bine.»

«Da, dar Trică cum aş putea face şi eu la fel?»

«Simplu, trebuie şi tu să-l rogi pe bunul Dumnezeu să te ajute.»

«Eu însă nu-l cunosc deloc!»

«Tocmai, trebuie ca împreună cu mine să citeşti în mica mea Biblie şi să vii cu mine la Şcoala Duminicală. Acolo pastorul Pădureanu istoriseşte mereu despre Domnul Isus şi o să faci şi tu cunoştinţă cu El.»

«Să fie numai aceasta tot ce am de făcut?»

«Dumnezeu doreşte să ne dăm osteneala ca să fim mai buni. El vrea ca noi să facem mereu ce este bine.»

Maria se necăji.

«Tu ştii precis că eu nu pot face aşa ceva. Tu nu observi că mama de dimineaţă şi pînă seara mă dojeneşte? Niciodată nu-i pot face pe plac! Trebuie doar să muncesc mereu, iar de distracţie nu am parte niciodată.»

Maria este din nou gata să plîngă.

«Ah», zise Trică neajutorat, «tu habar n-ai cum ne ajută Dumnezeu. Cînd nu ştim încotro s-o apucăm atunci trebuie să ne rugăm Lui. El este mereu cu noi şi ne ajută. Aceasta este cel mai bun lucru.»

Privirile Mariei se îndreptau ba spre Trică ba spre mormîntul frăţiorului. Îşi încrucişa mereu mîinile neajutorată, apoi iar le elibera.

«Cu plăcere aş vrea şi eu să vin la Dumnezeu dar nu ştiu cum să încep.»

Acum Trică ştia cum s-o sfătuiască.

«Acest lucru este cu adevărat foarte uşor! Trebuie doar să-l rogi pe Dumnezeu ca să-ţi arate calea. El ascultă fiecare rugăciune cu siguranţă!»

Maria îl privi sfioasă.

«Trică, eu însă nu m-am rugat niciodată. Nici nu ştiu cum se face aşa ceva.»

«Este simplu. Îi spui Lui ceea ce mi-ai spus mie şi apoi îl rogi să te ajute.»

Trică îşi privi vîrful pantofilor.

«Eu plec acum acasă» zise el. «Tu poţi să rămîi aici în linişte, nu te conturbă nimeni. Eu deasemenea m-am rugat aici pentru prima dată.»

Trică plecă păşind greu prin zăpadă. Maria rămase singură. Aşadar şi Trică s-a rugat aici pentru prima dată. O cuprinse un sentiment deosebit. Nimeni nu i-a împreunat mîinile ca să rostească cu dînsa o rugăciune de seară. Tot ce i-a spus Trică i se pare acum grozav de nou. Ea ar dori să vină la acest Dumnezeu dar nu ştie cum. Încercă să se gîndească cum să facă aşa ceva, dar gîndurile îi erau răvăşite. Se aşeză din nou pe piatra din faţa mormîntului, împreună mîinile şi zise: «Dragă Isuse, aş vrea să fie aşa cum a zis Trică. Eu cred că pe mine nu mă iubeşte nimeni. Trică mi-a spus că tu mă vei ajuta mereu. Ah, te rog ajută-mă!»

Maria ar fi dorit să spună mai multe, dar nu mai ştia ce. De aceea rămase liniştită pe piatră pînă cînd o alungă gerul.

Seara, Maria stătea la maşina de gătit şi învîrtea de zor în oala cu supă. Trică o dădu uşor la o parte.

«Lasă că fac eu aceasta» zise el.

Maria îi întinse lingura iar Trică îşi începu activitatea de bucătar. La început nici unul nu scoase un cuvînt. În timp ce Maria se aplecă peste oală ca să pună sare în supă o întîmpinară privirile iscoditoare ale fratelui său.

«Trică, eu cred că Isus m-a ascultat.»

El învîrti cu un aşa elan încît supa apropape dădu afară.

*

* *

Ca de obicei, duminica următoare Trică voia să plece la Şcoala Duminicală, dar în loc să plece vesel, rămase nehotărît între uşorii uşii. Oare n-ar fi bine să o mai invite încă odată pe Maria să vină cu el? Nu mai ştia însă cum să i se adreseze, deoarece ultima dată dînsa s-a exprimat nu prea favorabil.

Maria era ocupată cu spălatul vaselor şi nu era atentă la el.

Trică îşi dădu brînci inimii.

«Maria, ai vrea să mai vii încă odată cu mine?»

Maria aşeză ceaşca ce o avea în mînă şi se uită la Trică.

«Aş vrea dar nu am ce să îmbrac decît această rochie veche şi pălăria jegărită.»

«Nu asta este important. Nici eu nu stau mai bine şi totuşi mă duc. Grăbeşte-te, te aştept.»

Maria ezită.

«Oare mama îmi va da voie?»

Trică dădu din cap afirmativ. «Asta las-o pe seama mea!»

Doamna Lungu tocmai era ocupată cu soţul ei. Grijuliu, Trică vîrî capul pe uşa camerei bolnavului.

«Mamă, are voie Maria să vină cu mine la Şcoala Duminicală? Ea a terminat cu lucrul casnic.»

Doamna Lungu privi surprinsă.

«Nu-mi vine să cred că Maria este entuziasmată. Data trecută s-a plictisit.»

Trică nu se dădu bătut. «Azi o să priceapă totul mai bine» replică el şi îşi întoarse capul spre soră-sa. Trică avu dreptate. Maria se bucură cu adevărat că merge iarăşi la Şcoala Duminicală. Cîteva minute mai tîrziu păşeau împreună spre oraş. Maria era îngîndurată şi tăcută. Apoi întrebă puţin cam încurcată.

«Trică ţi se întîmplă şi ţie să fii prost dispus cîteodată şi să ţi se pară că te sufoci dacă nu spui repede vreo răutate?»

Trică se gîndi.

«Ai dreptate, este adevărat. Cîteodată mă înfurii pe Luţă Vînătoru încît îmi vine să-l bat. Dar aceasta nu durează mult.»

«Trică, la mine ţine mult pînă îmi trece dacă mă înfurii. — Aceasta începe dimineaţa, apoi devine tot mai rău şi pînă la urmă îmi ies din fire. Să rămînă aceasta mereu aşa?»

Trică se gîndi puţin, apoi zise:

«Nu cred, Mario. Trebuie să-ţi dai silinţă, dar mai ales trebuie să ceri ajutorul Domnului Isus. Atunci precis va fi mai uşor. Mie mi s-a întîmplat tot aşa la şcoală cînd am început serios să învăţ în loc să fac năzdrăvănii. Îţi poţi închipui ce greu era? Cîteodată aveam o poftă nebună să fac obrăznicii şi să fiu necuviincios. De cînd l-am rugat pe Isus să mă ajute, totul merge cu adevărat mai bine.»

Cînd Şcoala Duminicală a luat sfîrşit, pastorul Pădureanu a stat la uşă ca să-şi ia rămas bun de la fiecare copil în parte. «Alo Dumitrache», strigă el cînd îi văzu pe cei doi fraţi, «aceasta de sigur este surioara ta?» Apoi se adresă Mariei:

«Vrei şi tu să-l urmezi şi să-l iubeşti pe Domnul Isus?»

Maria sfioasă, dădu din cap afirmativ. «Da! domnule pastor» zise dînsa încet.

«Ştii tu ce aşteaptă Dumnezeu de la copiii care vor să-l asculte? El doreşte ca să-i slujim Lui. Să ne uităm în jurul nostru şi să descoperim ce am putea face pentru El. Tu ştii cu ce ai putea începe?»

«Nu domnule pastor, eu nu pot să fac nimic»

«O, te înşeli! Deschide numai ochii bine şi cu siguranţă vei găsi ceva de făcut. Să nu te uiţi însă prea departe. Domnul Isus are plăcere de noi dacă împlinim cu fidelitate chiar şi cele mai mărunte obligaţii sau sarcini care ni se oferă. Dacă acasă vei mătura în bucătărie, dacă îţi dai silinţa să ţii curat în casă şi să sari din cînd în cînd în ajutorul părinţilor tăi, atunci tu slujeşti Domnului Isus. Nu-i aşa? Ce fru-

mos este să ştii că El ne vede şi se bucură la toate aceste treburi mărunte. Tu cunoşti porunca a patra?»

Ruşinată, Maria scutură din cap în semn de negaţie.

«Să-l rogi pe Dumitrache să-ţi citească despre aceasta din Biblia lui. Sună aşa: «Să cinsteşti pe tatăl tău şi pe mama ta.» A cinsti părinţii este ceva mai mult decît a le da numai ascultare. Înseamnă să încerci a le face bucurie chiar şi în cele mai mărunte treburi.»

Cei doi fraţi păşeau alături şi tăcuţi spre casă. După un timp Maria zise:

«Tu crezi că te poţi ruga lui Dumnezeu şi pentru lucrurile pămînteşti? Mi-ai povestit că tu te rogi mereu ca atît tata cît şi mama să-l cunoască pe Domnul Isus. Cu plăcere aş face şi eu acest lucru, dar mi-ar place mult să-l rog şi pentru altceva.»

Maria se uită cu coada ochiului la fratele ei.

«Şi ce ai dori tu să-i ceri?» întrebă Trică.

Maria îşi destăinui secretul. «O pereche de mănuşi calde» zise dînsa încurcată şi jenată.

Trică privi cu mîhnire mîinile ei înalbăstrite de frig.

«Aş vrea să-ţi pot cumpăra aşa ceva, dar nici eu nu am bani! Cred însă că se poate cere lui Dumnezeu şi asemenea lucruri. Pastorul Pădureanu a istorisit odată despre aşa ceva. În rugăciunea «tatăl nostru» se zice «pîinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi...» Pastorul Pădureanu a zis că putem să ne rugăm şi pentru lucrurile pămînteşti dacă cu adevărat avem nevoie de ele. Domnul Isus i-a făcut posibil şi lui Petru să prindă mulţi peşti atunci cînd a văzut că el împreună cu ceilalţi bărbaţi avea nevoie şi cînd Petru, abătut, a spus că toată noaptea nu a prins nimic...»

«Ah, atunci am să-L rog şi eu! Şi tu crezi Trică, că îmi va dărui ceea ce cer? Degetele mele sînt complet îngheţate!»

«Acum îmi veni ceva în minte!» o întrerupse Trică, «odată am compus la şcoală o temă cu versete din Biblie. Un verset suna aşa: «...orice vom cere, vom primi de la El...» Dacă Dumnezeu vrea, El ne poate asculta rugăciunea.»

În acel an iarna era foarte aspră. Doamna Lungu era adeseori îngrijorată că nu va avea suficiente lemne şi cărbuni ca să poată încălzi camera soţului bolnav. Cărbunii erau scumpi, iar ca să meargă ea însăşi în pădure să strîngă ceva lemne, avea prea puţin timp.

Într-o seară, Trică o văzu pe mama gîfîind luptîndu-se cu o legătură de lemne în curte. Mama era atît de dărîmată încît Trică se ruşină de-a binelea. Făcu numai cîţiva paşi şi fuse lîngă dînsa ajutînd-o să ducă marea greutate în magazie.

Trică îşi aduse aminte de cuvintele pastorului Pădureanu cu privire la micile servicii.

«Dar asta pot s-o fac eu de aci înainte» zise el. «Am să mă îngrijesc ca să fie mereu lemne uscate în bucătărie.»

Faţa ursuză a mamei se lumină însă prea puţin.

«Aşa, pînă acum nu prea ai adus multe lemne din pădure! A trebuit să le car mereu singură.»

Trică nu mai ştia ce să zică. Avea mama dreptate? Pînă acum s-a gîndit numai la sine însuşi şi şi-a irosit timpul liber fără nici un folos. Nici prin minte nu i-a trecut să le

stea în ajutor părinţilor la atîtea lucrări grele. Era deci de mirare că mama lui era înăcrită şi că nu-i mai da crezare?

Lui însuşi i s-au deschis ochii numai după ce a luat contact cu lumina care i-a arătat adevărata cale. Trică se aplecă spre a culege lemnele căzute. Ah, dacă i-ar putea arăta mamei că el avea gînduri cinstite! El bănuia că nu o va putea convinge decît treptat şi încet că în băiatul dînsei s-a produs o schimbare. Da, atunci, numai atunci ar putea şi dînsa să rîvnească la «lumina» lui şi să pună mîna pe Biblie!

Doamna Lungu a intrat în casă. Trică mărunţea acum nişte crengi în curte şi stivui apoi lemnele în magazie.

Ziua următoare după masă, Trică îşi luă şapca de pe cuier şi căută o frînghie solidă. Îşi propusese să strîngă o mare legătură de crăci în păduricea de la iaz.

Maria care-l văzu plecînd îl întrebă curioasă ce are de gînd să facă cu frînghia aceea aşa de groasă.

«Ah» făcu el pe cît putu de indiferent «doar nişte lemne vreau să strîng dincolo în pădurea de stejar.»

«Tu Trică? Aşa ceva n-ai făcut niciodată! Şi ce ai să faci dacă colegii tăi de clasă te vor vedea, de exemplu Emilian sau Horaţiu care mereu fac pe delicaţii.»

«Învăţătorul Burghele a spus că munca nu dezonorează» mormăi Trică furios.

Maria însă nu era împăcată cu atît.

«Nu de mult ai fost invitat la Chiriac în aceea casă frumoasă! Să ştii că nici unul nu te va mai invita. Mai bine aşteaptă pînă va însera. Atunci nu te vor mai recunoaşte aşa de uşor. De altfel mi se pare că prietenii tăi sînt cu patinele pe iaz.»

Trică îşi muşcă buza de jos. El pricepu ce spuse Maria, însă judecă repede:

«Dacă e lumină eu pot să strîng mai bine lemne. Tata trebuie să aibă cald în cameră, iar mama nu are azi timp pentru că a trebuit să spele rufe la Morăreşti.»

Maria îşi înfăşură în şorţ mîinile albastre de frig.

«Trică, altădată o să te ajut cu plăcere. Astăzi este prea frig. Ştii, cînd voi cîştiga şi eu ceva bani, atunci o să-mi cumpăr nişte mănuşi aşa de frumoase cum am văzut în vitrina de peste drum. Acelea sînt groase şi călduroase aşa că niciodată nu voi mai avea mîini reci!»

Trică rîse.

«Aşa nişte mănuşi aş vrea şi eu! Apoi mi-ar place şi un fular gros cînd suflă vîntul din răsărit aşa ca astăzi!»

Îi zîmbi bucuros şi ieşi afară pe poartă.

Trică ajunse repede în păduricea de stejar. Brrr, era mai frig decît îşi închipuise! Noroc că zăpada nu era prea înaltă iar furtuna puternică din ultimele zile a doborît multişoare crengi uscate. Trică se apucă deci cu sîrguinţă la treabă. Din cînd în cînd se oprea şi îşi bătea mîinile peste piept ca să se mai încălzească.

Deodată văzu doi băieţi ce veneau ca vîntul peste suprafaţa îngheţată a iazului. Erau Emilian Pădureanu şi Victor Munteanu.

Trică stătea aproape de mal. Neapărat, ei ar fi putu să-l vadă. Le întoarse spatele şi se ruşină puţin.

Maria avea dreptate. Ar fi fost mai bine să meargă pe înserate. Acum desigur vor rîde şi îşi vor bate joc de el.

Victor Munteanu îl şi văzu îi strigă cu răutate:

«Hei Trică! dar de cînd trebuie tu să strîngi lemne ca o femeie batrînă şi mai ales acum în toiul iernii! Probabil

aceasta este preocuparea de cinste a breslei tale, nu?»

Subit, Trică nu mai simţi frigul. Din contră simţi cum îl cuprind căldurile. Strînse însă buzele şi gîndi că acum nu este cazul să răspundă. În definitiv eu fac aceasta pentru ca tata să aibă o cameră caldă!

Emilian Pădureanu nu a luat parte la discuţie. Tonul vocii lui Victor nu-i plăcu. Făcu ca şi cum nici nu l-a văzut pe Trică şi nepăsător descria arcuri şi cercuri peste ghiaţa lucioasă.

Îngîndurat, Trică priveşte acum în urma celor doi. Ei au căciuli căptuşite şi cu clapete peste urechi. Prin vindiacurile lor groase desigur nu se simte nici furtuna.

Trică îşi suflă în degetele înţepenite şi făcu o legătură din lemnele adunate. A adunat o bună grămadă. Şi ce grea este. Trebuia să facă un efort serios ca s-o ridice pe umeri. Cocoşat, s-a îndepărtat păşind îndesat prin zăpadă.

Roşu, globul soarelui se cufunda în spatele copacilor. În pădure se întunecă repede. Dincolo în orăşel se aude dăngănitul de seară al clopotelor. Ciorile se aşează pe vîrfurile copacilor ca să-şi caute culcuşul pentru noapte.

Legătura de lemne este grea. Trică trebui de mai multe ori să se oprească şi să răsufle. Dorea aşa de mult să arate celor de acasă ceea ce putea, dar totuşi şi-a supraevaluat puterile.

«Şi aceasta este bun la ceva», mormăi în sinea lui. «Acum cel puţin m-am încălzit! Nu mai simt absolut deloc frigul.»

Îşi imagina deja cum va îngenunchia în faţa sobei din camera rece a tăticului şi va auzi focul trosnind vesel. Deodată din partea cealaltă unde drumul de pădure se îmbina cu şoseaua, auzi pe cineva strigînd:

«Halo tinere! Mai este mult pînă în oraş?»

Trică se opri şi lăsă străinul să se apropie.

«Nu mai este departe domnule. Dacă nu s-ar fi întunecat aţi mai putea vedea turnul bisericii.»

«Ah, aşa, dar tu singur duci o legătură aşa de mare şi grea, altfel te-aş fi rugat să-mi duci geamantanul. Vin de la gara P., am coborît din tren o staţie prea devreme.»

Trică, care mereu este amabil dădu din cap plin de zel.

«Eu ajung îndată acasă. Casa noastră este colo aşa. O să arunc repede lemnele în curte şi atunci, dacă vreţi, vă pot ajuta să duceţi geamantanul.

Cîteva minute mai tîrziu, Trică păşeşte alături de străin şi îi duce greul geamantan.

«La cine vreţi să mergeţi?» întrebă el.

«Cunoşti tu poate pe domnul Chiriac? Costică Chiriac care după cîte ştiu locuieşte într-o vilă frumoasă.»

Lui Trică i se lumină toată faţa.

«Ba da, îl cunosc bine, cu Horaţiu Chiriac sînt în aceeaşi clasă. Pînă la casa lor mai sînt doar zece minute.»

Străinul răsufla uşurat.

«Noroc că ajung curînd. Sînt foarte obosit de atîta drum. Dar ia spune, nu ţi-au îngheţat degetele pe frigul acesta?»

Trică rîse.

«La început mi-a fost frig. După ce am muncit nu mi-a mai fost frig. Este drept, cîteodată am greutăţi cu mîinile, dar acum m-am încălzit binişor ducînd greutatea.»

Îngîndurat, acest domn străin priveşte haina peticită a lui Trică. Băiatul i-a făcut o impresie care inspiră încredere.

Cînd au ajuns la casa domnului Chiriac, cu un oftat de uşurare, Trică aşeză geamantanul pe treapta de gresie, care era curat măturată de zăpadă. Străinul scoase portvizitul

şi îi puse băiatului în mînă o monedă. Trică deveni roşu de bucurie. La aşa ceva nu s-a aşteptat. Apoi zise:

«Eu am adus cu plăcere geamantanul. Cu adevărat! Nu m-am gîndit la vre-un bacşiş.»

«Ei da, cred însă că totuşi ai întrebuinţare pentru el» replică străinul cu blîndeţe.

Trică aprobă aplecînd capul afirmativ.

«Chiar foarte bine!»

«Dar ce vrei să-ţi cumperi cu banii?»

Fără ezitare, Trică răspunse: «Economisesc ca să-i pot cumpăra surioarei mele o pereche de mănuşi groase.»

Străinul apăsă pe sonerie; se auzi cum sună în antreu. Trică se întoarse grăbit şi se năpusti acasă cu comoara lui. În faţa vitrinei de vizavi se opri totuşi o clipă. Ia uită-le, fulare, pături şi o mulţime de mănuşi.

Trică se hotărî să economisească mereu pînă ce va putea cumpăra Mariei aşa o pereche de mănuşi! Domnul acela amabil i-a dăruit 20 de lei. Foarte mult pentru drumul atît de scurt cît a dus geamantanul. Dar ca să-i poată împlini surioarei sale dorinţa mai trebuie să strîngă foarte mult. Îşi luă privirea de la lucrurile inaccesibile şi porni mai departe gîndidu-se unde s-ar mai putea face de folos.

Deodată dădu cu piciorul peste ceva tare şi de culoare închisă. Trică se aplecă şi ridică obiectul. Era o servietă. Trică se sperie. I se părea că o asemenea servietă a văzut în mîna acelui domn străin. De sigur în marea grabă a pierdut-o fără să observe.

Poate n-a căutat-o încă! Trică voi să se întoarcă imediat la casa domnului Chiriac şi să predea lucrul găsit. Deodată auzi ceasul din turnul bisericii batînd adînc de şapte ori răspîndindu-şi undele sonore în seara de iarnă. Trică numără

încetişor. Dacă este aşa de tîrziu, trebuie mai întîi să fugă acasă şi să dea o explicaţie. La ora şapte se serveşte cina şi tatăl său ar putea să-şi facă grijuri dacă el nu este prezent. Problema cu servieta ar putea în definitiv să sufere o mică amînare. Îndată după cină o s-o ducă proprietarului ei. Bine că tocmai el era acela care a găsit-o! El ştia bine şi cui aparţinea.

*

*   *

Cu sufletul la gură sosi acasă. În timpul cinei îşi povesti păţaniile. Maria asculta cu atenţie.

«Dar unde ai servieta? Deschide-o ca să vedem ce conţine!» îi ceru dînsa.

Trică scutură din cap. «Aceasta nu este permis. O să o duc îndată înapoi.»

După cină însă tata a avut un puternic acces de tuse. Mama speriată alergă în bucătărie şi strigă:

«Unul din voi trebuie să plece imediat la farmacie după medicamente! În sticluţă nu mai este nimic. Trică te rog fă lucrul aceste repede!»

Şovăielnic, Trică privi în jur.

«Nu poate să facă Maria acest lucru?» întrebă el. «Eu trebuie să mă duc cu servieta! Domnul acela cu singuranţă o caută.»

Din uşe, Maria privi afară.

«Ah ce întuneric este! Şi ninge aşa de groaznic. Mie îmi este frică!»

Mama se uită cînd la unul cînd la altul şi oftă.

«Acum eu nu pot să plec!» strigă dînsa. «Dacă tata mai are un asemenea acces, eu trebuie să fiu lîngă dînsul.»

Trică plin de înţegere dădu din cap că este învoit să plece.

«E rău că farmacia este chiar în direcţia opusă cu casa domnului Chiriac! Probabil le voi putea face pe amîndouă, dar în primul rînd tata trebuie să aibă medicamentul.»

«Spune-i farmacistului că o să plătesc mîine. Acum nu am nici un ban în casă», îi zise mama cu lacrimile în ochi.

Trică o privi bărbăteşte.

«Nici o frică, o să plătesc eu. Azi am cîştigat şi eu ceva bănişori.»

Ieşi pe uşă grăbit. Nu mai putea să audă tusea chinuitoare a tatălui.

Deşi era tîrziu, în farmacie mai erau încă cîteva persoane şi Trică trebuia să aştepte. Cînd în sfîrşit primi medicamentul şi întinse banii, domnul din spatele tejghelei dădu semnificativ din cap.

«Ceea ce mi-ai dat nu ajunge. Medicamentul costă încă odată pe atît. Nu ţi-a dat mama bani suficienţi sau ai cheltuit jumătate pe dulciuri?»

Trică scutură din cap energic. În sinea lui îi venea să urle.

«Mîine voi aduce şi restul de bani. Tata are urgent nevoie de medicament.»

În sfîrşit sosi Trică. Mama îl privi cam chiorîş pentru că a întîrziat aşa de mult şi credea că iarăşi a hoinărit pe undeva.

Trică se uită la ceas. Ca să ducă servieta era acum prea tîrziu. Cu siguranţă familia Chiriac se pregăteşte acum de

culcare. Şi el încă nu şi-a făcut lecţiile. Se hotărî deci să ducă lucrul găsit mîine dimineaţă înainte de şcoală.

Obosit, se urcă în camera lui. Cînd deschise uşa o surprinse pe Maria că la lumina unei lumînări cerceta servieta. Cînd îl văzu pe fratele ei venind, îl privi radioasă.

«Trică, bine că în sfîrşit vii! Tocmai am scos totul din servietă. Conţinutul este cam plictisitor, cuprinde aproape numai hîrtii, dar ia priveşte, în compartimentul mic lateral sînt bani. Tocmai bine i-am putea şi noi folosi! De fapt îţi aparţin ţie, pentru că tu i-ai găsit.»

Trică însă făcu semn din cap că nu acceptă aşa ceva.

«Un lucru găsit trebuie predat!»

«De ce? Eu privesc lucrurile altfel! Ceea ce am găsit îmi aparţine.»

«Aşa gîndeşti tu!» zise Trică şi rîse puţin forţat. «Acum împachetează totul la loc. Mîine dimineaţă de vreme predau servieta la familia Chiriac. Azi s-a făcut deja prea tîrziu. Şi acum să dispari, eu mai am de făcut lecţii!»

Şovăind, Maria făcu aşa cum zise Trică.

Erau ceva monede în compartimentul lateral. Trică le auzi sunînd uşor cînd fuseră din nou introduse în servietă.

«Tu Mario, ar fi o treabă dacă acestea ne-ar aparţine.»

«Nu-i aşa? Asta am spus-o şi eu de la început. Domnul acela străin era aşa de neatent. Cu siguranţă el mai are multe monede ca acestea şi nici nu observă dacă îi lipsesc cîteva!»

Maria gînditoare înclină capul într-o parte.

«Şi apoi nimeni n-a văzut că tu ai găsit servieta.»

«Totuşi Mario unul a văzut, tu ştii foarte bine. Reţinerea servietei ar însemna furt.»

«Trică tu crezi într-adevăr că Dumnezeu vede totul? nici eu nu vreau să reţii servieta, doar una, sau două, sau

trei monede pentru medicamentele tatei care sînt aşa de scumpe şi apoi şi eu îmi doresc aşa de mult nişte mănuşi calde! Ia priveşte cum arată iarăşi degetele mele!»

Ea întinse spre Trică mîinile sale micuţe şi subţirele, crăpate de vînt.

Hotărît, Trică apucă servieta, o închise şi o puse sus pe dulap.

«Maria, totul este absurd! Acum vezi şi treci repede la culcare, mama desigur aşteaptă!»

Maria ieşi; el o auzi coborînd zgomotos scara.

Trică îşi întinse cărţile pe masa mică şi şubredă, aduse mai aproape lumînarea aprinsă şi se aprofundă în lecţii. Dar parcă azi nu prea avea spor. Gîndurile îi rătăceau mereu la servieta neagră de pe dulap.

Bine că a pus-o aşa departe. Totuşi i-ar face plăcere să numere banii. Aşa multe monede n-a văzut niciodată!

Trică se apleca şi mai mult asupra cărţii şi îşi vîrî degetele în urechi. El singur nu ştia de ce face aşa ceva pentru că în casă era totul liniştit şi tăcut. Cei de jos cu siguranţă sînt deja în pat. Doar vîntul de răsărit mai şuieră prin acoperiş şi scutură geamurile.

La mansardă, băiatul începu a fi cuprins de frig. Aici nu avea nici coş şi nici sobă. Pe deasupra Trică era prea obosit ca să mai poată lucra. Totuşi îşi termină lecţiile, se dezbrăcă rapid şi se vîrî sub pătură. Lumînărica a stins-o. Doar lumina lunii, clară şi rece, cădea prin fereastră pe patul lui.

Trică strînse ochii cît putu mai tare. Ar vrea să doarmă, dar deşi era atît de obosit, totuşi nu reuşea. Clipea mereu şi printre pleoape încerca să cocheteze cu servieta neagră

de pe dulap. În acest timp, necontenit, în inima lui se luptau două voci:

«Tu Trică, de fapt eşti un prostuţ! Maria are perfectă dreptate. Nimeni nu te-a văzut cînd ai găsit servieta. Nimeni n-o să ştie, dacă ai s-o reţii sau dacă ai să iei ceva dintr-însă! Acel domn străin o să se împace cu gîndul că a pierdut-o. Şi în definitiv servieta nu era închisă!» Trică se întoarse pe partea ceealaltă.

«Totuşi eu cred că în ochii lui Dumnezeu ar fi un furt. Eu nu pot să păstrez ceea ce nu-mi aparţine» murmură el în sinea lui.

Vocea rîdea de el:

«Dar dacă Dumnezeu voia să te ajute cu această servietă? El ştie bine că tu ai mare nevoie de bani. Nu fi prost! Poţi să iei liniştit ceva pentru tine!»

Trică îşi trase plapuma peste cap şi îşi împreună mîinile. Nu mai vrea deloc să vadă servieta care stătea îmbietoare în lumina lunii şi parcă îi făcea semne. Se trudeşte să nu se mai gîndească la nimic altceva decît la micul lui felinar. Şi acesta zice clar şi răspicat: «Să nu furi!»

Era de mult trecut de miezul nopţii cînd, în sfîrşit, Trică a adormit.

Cu toate acestea, în dimineaţa următoare Trică s-a trezit de vreme. Afară mai era încă întuneric de-a binelea. Trică se îmbrăcă mai repede ca de obicei. Înşfăcă de pe dulap nenoricita de servietă neagră care i-a produs aşa de multă nelinişte şi se furişă cu ea pe scări în jos. Nu voia să deranjeze pe ceialţi care probabil mai dormeau. De un timp mai îndelungat el a preluat sarcina de aprinde dimineaţa focul în maşina de gătit din bucătărie. Astfel avea şi mama

posibilitatea să rămînă în pat ceva mai mult, fiindcă noaptea adeseori trebuia să se scoale să vadă de tata.

Azi Trică își îndeplinește această sarcină cu mare grabă. Așeză servieta neagră pe masa din bucătărie fără să-i acorde măcar o privire. Nu mai voia să aibă de-a face cu ea. Ar *vrea să o predea cît mai repede posibil, dacă se poate chiar* înainte de a începe școala.

Focul pîlpîia luminos în mașina de gătit. Trică se lipsi și de plăcerea de a mai îmbuca ceva. Luă servieta la subsuoară și se avîntă în dimineața geroasă de iarnă.

Pe cer se mai zăresc încă cîteva stele. Pe străzile orașului încă nu a început activitatea. Doar căruța lăptarului huruie pe caldarîmul plin cu gropi și ici-colo mai sclipește cîte o lumină în vitrine. Trică își frecă mîinile și le vîrî apoi și mai adînc în buzunarele hainei. Un vînt rece mătura străzile; acesta îi aducea zăpadă și măzăriche de ghiață în față. Cînd trecu prin fața acelei mari vitrine cu lucruri de lînă, frumoase și calde, Trică își întoarse capul spre ceealaltă parte. Azi nu gîndește deloc să admire toate aceste minunății. Se străduiește să meargă mai departe cît poate mai repede. Gîndurile rele nu mai trebuiesc alimentate încă odată.

În sfîrșit, respirînd greoi, stătu puțin în fața casei Chiriacilor. Spre norocul lui ferestrele erau deja luminate. Horațiu trebuie și el să se pregătească de școală.

La soneria lui Trică răspunse fata din casă care îl lăsă să pășească în antreu. Se pare că familia își ține rugăciunea de dimineață. Trică putu să audă că în una din camere se cîntă. Apoi se auziră scaune în mișcare. Ușa spre antreu se deschise și domnul acela străin de ieri seară, ieși afară.

Trică se repezi la dînsul și cu amîndouă mîinile îi oferi servieta neagră. Fuse așa de tulburat încît nu putu să scoată

nici măcar o vorbă... Î se părea ca şi cum i-ar cădea o uriaşă piatră de pe inimă cînd în fine se eliberă de avutul străin.

Străinul îl privi uluit pe palidul Trică, dar apoi faţa i se lumină de bucurie.

«Aceasta este servieta mea! Dar de unde o aduci tinere? Îmi lipsea grozav căci conţine acte importante.»

«Şi mulţi bani!» exclamă Trică grăbit, fără să-şi dea seama ce a spus.

«În orice caz au fost şi ceva bani într-însă.»

Mirat privi pe tînărul care stătea în faţa lui. Trică tremura.

«Mai este încă totul în geantă!» sări el neajutorat. «Voiam să o aduc de ieri, dar era deja prea tîrziu!»

«În orice caz, îţi mulţumesc foarte mult. Trebuie să fii răsplătit.»

Trică privi speriat la străin. Apărîndu-se ridică ambele mîini. «Orice, numai asta nu!» «Nu, nu!» Trică cu vocea ridicată, aproape că striga. «Dar nu merit eu aşa ceva! Era de la sine înţeles că vă aduceam geanta.»

Atent la schimbul de vorbe, veni în antreu şi domnul Chiriac.

«Ce-i cu tine Trică aşa de dimineaţă la noi?»

«Am avut ceva de predat» replică Trică repede. «Şi acum trebuie să alerg, altfel ajung tîrziu la şcoală.»

Se întoarse repede şi o zbughi pe uşă afară ca şi cînd ar fi avut frică că ar putea fi chemat înapoi.

Miraţi cei doi bărbaţi se uitară în urma lui. Apoi domnul Chiriac zări în mîna fratelui său servieta pierdută şi exclamă bucuros:

«Alecule ai iarăşi servieta! Despre asta era deci vorba! Da, da, Trică al nostru a devenit un băiat onorabil.»

«A devenit zici tu? Dar ce în trecut nu era?»

«Dacă vrei îţi povestesc istoria lui. Dar să intrăm în cameră, aici în antreu îmi este frig.»

Cei doi bărbaţi se făcură comozi în camera de lucru a domnului Chiriac şi acesta povesti fratelui său tot ce ştia despre Trică Lungu, fiul zilerului. În timpul acestei povestiri îi deveni clar oaspetelui ce însemnătate mare avea exclamaţia negîndită a lui Trică «şi mulţi bani». El bănuia ceva despre ispita în care se putea găsi băiatul şi se bucura din toată inima că Trică nu a cedat ispitei.

«Ştii tu» zise fratelui său, «de un asemenea băiat aş avea nevoie mai tîrziu în intreprinderea mea. Dar oare ce doreşte să devină acest Trică?»

«Idee n-am» replică domnul Chiriac. «Nu am vorbit cu el niciodată despre aceasta. O să-l întreb. Horaţiu mi-a povestit că acum Trică e silitor şi la şcoală. Se pare a-şi da mare osteneală la toate.»

Oaspetele îşi scoase agenda.

«Ai putea să-mi dai adresa băiatului? Aş dori să o notez pentru orice eventualitate.»

În această dimineaţă, la şcoală, Trică fuse foarte vesel şi degajat. Marea greutate s-a dus; în sfîrşit a scăpat de aceea servietă periculoasă.

Cînd se întoarse acasă la prînz, Maria îl aştepta în poartă. Era foarte agitată, sărea de pe un picior pe altul.

«Grăbeşte-te Trică, vino repede înlăuntru! Ce crezi, ţi-a venit un pachet!»

Neîncrezător, Trică privea la sora lui.

«Un pachet pentru mine? Poate să fie o greşeală!»

«Cu siguranţă că nu este! Priveşte! Nu te numeşti tu Dumitrache Lungu?»

Maria stătea acum în mijlocul bucătăriei şi ţinea în faţa nasului lui Trică un pacheţel maroniu.

Curios Trică îl apucă. «Dar de unde poate să vină?»

Maria ridică din umeri.

«Nu ştiu. Un curier l-a adus. Dar desfă-l odată! Uite aici un cuţit pentru sfoară!»

După ce ambii, plini de curiozitate, au desfăcut ambalajul, apărură o pereche frumoasă de mănuşi calde. De ele atîrna un bilet pe care stătea: «Pentru sora micului aducător al servietei mele!»

Maria a rămas întîi înmărmurită. Apoi şi-a dat drumul bucuriei.

«Trică, acela trebuie să fie un om bun! Dar de unde ştie el că eu mi-am dorit exact aşa o pereche de mănuşi?»

Le îmbrăcă peste mîinile ei reci şi începu să danseze în bucătărie.

Atrasă de gălăgie, ieşind din camera tatălui bolnav, sosi şi mama. Oare se va bucura şi dînsa? Ea tăcu dar descoperi că pe dosul biletului era ceva. După ce l-a citit nu-şi putu reţine un surîs de mulţumire. Stătea de fapt negru pe alb: «de altfel şi medicamentele sînt plătite farmacistului.»

Maria chiui de bucurie.

Trică însă gînditor dădea mereu din cap. De unde ştia străinul despre acestea? Trică bănuia că domnul Chiriac l-a sfătuit pe fratele său să treacă pe la farmacie deoarece ştia că domnul Lungu avea nevoie de multe medicamente. Farmacistul i-a destăinuit odată domnului Chiriac ce rău îi pare că trebuie să prescrie mereu atîtea medicamente pentru familia Lungu.

Fără ca ceilalţi, în bucuria lor, să observe, Trică se furişă sus în cămăruţa lui. Acolo îngenunche şi împreună mîinile.

«Oh, Doamne Isuse, îţi mulţumesc. Toată dimineaţa m-am frămîntat de unde aş putea să iau bani pentru farmacie. Şi ce frumoase mănuşi pentru Maria! Oh, îţi mulţumesc!»

*

* *

Într-una din zilele următoare Maria avu o interesantă experienţă. Fără să vrea, gîndurile ei se învîrteau mereu în jurul unor anumite cuvinte. Mereu îi reveneau în minte fără să poată scăpa de ele.

De altfel, erau cuvinte foarte simple. Ele sunau cam aşa: Maria nu trebuie să cauţi cine ştie ce departe! Lui Dumnezeu îi place cel mai mult dacă rezolvăm cu fidelitate chiar şi cele mai mărunte obligaţii pe care El ni le trimite în cale. Tu poţi să slujeşti Domnului Isus cu cele mai mici lucruri. Cu siguranţă El se bucură dacă poţi să faci bucurii părinţilor tăi.

Maria îşi amintea precis unde a auzit aceste cuvinte. Era la Şcoala Duminicală cu pastorul Pădureanu. În trecut nu i-a venit niciodată în minte că ar putea avea obligaţii faţă de mama ei.

Cuvintele acestea aveau acum o miraculoasă putere de pătrundere în inima Mariei. Era singură acasă. Mama ei era la nişte vecini la spălat rufe. Aşadar, Maria era azi răspunzătoare cu gospodăria şi îngrijirea tatălui.

În inima Mariei cuvintele nu aveau pace. Ele purtară ochii Mariei într-o raită prin bucătărie. Nici un colţişor nu fuse neglijat. Ce dezordonat şi neîngrijit arăta totul! Peste tot se putea vedea praf şi pînză de paiangeni. Jacheta şi pălăria Mariei zăceau într-un colţ, pe jos. Peste scaun atîrna

un şorţ vechi al mamei, iar pe masă mai stăteau vasele murdare de la micul dejun.

Ochii Mariei s-au rotit mai departe. Ei descoperiră că perdeaua de la fereastră era căzută într-o parte şi avea multe rupturi. Pe poliţa de la sobă zăceau ceşti sparte, furculiţe şi linguri ruginite, cutii goale de chibrituri, mere stricate şi alte mărunţişuri. Pe scurt, Mariei i se oferea o privelişte neplăcută. Nu ar fi fost mare mirarea dacă s-ar fi descurajat. În timp ce privea la toate acestea, pe faţa ei se ivi un uşor surîs. Iarăşi îi reveniră cuvintele pastorului Pădureanu: «dacă mături bucătăria, dacă îţi dai silinţa să o pui în ordine, atunci tu nu slujeşti altcuiva decît Domnului Isus...»

Maria răsuflă adînc. Pastorul Pădureanu nu ştia însă cît de puţin o interesau toate acestea pe mama! El nu avea idee cum trăiau ei. La urma urmei cine ştie, dacă mama va observa că totul a fost strîns! Totuşi trebuie încercat. Dacă într-adevăr aşa este cum a spus pastorul, atunci nu se ştie cum va ieşi pînă la urmă.

Maria se apucă la treabă. Începu cu farfuriile de zinc pe care le spălă şi le frecă pînă străluciră din nou. Apoi vru să le aşeze în dulap. Dar farfuriilor curate şi strălucitoare nu le mai şedea bine pe poliţa murdară. Ce era de făcut? Mai întîi trebuia spălat temeinic tot dulapul.

Maria se urcă pe un scaun şi goli toate rafturile dulapului. Luă o perie, cîrpe şi săpun şi începu să frece. Era o muncă obositoare pentru că poliţele nu mai văzuseră de mult timp nici apă şi nici săpun. Mirat de zgomotele neobişnuite, tatăl, din camera alăturată, întrebă:

«Dar ce faci tu acolo Mario?»

Fără să se lase deranjată în lucru, Maria răspunse mîndră şi veselă:

«Fac curat în casă!»

După ce termină cu dulapul, veni la rînd poliţa, apoi banca de lîngă sobă, masa şi scaunele. Era pentru Maria o zi de muncă cu adevărat împlinită. Nu-şi luă timp nici măcar pentru o mică pauză. Pînă seara trebuia să fie gata cu toate! Doar în timpul prînzului a întrerupt lucrul ca să încălzească pentru tata supa şi să mai îmbuce şi dînsa ceva.

Ziua era spre sfîrşit. A început să se întunece. Maria însă îşi terminase marea operă. Mîndră şi satisfăcută privi de jur împrejur. Perdeaua fuse reparată şi ordonat atîrnată; husa de pe fotoliu era călcată şi din nou montată; spălată cu apă caldă, săpun şi frecată cu peria, podeaua deveni pe cît se putu de albă. Pălăriile, jachetele, şorţurile, pantofii, care de dimineaţă erau peste tot împrăştiate, dispărură. Fiecare lucru era acum aşezat la locul cuvenit. Maria a pus şi masa pentru cină. Reuşi să aşeze cele trei farfurii pe muşamaua de pe masă în aşa fel încît nici nu se mai vedeau rupturile. În sobă troznea viu focul şi apa zumzăia veselă în căzănel.

După ce Maria termină cu toate aceste pregătiri, trase fotoliul lîngă sobă astfel ca mama să se poată încălzi cînd va veni acasă cuprinsă de frig. Fetiţa deschise larg uşa spre camera tatălui bolnav încît acesta putea să vadă tot ce se petrecea în bucătărie. Acum pregăti şi supa şi aştepta nerăbdătoare întoarcerea acasă a mamei şi a fratelui.

Întîi veni doamna Lungu. Inima Mariei bătu mai tare cînd auzi paşii greoi, obosiţi ai mamei. Oare va observa dînsa schimbarea care s-a produs în bucătărie? Oare ce va zice?

Mama apăru în uşă plină de zăpadă şi cu o mină îngrijorată. Îşi scutură pantofii şi privi obosită înainte. Ca întotdeauna, ea socotea şi acum să găsească bucătăria rece şi neluminată. Ridică însă privirea şi deodată descoperi marea transformare. Înmărmurită de mirare, se opri. Îşi petrecu mîna peste frunte şi privi în toate părţile. Maria şovăitoare se apropie de dînsa. Inima ei fu cuprinsă de un sentiment cu totul nou şi de nedescris. Simţi deodată dorinţa să-i arate mamei ceva dragoste, voia să facă ceva pentru dînsa. Sfioasă îi apucă mîna ce atîrna fără vlagă.

«Ţi-a fost tare frig? Hai aşează-te lîngă sobă! Cina este gata şi ţi-am pregătit şi o cană de ceai.»

Doamna Lungu îşi scoase paltonul şi basmaua. Îşi descălţă ghetele ude, se aşeză în fotoliul dinainte pregătit şi îşi încălzi picioarele reci la focul ce ardea vesel în sobă. Tăcea încă, dar îşi rotea ochii peste tot pînă în ultimul colţişor al bucătăriei. În timp ce îşi sorbea ceaiul cu satisfacţie, strigă de alături şi tatăl:

«Mamă, ce ai de zis acum? Nu-i aşa că s-a muncit aici zdravăn pe ziua de azi?»

Mama privi speriată simţindu-se puţin vinovată.

«Ah copii! Pur şi simplu mi-au pierit cuvintele!» zise dînsa.

Inima Mariei sălta de bucurie, iar faţa-i de obicei palidă, acum se roşi. Îşi aduse aminte că domnul pastor Pădureanu avea dreptate. Cuvintele de azi dimineaţă nu au înşelat-o.

În curte, cineva fluiera nepăsător. În clipa următoare uşa se deschise în larg şi Trică se năpusti în încăpere. Rămase ca încremenit; mirat se întoarse de cîteva ori în jurul propriei axe şi strigă radios:

«Maria, ai făcut tu toate astea singură-singurică? Este aceasta cu adevărat bucătăria noastră? Este tot aşa de frumoasă ca şi a familiei Chiriac!»

Aşa de fericiţi şi mulţumiţi ca în aceea seară nu au mai luat masa împreună de multă vreme.

Fuse o seară plăcută. Trică se apucă să coacă la foc cîteva mere ce i le dăruise Horaţiu Chiriac.

Doamna Lungu trase mai aproape lampa proaspăt curăţată şi se apucă să ţese ciorapi. Apoi admirară cu toţii noua carte de gramatică a lui Trică pe care şi-a procurat-o din ceea ce a cîştigat la comerciantul Moraru pentru serviciile de curier. În mod deosebit Maria a privit cartea cu o nemărginită admiraţie.

«Ştii tu Maria, de fapt ţi-aş putea da nişte lecţii de gramatică» îşi dădu părerea Trică, după a oarecare chibzuinţă.

Maria nu-şi putea închipui să aibă un asmenea noroc.

«Sigur, aş dori aşa ceva!» zise dînsa, «de cînd s-a îmbolnăvit tata nu pot merge la şcoală decît rar, deoarece mama are nevoie de mine acasă.»

Împreună, fraţii şi-au şi aplecat capetele peste carte şi au început prima lecţie. Astfel, seara trecu repede. Cînd ceasornicul oraşului bătu ora nouă, bolnavul dormea liniştit. Trică luă la subsioară cartea şi urcă în camera lui. Doamna Lungu trase fotoliul mai aproape de jăratecul încins din sobă, iar Maria nu se putea încă hotărî să plece la culcare. Un nou sentiment ce-l simţea pentru mama ei, o reţinea încă în bucătărie.

Deodată, mama întoarse capul şi privind pe mica sa fiică, întrebă:

«Maria, cum ţi-a venit ideea să faci o aşa mare curăţenie? Parcă n-ai avut niciodată plăcere de aşa ceva!»

Maria aplecă capul sfioasă şi zise:
«Mamă, am dorit să-ţi fac o bucurie.»
Faţa femeii istovite, exprimă o uimire de necrezut. Cu aşa ceva nu era obişnuită.
«Ce te-a determinat să-mi faci o bucurie?»
Maria respiră adînc. Cu ochii mari şi clari de copiliţă, privi la mama ei. Oare să spună acum ceea ce a simţit în toată această seară? Vocea îi era nesigură şi încurcată. «Am dorit să fac o bucurie şi Domnului Isus! Pastorul Pădureanu a zis că şi Isus se va bucura dacă îţi voi ajuta în gospodărie şi dacă voi fi drăguţă şi amabilă cu tine.»
Doamna Lungi îşi acoperi faţa cu mîinile. Parcă un oftat reţinut îi cuprindea întreg trupul. Maria se sperie. Îngenunchie lîngă fotoliu şi îşi lipi capul de genunchii mamei sale. Avea o dorinţă fierbinte, nedesluşită, de ceva ce dînsa nu cunoştea: de o puternică dragoste maternă. Ar fi avut plăcere să o îmbrăţişeze, dar azi încă nu a îndrăznit.

*

* *

Trică i-a servit tatălui medicamentele. Se aşeză apoi pe marginea patului şi îi povesti bolnavului din întîmplările sale de la şcoală.
Încet, tatăl întoarse capul zicînd:
«Sînt fericit Trică că acum eşti cu totul altul! Ştii, tatăl meu era mult mai bun ca mine. El şi-a dat toată silinţa să-mi dea o educaţie bună. Dar, regretabil, toată străduinţa lui a fost zadarnică.»
Bolnavul făcu o pauză, apoi continuă:

«Viaţa mea este acum aproape de sfîrşit şi voi aţi învăţat prea puţin de la mine. Nici nu pot să spun ce mă bucur de tine. Tu ai să devii cîndva un bărbat de treabă şi ai să fii un sprijin pentru mama ta atunci cînd eu nu voi mai fi printre voi. Cred că eu nu mai pot să încep acum din nou.»

Tatăl vorbi din ce în ce mai încet. Stînd pe spate privea ţintă în plafon. Trică clătină vioi din cap.

«Eu nu cred» strigă el, «în felinarul meu, în Biblia mea nu am citit aşa ceva. Eu cred că Dumnezeu ne ascultă mereu dacă ne adresăm Lui. El m-a ascultat atunci cînd l-am rugat pentru Maria.»

Tatăl privea în continuare ţintă la plafon. Buzele aproape că nu se mai mişcau cînd începu să vorbească:

«Nu cred că voi fi încă multă vreme cu voi, dar aş da oricît ca să fiu pregătit cînd îmi va suna ceasul. Este însă prea tîrziu. Eu am cunoscut drumul îngust în viaţa mea dar nu l-am urmat. Acum trebuie să suport consecinţele şi asta este absolut natural.»

Dacă ar fi ştiut Trică ce să-i răspundă tatălui său! I se păru a fi grozav de neajutorat şi neputincios.

«Aşa ceva nu stă scris în Biblie, dragă tată! Dimpotrivă! Pastorul Pădureanu a spus duminica trecută că omul se poate întoarce la Dumnezeu oricînd. Dumnezeu nu se uită nici la vîrstă şi nici la păcatele din trecut.»

Tatăl clătină din cap.

«Trică, eu nu pot să cred. Este vrednic de dispreţ omul care o viaţă întreagă nu s-a sinchisit de Dumnezeu şi acum în pragul morţii vrea să se întoarcă la El. Este imposibil să-i placă acest lucru lui Dumnezeu. Am spus mereu că mi-ar fi ruşine să procedez în acest fel.»

Acum Trică nu mai ştia care este replica. Părerea tatălui său îi părea sucită, dar nu ştia cum ar fi putut să-i argumenteze.

Convorbirea cu tatăl său îl mai preocupa încă în drumul spre şcoală. La poştă întîlni pe pastorul Pădureanu. Aproape că trecu de dînsul. Se întoarse însă subit şi îl întîmpină zicînd:

«Domnule pastor, aş putea să vă întreb ceva?»

Pastorul Pădureanu dădu din cap afirmativ, dar Trică nu ştia cum să înceapă. Ar putea să-i spună pastorului despre convorbirea avută cu tatăl său? Căută cuvintele şi în sfîrşit, încurcat, zise: «Tare aş dori să ştiu ce i-aţi spune unui om care se socoteşte nevrednic ca în ultimul moment al vieţii sale să se întoarcă la Dumnezeu pentru că a fost toată viaţa împotriva Lui!»

Nu-i fuse prea greu pastorului Pădureanu să ghicească la cine se gîndea Trică. Îşi aşeză amabil mîna pe umărul tînărului.

«Dragă Trică, eu i-aş răspunde acelui om cam aşa: Dacă o viaţă întreagă te-ai împotrivit lui Dumnezeu nu trebuie ca şi în ultimii ani ai vieţii să-i întorci spatele. Dacă timp de patruzeci de ani cineva a procedat greşit, de ce ar trebui să facă acest lucru şi în al patruzecişiunulea an! Cu cît mai din timp se schimbă, cu atît mai bine. Dumnezeu nu respinge pe nici unul care vine la El. Tîlharului de pe cruce i-a iertat toate păcatele şi greşelile în ultimul ceas al vieţii lui!»

Trică răsuflă uşurat. Oare de ce nu i-a venit în gînd aşa ceva cînd a discutat cu tatăl său? Pastorul Pădureanu îl cercetă în tăcere. Se pare că se gîndeşte la ceva.

«Dumitrache» zise el apoi «crezi tu că l-aş putea vizita pe tatăl tău azi după masă?»

«Da, cu siguranţă!» îi replică Trică repede. «Dar domnule pastor, n-ar fi bine să-i spuneţi ce mi-aţi explicat mie?»

Trică îşi luă rămas bun şi fugi spre şcoală. Acum părea mai uşurat. Pastorul Pădureanu o să vorbească cu tatăl său. Nu era aceasta mai mult chiar decît ar fi îndrăznit să spere?

*

* *

Horaţiu Chiriac stătea în clasă pe o scară înaltă şi ajuta plin de vervă să monteze pe plafon şi pe pereţi nişte lungi ghirlande. Totul era într-o agitaţie febrilă în aşteptarea a ceea ce va urma. Se pregătea o serbare pe care băieţii o aşteptau în parte cu frică, în parte cu bucurie: examenul de sfîrşit de an şcolar, cu participarea publicului.

Rîzînd, Horaţiu sări de pe scară.

«Totul este gata! Acum poate începe!»

Intră şi învăţătorul Burghele care privi cu apreciere împodobirea făcută de băieţi.

«Să sperăm că şi capetele voastre sînt tot atît de bine pregătite ca şi clasa împodobită!» îşi dădu el părerea.

Cînd trecu pe lîngă Trică, îl înghionti în bună dispoziţie. «Ce zici Dumitrache, mai ai curaj?

Trică îl privi zîmbind. «Da, da domnule învăţător!»

Trică se bucura cu adevărat de examen. Îşi dădea silinţa să-şi stăpînească nerăbdarea. În tot timpul iernii a învăţat cu sîrguinţă ca niciodată în trecut. În trecut era considerat căpetenia celor leneşi şi mereu se străduia, dacă era posibil, să chiulească la examene. De data aceasta însă, Trică nu

mai trebuia să lipsească de la examene. El aparţinea acum grupei care nu avea frică de examene. Pe ceilalţi a căror căpetenie era acum Luţă, îi privea cam de sus.

În sfîrşit sosi şi marea clipă. Clopotul sună şi băieţii luară loc în bănci. La serbare luau parte şi cîţiva părinţi şi prieteni. Înfricoşate, unele mame îşi aruncau privirile peste musafiri spre băieţii lor. Trică însă era mîndru şi încrezător. Toţi o să vadă şi o să-l laude cît de sîrguincios a fost.

Grupa lui a fost examinată prima la citire. Lui Trică îi conveni. Ochii lui străluceau. Acum va putea arăta ceea ce ştie! În trecut era mereu mustrat pentru că niciodată nu-şi făcea problemă din aceasta. Acum, după multă trudă a depăşit ceea ce neglijase şi a învăţat să citească cursiv. L-au costat multe ceasuri, dar a reuşit şi nici un alt băiat nu citea mai bine ca el.

La sfîrşitul fiecărui examen învăţătorii trebuiau să hotărască care elevi sînt promovaţi. Inima lui Trică bătea intens cînd pastorul Pădureanu, preşedintele comitetului, se ridică şi citi numele.

Da, da, Trică era printre ei! Şi numele lui fuse pomenit. Celelalte examene care urmau, aproape că nu o să-i facă greutăţi; aceasta o ştia Trică. Dar ambiţia lui încă nu era satisfăcută. La sfîrşitul tuturor examenelor, pe aşa zisul panou de onoare, au fost afişate numele celor mai buni şcolari. Dorinţa fierbinte şi toată străduinţa lui Trică era ca şi numele lui să stea pe acest panou.

În timpul pauzei veni lîngă dînsul Horaţiu Chiriac şi i se adresă: «Bravo Trică, ai făcut bună treabă! N-aş fi crezut că vreodată vei putea face acest lucru!»

Trică era fericit. Rîse satisfăcut cînd primi felicitările colegilor. Din cînd în cînd arunca o privire compătimi-

toare spre partida ceealaltă, mai ales spre Luţă, cel mai leneş din toată clasa.

Este o fericire, gîndi el, că nu mai trebuie să fiu amintit alături de acest leneş! Oare cum poate să fie atît de îndărătnic!

Examenul la ortografie fuse deasemenea un succes pentru Trică. Cînd îi veni rîndul îşi rezolvă problemele fără nici o greşală de la început şi pînă la sfîrşit, puţin cam agitat se întoarse la loc. Urma acum numai aritmetica cu care se încheiau examenele pentru această zi.

În sfîrşit îi veni rîndul grupei lui Trică. La oral Trică trecu cu bine. Nu a fost zadarnic că în tot cursul anului şi-a rezolvat temele de casă cu regularitate. Apoi Trică trebui să rezolve un exerciţiu la tablă. Răsuflă. Numai zece minute mai sînt pînă va bate ceasul de douăsprezece şi atunci totul a trecut! Numele lui va apare pe panoul de onoare! Va fi printre cei care au luat examenele fără greşeală!

Trică simţi că îi tremură mîna. Gîndurile lui nu mai erau la lucrare. Mai avea doar cîteva împărţiri şi exerciţiul era gata! Acum nu se poate gîndi la altceva! De rezolvarea corectă atîrna acum totul. Trică fuse, subit, atît de agitat încît îi căzu creta din mînă. Se aplecă grăbit după ea şi simţi cum îi bătea inima. Apoi se ridică din nou în faţa tablei negre. Dar ultima socoteală nu vrea şi nu vrea să ia sfîrşit. Restul este încă prea mare. Ceva nu era corect!

Dar ce s-a întîmplat! Să ia totul de la început? Era aşa de furios pe sine însuşi încît îi venea să bată cu piciorul. Disperat căuta greşala dar nu o găsea. Atunci auzi un rîs înfundat ce venea din băncile din spate. Aceasta îl derută total.

Învăţătorul Burghele simţi încurcătura în care se găsea băiatul.

«Dumitrache fii calm» zise el prietenos. «Priveşte bine restul şi apoi faci ultima împărţire încă odată. 31 împărţit la 9?»

Emilian Pădureanu stătea în prima bancă aproape de tablă. Trică îl auzi şoptind cifra şapte. În agitarea lui febrilă nu-şi luă timpul să judece şi răspunse repede: «de şapte ori!»

Trică auzi un rîset înfundat în sală. Disperat, aruncă creta şi se întoarse.

În acel moment ceasornicul bătu douăsprezece. Acum este prea tîrziu! Ora s-a terminat şi Trică nu şi-a rezolvat problema. Numele său nu va mai sta pe panoul de onoare!

Pentru azi examenele s-au terminat. Oaspeţii s-au ridicat şi băieţii s-au împrăştiat. Numai în jurul lui Trică s-a strîns un mic grup. Horaţiu Chiriac îl bătu pe umăr.

«Măi omule, ce te-ai zăpăcit chiar aşa! Şi ce problemă uşoară era! În două minute de sigur o puteai rezolva!»

Trică tremura de mînie şi iritare.

«Natural, aş fi putut s-o rezolv dacă Emilian nu m-ar fi indus în eroare aşa de ordinar!»

Toţi se uitau miraţi la Trică. Curios Victor Munteanu făcu un pas mai aproape.

«Ei na, dar ce ţi-a făcut Emilian?»

«Ce mi-a făcut? Mi-a şoptit un răspuns greşit şi m-a indus în eroare! Singur el trebuie să ştie mai bine; întreabă-l pe el!»

Lui Trică îi fuse imposibil să se mai stăpînească. Făcu stînga-mprejur şi o zbughi furtunos. Horaţiu Chiriac rămase ca încremenit şi îl urmări. Era imposibil. Emilian Pădureanu,

cel mai bun prieten al lui, putea să facă aşa ceva? Dar cum poate Trică afirma aşa ceva!

Se întoarse căutîndu-şi prietenul.

«Ernest, de fapt ce s-a întîmplat?» Acesta strînse din umeri. Calm se uită în jur.

«Cel mai bun lucru este să-l întrebi chiar pe Trică. El poate să-ţi spună ce gîndeşte!»

Băieţii se străduiau acum spre casă în toate direcţiile. La colţul străzii, Trică fu înconjurat de Luţă şi banda lui. Lui Luţă i se păru acum favorabil momentul să-i dea peste nas vechiului său prieten. Acest prilej nu trebuia să-i scape. Începu deci să-şi bată joc:

«Sărăcuţu de tine! Nu ai ştiut problema? Să nu plîngi! Rîndul viitor să înveţi mai bine!»

«Bagă de seamă!» îi zise Trică tremurînd de mînie. Dar Luţă nu se dădu bătut.

«Da, da îngîmfarea este un pas înainte de cădere! Ce păcat! Drăguţul de el a spus bine lecţia şi este aşa de frumos spălat şi pieptănat! Nu plînge drăguţule; unde ai batista?»

Trică se întoarse. Faţa îi era palidă ca de mort, iar în mînie vocea îi era de nerecunoscut.

«Dacă mai zici un singur cuvînt, îţi trag o mamă de bătaie pe care n-ai s-o uiţi niciodată! Ai înţeles? Te asigur, mă voi ţine de cuvînt!»

Trică întări această ameninţare cu o înjurătură aşa de rea şi urîtă cum niciodată în trecut nu i-a venit la gură.

În clipa următoare însă Trică îşi reveni. Abia ieşite din gură aceste cuvinte urîte că se şi cutremură, se înroşi şi apoi deveni iarăşi palid. Îşi puse mîinile pe faţă ca să-şi

ascundă ruşinea şi alergă orbeşte. Voia să dispară din faţa colegilor.

Horaţiu, Emilian, Victor şi alţi mulţi şcolari fuseră martori ai acestei scene.

«Puteţi vedea acum de ce este în stare acest băiat minune» zise dispreţuitor Emilian. «Cred că niciodată în viaţa mea n-am înjurat aşa.»

Între timp Trică alerga mai departe. El singur nu ştia ce vrea. Ştia doar că trebuie să se ascundă şi să se pitească din faţa oamenilor. Niciodată în viaţa lui nu s-a simţit aşa de prost dispus. În sfîrşit, se opri la malul lacului său iubit. Se trînti sub ulmul bătrîn ale cărui frunze începeau tocmai să înmugurească, îşi îngropă faţa în mîini şi plînse şi plînse. De ce oare, de ce trebuiau să se întîmple toate acestea? Nu s-a socotit el însuşi aşa de sigur? Nu credea el singur că nu va mai putea reveni la felul lui din trecut? Doar a devenit un altul! A învăţat să se roage şi «felinarul» lui l-a îndreptat pe calea cea dreaptă şi bună!

Disperat, Trică începu să smulgă din pămînt firele de iarbă. Dar aceasta nu i-a ajutat la nimic. Nimic nu-i ajuta să treacă peste amara constatare: în ultimele săptămîni nu a rămas în dulap nebăgată în seamă şi nefolosită mica lui Biblie? Nici pentru rugăciune nu prea mai avea timp. Se simţea aşa de sigur şi a crezut că ispitele şi greşelile aparţineau trecutului.

Şi acum iată-l din nou alunecat în trecut! Ba a mai şi înjurat ca niciodată în trecut. Chiar în această dimineaţă s-a simţit aşa de tare şi îngîmfat încît chiar şi rugăciunea îi fuse de prisos. Pentru examene s-a pregătit minut de minut, dar nu a fost înarmat contra păcatului. Era de mirare că a fost surprins de păcat?

Oare Dumnezeu îi va putea ierta aceasta vreodată? În adîncul inimii sale, Trică era convins că la Dumnezeu totul este posibil. Se simţea însă atît de nenorocit, aşa de înjosit, încît în aceea clipă nu îndrăznea să ceară nimic. A uitat însă complet că Domnul Isus a venit în lume nu pentru cei sănătoşi ci pentru cei bolnavi aşa cum El însuşi a spus.

Timpul se scurse încet. Din ascunzişul său, Trică auzi clopotul care anunţa începutul lecţiilor, dar nu se sinchisi. Acum nici nu voia şi nici nu putea să se gîndească la şcoală.

Trică scoase Biblia din buzunar. I se părea că este în situaţia acelui miner despre care a povestit domnişoara Petruţa că i s-a stins felinarul. În inima lui Trică era acum întuneric şi nu mai putea să vadă cum va merge mai departe. Singur «felinarul» său îi mai poate ajuta.

Trică răsfoi în cartea psalmilor. Psalmul 38 era intitulat: «căinţă şi ajutor în încercări grele.» Trică citi verset după verset, credea că sînt scrise special pentru el. La penultimul verset zăbovi mai mult. «Nu mă părăsi Doamne Dumnezeule! Nu te depărta de mine!» scrise acolo. Trică murmură cuvintele aşa cu jumătate de gură, ca pentru el, o dată, apoi încă o dată. Erau ca o rugăciune.

Cînd soarele se pregătea să dispară pe după vîrfurile stejarilor, Trică porni spre casă. Acasă sparse lemne pentru ziua următoare, apoi o ajută pe mamă-sa cu ce putu. Pe urmă primi ca sarcină de la mamă-sa să ducă la doamna Moraru lucrul de mînă tricotat, care era gata. El evită însă strada de frică să nu se întîlnească cu colegii lui şi folosi o potecă peste cîmp care era puţin frecventată.

În timp ce Trică şi-a îndeplinit sarcina, se înseră. Se întoarse descurajat şi cu capul aplecat. Ce vesel era în aceea dimineaţă cînd a plecat spre şcoală! Acum era totul altfel!

Deodată o mînă se aşeză pe umărul lui şi o voce prietenoasă îi zise:

«Vino, însoţeşte-mă o bucată de drum!»

Trică se uită cam speriat şi se supuse puţin cam jenat, dar pastorul Pădureanu continuă:

«Azi după masă mi-ai lipsit de la şcoală! Unde ai dispărut?»

Sărmanul Trică ar fi preferat să intre într-o gaură de şoarece.

«Domnule pastor» se bîlbîi el, «nu v-a povestit Emilian despre tot ce s-a întîmplat?»

Pastorul scutură din cap.

«Emilian nu mi-a vorbit nici un cuvînt. Am auzit însă de la un alt şcolar mai mic despre o păţanie tristă. Este adevărat?»

Trică îşi lăsă capul şi mai jos.

«Da domnule pastor» îngînă el, «este trist dar adevărat. Am fost foarte iritat şi am întrebuinţat nişte cuvinte groaznice.» Trică făcu aci o pauză. Aproape în şoaptă continuă: «am înjurat chiar mai urît ca în trecut.»

Trică nu are curajul să privească în sus, iar pastorul Pădureanu tăcea. După un timp întrebă:

«Ai cerut lui Dumnezeu să te ierte?»

«Da domnule pastor.»

«Acum spune ce ai să faci mîine la şcoală?»

Trică ridică neajutorat din umeri. «Nu ştiu domnule pastor.»

Pastorul Pădureanu rămase locului. Ridică bărbia lui Trică şi îl privi drept în ochi.

«Dacă ai şti ce ar fi bine, ai fi gata să o faci?»

Trică înghiţi în gol.

«Cred că da domnule pastor. În orice caz aş vrea să încerc.»

Pastorul Pădureanu îl compătimi, trebuia însă să continue pe calea cea dreaptă. De aceea îl mai întrebă:

«Prin atitudinea ta în această problemă ai făcut cinste sau necinste Domnului Isus?»

«Necinste» şopti Trică.

«Ştiu colegii tăi că îţi pare rău de purtarea ta şi că l-ai rugat pe Dumnezeu să te ierte?»

«N...n...u.»

«Ar fi bine să le spui; crezi şi tu?» Trică îşi muşcă buzele. «Ba da» afirmă el cam înghesuit.

«Cine o să facă lucrul acesta?» De data asta Trică zăbovi cu răspunsul.

«Dar domnule pastor, nu pot să fac acest lucru! Ar trebui să merg la fiecare în parte!»

«Ai putea să o faci foarte simplu; gîndeşte-te un pic!»

Abia acum începu să priceapă Trică ce voia pastorul.

«Dar aşa ceva este foarte greu» murmură el ca pentru sine.

Pastorul Pădureanu rămase însă neînduplecat. Tăcînd îşi continuă drumul. După un timp pastorul stătu pe loc.

«Tinerelul meu, ştii tu» zise el, «cîteodată nu este suficient să-ţi recunoşti greşeala numai în faţa lui Dumnezeu şi să-i ceri iertare. Noi trebuie să ne recunoaştem greşelile şi faţă de aceia care erau martori ai greşelilor noastre. Ştiu, aceasta nu este totdeauna uşor. Un creştin însă nu are voie să fie laş.»

Ziua următoare avea loc ultima parte a examenelor. Şcolarii şedeau nerăbdători în bănci şi aşteptau desfăşurarea lucrărilor ce urmau să aibă loc.

Trică Lungu se ridică şi trecu la catedră. Învăţătorul Burghele privi mirat la el. Înainte de începerea examenelor nu erau obişnuite asemenea întreruperi din partea şcolarilor. Cînd văzu însă expresia serioasă pe faţa lui Trică, îşi înfrînă reproşul ce-l avea deja pe limbă. De la catedră se aplecă spre Trică care îi şopti încurcat cîteva cuvinte. Faţa domnului Burghele exprima îngîndurare în timp ce chibzui un pic.

«Trică nu ar mai bine dacă ai aştepta pînă se vor termina examenele? Aş putea reţine atunci băieţii.»

Trică însă scutură din cap. «Vă rog domnule învăţător, am teamă că atunci nu voi mai avea curajul potrivit!»

Trică nu părea să facă pe eroul. D-l Burghele îl privi în ochi întrebător. Îl înţelese pe băiat şi avu înţelegere şi pentru neliniştea lui. Astfel, de la catedră anunţă clasei cu voce tare:

«Ascultaţi! Dumitrache vrea să vă spună ceva.»

Trică se întoarse încît putu să-şi vadă colegii. Cincizeci de perechi de ochi sînt acum îndreptaţi spre Trică. Se putea citi în ei şi batjocură dar şi compătimire. Trică îşi aduse aminte că ieri seară nu era chiar sigur că problema nu se poate rezolva. Nu este simplu să-ţi mărturiseşti greşeala în faţa atîtor ochi. Dar nu vrea să fie laş. În timp ce Trică se îndreptă puţin, pe faţa lui îmbujorată apăru o trăsătură de siguranţă.

«Aş dori să vă spun că întîmplarea de ieri o regret. Cred că ştiţi cu toţii despre ce este vorba. Am fost foarte iritat şi am folosit un cuvînt groaznic. Sînt foarte întristat de acest lucru şi nu aş dori să credeţi că sînt Trică cel vechi. Am cerut Domnului Isus să mă ierte.»

În clasă se făcu linişte deplină. Trică se întoarse la locul său. D-l Burghele privi băieţii încă o dată rînd pe rînd şi zise:

«Cu aceasta, cred că problema este rezolvată.»

Clopotul sună şi examenul începu.

Trică mai este încă agitat. A fost mai greu decît şi-a închipuit. Luţă, care în asemenea ocazii este mereu înţepător şi batjocoritor, şade acum liniştit lîngă el. Trică, fără să vrea, îşi atinse cartea cu cotul şi aceasta căzu de pe bancă. Luţă o ridică încet, ceea ce nu era în obiceiul lui.

În pauză cei mai mulţi băieţi îl tratară pe Trică cu o oarecare consideraţie. Nici unul nu părea să-şi amintească de ceea ce s-a întîmplat ieri. Emilian s-a apropiat deasemenea de grupul care îl înconjura pe Trică şi îl privi pe acesta cu calm.

«Aş vrea să-ţi spun că ieri te-ai înşelat. Mi-ai reproşat desigur lucruri neadevărate. Eu nu m-am gîndit să-ţi şoptesc un răspuns greşit, dar se poate că tu aşa ai înţeles. Eu tocmai răsfoiam cartea mea cînd dl. Munteanu se aplecă peste umărul meu întrebîndu-mă cîţi băieţi au fost deja examinaţi. Eu i-am răspuns «şapte» şi acest cuvînt te-a indus în eroare.»

Lui Trică i se păru că-l loveşte cineva în cap.

«Dar Emiliane, de ce nu ai spus acest lucru atunci, pe loc?» zise el.

«Eu nu am auzit ca tu să mă fi întrebat despre aceasta. Dar de altfel, eu nu sînt obişnuit să fiu luat drept un mincinos, deci n-am socotit necesar să mă scuz.»

Trică tăcu îngîndurat. În definitiv zise el — şi aceasta se observa că nu-i venea uşor — «ai dreptate Ernest. Eu am fost atît de agitat încît am luat-o la fugă fără să mai

aştept răspunsul tău. În afară de aceasta, trebuia să-mi dau seama că tu nu faci asemenea lucruri.» Apoi, după o scurtă pauză adăugă încetişor: «iartă-mă!»

În sfîrşit, au avut loc şi ultimele examene şi băieţii aşteptau cu nerăbdare comunicarea rezultatelor. Care vor fi cei mai buni elevi? Care nume vor fi afişate pe panoul de onoare? Acestea erau întrebările arzătoare care le stăteau pe inimă. Trică şedea întristat pe locul lui. Alaltăieri credea cu atîta siguranţă că şi numele lui va fi printre acelea. Acum totul era altfel. Din vina lui proprie s-a năruit totul.

Pastorul Pădureanu, ca preşedinte al comisiei de examinare, trebuia să facă cunoscută clasificarea elevilor. Dar părea că nu se grăbeşte.

În fine, se ridică, dar în loc să citească numele de pe listă, zise:

«Ieri aţi fost cu toţii prezenţi la examinarea lui Dumitrache. Probabil ştiţi mai bine ca mine cu cîtă sîrguinţă a muncit. De aceea, dacă dl-învăţător Burghele va permite, aş face o propunere pe care de altfel mi-a sugerat-o Horaţiu Chiriac în numele cîtorva elevi.»

După ce învăţătorul Burghele, printr-un gest afirmativ cu capul, a aprobat, pastorul continuă:

«Propunerea ar fi ca Dumitrache Lungu să fie solicitat a repeta la tablă problema care nu i-a reuşit. Rezultatul de astăzi să fie apoi hotărîtor. Cine este de acord să ridice mîna!»

Emilian fuse primul care ridică mîna. Toţi ceilalţi îl urmară. Numai Trică rămase nemişcat; îi ardea capul.

Pastorul Pădureanu făcu un gest afirmativ.

«Bine! Dacă şi învăţătorul vostru este de acord cu această soluţie, atunci examinarea poate începe.»

Învăţătorul Burghele se ridică imediat. »Dumitrache treci la tablă! Eu îţi voi dicta problema.»

Trică se supuse şi începu să socotească. Ochii tuturor erau îndreptaţi spre el. Învăţătorul Burghele urmărea deasemenea atent lucrarea. El spera că-i reuşeşte.

Cifrele se înşiruiau sigur şi ordonat scrise. Mîna lui Trică mai tremura încă, dar ochii îi străluceau din nou. Peste greşeala cu pricina — 31 împărţit la 9 — trecu de acestă dată cu uşurinţă. El scrise rezultatul corect şi îl sublinia cu creta prin două linii. Apoi îşi ridică părul de pe fruntea transpirată şi trecu plin de fericire la locul său.

După o scurtă consfătuire a învăţătorului Burghele cu pastorul Pădureanu, acesta din urmă anunţă cu o voce răsunătoare notele fiecărui elev. În acest timp Trică avea impresia că toată clasa îi aude bătăile inimii. După ce au fost citite notele, au fost scrise apoi pe tabla de onoare cele patru nume ale celor mai buni elevi: Victor Munteanu, Emilian Pădureanu, Aureliu Josan, Dumitrache Lungu.

*
* *

Domnul Chiriac şedea la masa de scris şi ţinea în mînă o scrisoare de la fratele său adusă tocmai proaspăt de factorul poştal. Se aşeză binişor în fotoliu, îşi puse ochelarii şi citi:

«Dragul meu!

De cînd am fost la tine în vizită în iarna trecută, mă gîndesc mereu la acel tînăr cinstit care mi-a adus servieta şi hîrtiile de valoare pierdute de mine. Dacă bine îmi amintesc, tu mi-ai povestit că băieţaşul acela, pe nume Trică mi se pare, va părăsi şcoala probabil de Paşti. Aş dori să ştiu,

dacă acest lucru este adevărat pentru că aş avea mare plăcere să-l angajez în prăvălia mea. Tocmai îmi lipseşte un ucenic. Te rog să vorbeşti cu dînsul şi să mă încunoştinţezi cît mai curînd.»

În aceiaş după-masă d-l Chiriac îl pofti pe Trică la dînsul. Trică aproape se pierdu în marele fotoliu pe care i l-a oferit dl. Chiriac în biroul său.

«Ia spune Trică, te-ai gîndit vreodată ce ai vrea să devii?» îl întrebă dl. Chiriac.

Trică nu se aştepta la o asemenea întrebare. El singur nu ştia prea bine ce să răspundă.

«În timpul vacanţei aş dori să cîştig ceva bani» zise el. «Apoi aş avea plăcere să continuu şi şcoala.» Acum vocea lui Trică deveni mai înceată şi reţinută: «Dorinţa mea cea mare este să studiez!»

Acum a spus-o. Pînă acum nu şi-a destăinut nimănui dorinţa inimii lui. Oare are să rîdă de el dl. Chiriac?

Dl. Chiriac îşi netezi barba şi dădu din cap.

«Hm, aşadar, vrei să mergi în continuare la şcoală? Eu am crezut că o să-ţi cauţi undeva un loc de muncă ca să poţi ajuta pe tatăl tău bolnav, pe mama ta şi pe sora ta. Situaţia economică nu prea este bună şi probabil totul se va scumpi.»

Trică pricepu prea bine ce voia dl. Chiriac. Oare nu era de datoria lui să lucreze şi să ajute părinţii?

Privi oarecum nehotărît. Dar dorinţa lui arzătoare era să înveţe cît mai mult. De cînd a început să se ocupe serios de învăţătură, cartea l-a preocupat.

«Aş vrea să-ţi fac o propunere băieţaşule» zise el gînditor. «Cred că înainte de toate, datoria ta este să-ţi ajuţi părinţii, mai ales că tatăl tău este aşa grav bolnav. Faţă de

o asemenea situaţie, toate dorinţele proprii trebuiesc puse pe planul doi. Azi am primit o scrisoare de la fratele meu pe care şi tu îl cunoşti. El caută un ucenic pentru prăvălia lui şi vrea un tînăr cinstit pe care să se poată bizui. Trică dragă, te-aş putea recomanda! Fratele meu ar plăti cheltuielile de călătorie şi ar avea grije de tine în oraş. Ai putea să locuieşti chiar la dînsul. Dacă totuşi eşti hotărît să continui studiile, atunci nu mai este cazul să discutăm problema.»

Trică deveni foarte îngîndurat. Ce să facă? «Aş putea să mă gîndesc pînă mîine d-le Chiriac?» întrebă el sfios. «Totul a venit aşa subit şi nu mă pot hotărî aşa repede. Apoi mai trebuie să spun acest lucru şi părinţilor.»

Sigur, dl. Chiriac a fost de acord. Trică fuse liber şi porni gînditor spre casă.

Aşadar, iarăşi are de luptat. Totuşi era bucuros că dl. Chiriac îl socotea un băiat cinstit pe care te poţi bizui.

Trică îşi văzu de treburile casei ca de obicei. Sparse lemne, aduse apă, citi tatălui ziarul şi îi ajută surioarei să cureţe cartofi pentru ziua următoare. Era însă şi scurt la vorbă. Mariei îi lipsea obişnuitul fluierat vesel al lui Trică. Îndată după cină, neobservat, se furişă în cămăruţa lui de la mansardă. Voia să fie singur şi să gîndească încă o dată temeinic asupra problemelor. Propunerea aceasta a dlui Chiriac era surprinzătoare.

Trică se aşeză pe lada de lemne care îi folosea drept scaun şi îşi sprijini capul bucălat în ambele mîini. Prin fereastra joasă de la mansardă se putea privi departe peste cîmp. Oraşul care stătea pe ceealaltă parte nu-i împiedeca privirea spre cîmp. O uşoară ceaţă de primăvară era întinsă peste holde şi totul era liniştit. Trică fu cuprins de

aceeaşi pace care plutea şi peste cîmpuri. Dar pacea lui nu dură prea mult în această seară. Nu visase el în taină mereu că în ciuda oricăror obstacole ar vrea să studieze? Ar fi minunat dacă cîndva ar putea să devină aşa un bărbat stimat ca şi dl. Burghele! De cînd Trică îşi dădea toată silinţa la şcoală, simpatia lui a crescut mereu faţă de dl. Burghele pe care în trecut îl ura. Acum însă dorinţa lui cea mai fierbinte era să ajungă cîndva aşa un învăţător ca acesta.

Aceste planuri tainice nu le-a dezvăluit nimănui pînă acum, nici măcar Mariei, sora lui, căreia de altfel îi destăinuia totul. Aşadar dl. Chiriac i-a distrus cele mai îndrăzneţe planuri. El i-a arătat datoria de a apuca o ocupaţie, o meserie care să-i permită ca să-şi ajute părinţii cît mai repede posibil. Acum iată că fără să vrea i s-a oferit o posibilitate extrem de favorabilă.

Trică privea acum duios afară în amurgul unei seri de primăvară. În taină, nu se văzuse el cîteodată stînd ca un învăţător stimat şi iubit în faţa unei clase de băieţi nepricepuţi şi gălăgioşi? El voia să demonstreze celor mai slabi dintre ei acelaşi ajutor dezinteresat pe care el însuş l-a experimentat cu învăţătorul Burghele şi pastorul Pădureanu. Nu era acesta un ţel frumos pentru un om care voia să-l iubească pe Domnul Isus? Există oare o altă ocupaţie în care putea să facă acest lucru mai bine ca aci?

De sigur, aceasta ar pricinui mari cheltuieli şi ar lua în considerare mult timp. În timp ce ar studia nu ar avea posibilitatea să ajute şi părinţii mai ales că un studiu durează mult. Văzu înaintea lui pe mama obosită şi extenuată care se frămîntă zi şi noapte cum să chivernisească micul lor venit ca să ajungă pentru nevoile întregii familii. Iar el,

singurul care ar putea să ajute într-adevăr, visa planuri fără a lua în considerare nevoile familiei sale! Unde mai pui că puterile tatălui scădeau din zi în zi. Ştiau cu toţii că pentru el nu mai era vindecare.

Încet, amurgul serii se transforma în noapte. Peste pădurile îndepărtate urcau argintii primele stele.

Acum, Trică ştia ce are de făcut.

În dimineaţa următoare Trică povesti părinţilor despre propunerea făcută de dl. Chiriac şi bine înţeles s-au bucurat foarte mult de această ofertă favorabilă.

Apoi, modest, cu bascul în mînă stătu din nou în camera de lucru a d-lui Chiriac.

«Na, tinerelul meu, ai ajuns la un rezultat?»

«Da d-le Chiriac, dacă este posibil, aş dori să accept locul de muncă la fratele dvs.»

«Frumos din partea ta. O să-i comunic îndată fratelui meu. De altfel trebuie să-ţi dau un acconto asupra banilor tăi de buzunar, din care mama ta să-ţi poată cumpăra un costum nou şi rufărie.»

De fapt Trică ar fi trebuit să alerge fericit spre casă. Era un prilej pentru aşa ceva. Dar parcă nici nu putea şi nici nu voia să-l cuprindă o adevărată bucurie în faţa acestei întorsături noi din viaţa lui. Dorinţa fierbinte de a studia şi a deveni învăţător era încă înfiptă adînc în inima lui.

Seara, Trică citi în Biblie, «felinarul său», despre întîmplarea cu acele femei care erau în drum spre mormîntul Domnului Isus şi erau întristate că nu ştiau cine le va rostogoli piatra din faţa mormîntului. Această întîmplare a citit-o Trică adeseori. Pastorul Pădureanu a vorbit odată despre aceasta la Şcoala Duminicală şi lui Trică i-a plăcut grozav de mult. Pastorul a spus că mulţi băieţi şi multe

fete se aseamănă cu aceste femei, facîndu-şi multe grijuri despre unele probleme. Dar femeile nu trebuiră să mişte nici măcar un deget. Un înger a fost acolo şi a rostogolit piatra. În continuare pastorul Pădureanu a mai spus că nu trebuie să ne facem grijuri din cauza unor pietre mari care probabil ne-ar sta în cale într-o oarecare zi. Cînd va veni ceasul şi cu voia lui Dumnezeu, piatra va fi rostogolită de El.

De la acea zi memorabilă s-au scurs mai multe luni. Trică s-a acomodat în noul lui mediu. Peste zi lucra în prăvălia d-lui Chiriac şi îşi dădea toată silinţa să-şi îndeplinească toate obligaţiile. Seara mai avea timp şi pentru el personal. Acest lucru era cu totul nou şi minunat pentru Trică. De cele mai multe ori zăbovea asupra cărţilor şi citea. Acestea erau cele mai frumoase ceasuri ale sale. În casă era atunci pace şi linişte; nimeni nu-l mai tulbura.

Duminica vizita şi aici Şcoala Duminicală. La început s-a alăturat pur şi simplu băieţilor mai mari, dar de cîteva duminici conducătorul i-a repartizat lui Trică o grupă de băieţi mai mici. Pe aceştia trebuia să-i instruiască. Bineînţeles, Trică făcea acest lucru cu multă însufleţire şi era realmente mîndru cînd cei mici îi ziceau «Unchiul Lungu».

I-ar fi făcut însă mai multă plăcere dacă el însuşi ar mai fi stat într-o bancă. Ce ar fi fost dacă ar fi urmat mai departe şcoala la învăţătorul Burghele! Trică încercă să se împace cu situaţia. Avea acum acces la biblioteca d-lui Chiriac şi seara putea să citească după placul inimii lui.

Cîteodată i se părea lui Trică că nu ar exista pentru el în acest oraş străin nici un fel de ispită. Totul mergea lin şi fără probleme. Colegii lui de clasă, care-i produceau adeseori necazuri, nu-i mai are aici şi îi lipsea deasemenea şi casa părintească neprietenoasă şi agitată cu toate greutăţile ei. Patronul lui era mereu amabil şi drept faţă de el. Dl. Chiriac, de fapt, era stimat şi apreciat de toţi angajaţii lui. A avut un singur băiat care însă a decedat în timpul studiului din cauza unei boli nemiloase. Această întîmplare tristă îi umbrea de multe ori. Ei şi-au pus mari speranţe în micul lor fiu. În toată tristeţea lor nu erau totuşi disperaţi. Ei ştiau că voia lui Dumnezeu este mai presus şi mai mare decît speranţele şi dorinţele omului.

Într-o zi Trică primi o scrisoare care-l scoase total din liniştea lui şi îl tulbură ca o zmucitură puternică. De fapt scrisoarea era de la Luţă Vînătoru şi suna aşa:

«Dragă Trică!

Trebuie să-ţi comunic că nu de mult a murit mama mea. Poţi să-ţi închipui ce rău înseamnă pentru mine acest lucru. Poate va trebui să-mi caut pe undeva de lucru, dar nu ştiu pe unde. De cînd ai plecat nu mai am nici un prieten. N-ai putea să-mi găseşti un loc în prăvălioara ta? Am să fiu cuminte ca un mieluşel şi n-am să cîrtesc. Îţi promit! Bani pentru călătorie am deja. Am cules cartofi pentru batrînul Cucu. Scrie-mi urgent. Aş vrea să vin chiar îndată. Al tău Luţă Vînătoru.»

Trică rămase încremenit. Încetişor lăsă scrisoare în jos. Numai asta mai lipsea! Tocmai cu Luţă împreună în frumoasa prăvălie a d-lui Chiriac. Acest lucru îi deveni lui Trică nu numai supărător ci chiar de nesuportat. Noroc că treaba era cu totul imposibilă. De fapt Dl. Chiriac căuta

un curier, dar putea Trică să-l propună pe Luţă, pe obraznicul şi nestatornicul Luţă? Asemenea lucru nu putea să-i ceară nimeni. Dar Luţă şi-a pierdut mama, ceea ce trebuie să fie foarte trist pentru el. D-na Vînătoru era văduvă. De sigur Luţă acum nu mai avea pe nimeni care să-l îngrijească. Trebuie să fie tare trist şi abătut se gîndi Trică. Luţă nu avea prieteni şi tocmai acum i-ar trebui unul. De fapt lui Trică i-a plăcut de veselul băiat cu toată duritatea şi nechibzuinţa lui. Luţă cel murdar şi obraznic nu se potrivea deloc cu ceilalţi angajaţi. De sigur fiecare va ştie că era prietenul lui, a lui Trică! Nu, nu, Luţă o să-i stea aici mereu în cale. El o să-i spună pe vechiul lui nume, pe cînd toţi aici îi spun acum Dumitrache. Nu, cu adevărat nu este nimic de făcut!

Trică fu hotărît să refuze rugămintea unicului său prieten. Ce, să-şi strice poziţia în casa Chiriac? Cu siguranţă o să-i fie ruşine de vechiul său prieten. Aşa şi era, Luţă putea să-ţi facă prea puţină onoare.

Trică se hotărî să nu spună nimănui de scrisoarea lui Luţă. De ce adică? Aci Luţă putea doar să-i strice. Seara însă Trică nu putu să adoarmă. Gîndurile lui erau răscolite. El credea că problema cu Luţă este definitiv rezolvată şi totuşi nu putea să-i iasă din cap scrisoarea asta tîmpită. Cuvintele pe care Luţă le-a pus pe hîrtie în scrisul lui nesigur erau perseverente: «nu vreau să cîrtesc... de cînd ai plecat nu mai am nici un prieten... scrie urgent...» Cu cît le repeta mai mult, cu atît mai acuzatoare şi mai insistente erau. După acestea veneau alte gînduri care nu emanau de la Luţă dar care nu erau mai puţin acuzatoare: «Trică, tu ai găsit un loc bun de muncă. Nu simţi tu nevoia să ajuţi şi pe altul? Crezi tu cu adevărat că ai fi mai bun decît Luţă?

Trică, tu vrei să te numeşti un creştin!? Era bine trecut de miezul nopţii cînd lui Trică îi căzură ochii de somn.

În dimineaţa următoare, Trică, cu o oarecare reţinere, bătu la uşa d-lui Chiriac. Acesta ridică întrebător capul cînd intră ucenicul.

«Ei, Dumitrache, ce este?»

Trică privi cam nesigur la patronul său.

«Aţi avea cinci minute şi pentru mine d-le Chiriac? Aş dori să vă întreb ceva în interes de serviciu.»

«Dacă este ceva folositor, atunci am mereu timp. Şezi aici pe scaun şi povesteşte-mi!»

Trică se aşeză pe marginea scaunului şi nu ştia încă încotro trebuia să se uite. Îşi luă totuşi curajul şi întrebă:

«Aţi găsit deja un curier d-le Chiriac?»

Patronul dădu negativ din cap.

«Nu, regret, încă nu. Ştii tu pe vre-unul pentru mine?»

«Da d-le Chiriac. Un băiat din patria mea mi-a scris şi întreabă dacă pot să-i găsesc o ocupaţie. Se numeşte Lucreţiu Vînătoru.»

«Este cumsecade şi de încredere?»

«Nu d-le Chiriac.»

«De ce mi-l recomanzi dacă ştii asta? Atunci ce rost are să mai vorbin despre el?

«Aş dori mult să-l ajutaţi ca să devină un băiat ordonat şi de încredere.»

«Hm, crezi tu că stă în puterea mea să fac acest lucru? Este cel puţin cinstit?»

«Nu d-le Chiriac, nu în sensul în care gîndiţi. Mama lui a decedat şi nu are nici măcar un prieten. Are numai prieteni răi. Dacă nu va pleca de acasă nu va deveni niciodată ceva din el.»

Gînditor, dl. Chiriac se juca cu creionul.

«Crezi tu că ar fi de datoria mea să-l ajut? Dacă într-adevăr aş face acest lucru, ce sarcină ţi-ai putea lua asupra ta?»

«Aş face tot ce mi-ar sta în puteri.»

«Şi ce anume ar fi aceasta?»

«Am să mă interesez de el. Serile şi duminicile aş fi cu el şi aş încerca să-l influenţez.»

«Dar dacă s-ar întîmpla tocmai contrar şi te-ar ispiti la rele?»

Trică se uită nedumirit la patronul său. Înţeleg, trebuie să pună aceste întrebări. Trică însă nu mai ştia ce să răspundă. Era la capătul posibilităţilor sale.

«Am să mă rog pentru Luţă» şopti el. «Am să mă rog lui Dumnezeu să-mi dea puteri şi să mă ajute.»

Un timp se făcu linişte. Apoi dl. Chiriac zise:

«Ştii tu că şi oamenii credincioşi pot ajunge pe căi lăturalnice? Mulţi au fost ispitiţi de prietenii răi! Mi-aş face reproşuri mai tîrziu dacă prin acest Luţă ai ajunge într-o societate rea.»

Domnul Chiriac se ridică de la biroul său şi se plimbă încet prin cameră în sus şi în jos. După un timp se opri în faţa lui Trică.

«Bine, să facem încercarea cu prietenul tău. Scrie-i să vină. Are bani de drum?»

«Da d-le Chiriac.»

Radiind de bucurie, Trică părăsi biroul patronului. Acum se bucura cu adevărat de sosirea lui Luţă.

*

* *

Trică lucra de acum de trei ani în prăvălia Chiriacilor. Nu mai era singur printre străini. Prin mijlocirea lui Trică, Luţă Vînătoru a primit într-adevăr postul de curier în prăvălia d-lui Chiriac. El îşi dădea mare silinţă să îndeplinească toate sarcinile spre mulţumirea patronului său. Moartea mamei sale l-a impresionat adînc pe neastîmpăratul băiat. Probabil a contribuit şi spiritul deosebit care domnea în casa Chiriac. Astfel nu mai puteai să recunoşti în purtarea tînărului angajat al firmei pe vechiul, nesocotitul şi gălăgiosul Luţă Vînătoru.

Cu aproape un an înainte a primit Trică trista veste că tatăl său a decedat. Pentru acel bărbat grav bolnav aceasta era o eliberare, dar pentru Trică era totuşi dureros cînd se gîndea că nu-l va mai vedea şi nici nu-i va mai putea vorbi tatălui său. Un lucru îl bucura totuşi. Pastorul Pădureanu i-a scris că în ultimele săptămîni ale vieţii, tatăl său s-a întors la Isus.

Corespondenţa între cei de acasă şi el era foarte rară. Azi însă Trică a primit o scrisoare de la sora lui. Trică se bucura mereu de ştiri de la sora lui, deoarece mai afla despre felul cum îşi duceau viaţa cei de acasă, dar scrisoarea de azi l-a neliniştit oarecum şi îi dădu mult de gîndit. Aceasta a reîmprospătat în el unele vechi speranţe pe care le socotea de mult uitate. Scrisoarea cuprindea şi cîteva rînduri de ale mamei sale. Trică s-a mirat de aceste rînduri, deoarece aceasta se întîmpla foarte rar. Trebuie deci să fie ceva deosebit, dacă şi mama îi scrie. Astfel mama scria că acasă totul merge bine, mai ales acum după ce putea să doarmă suficient nopţile, se simţea mai în puteri. A primit un serviciu bun şi sigur, astfel încît dînsa şi Maria puteau să trăiască modest din venitul ce realiza. De aceea, acum

nu ar mai avea nevoie de ajutorul fiului pe care-l primea regulat. În final mama scria:

«Aş dori mult dragă Trică să ţii banii pentru tine. Maria mi-a povestit că ai dori mult să studiezi. Pentru acest scop o să ai nevoie mai tîrziu de economiile tale. Tata zicea adeseori că s-ar bucura dacă ai deveni cîndva un om de vază. Cred că s-ar fi bucurat foarte mult dacă ar fi ştiut de planurile tale.»

Cîtă gingăşie maternă cuprindeau aceste rînduri. Se vede că mama lui s-a schimbat foarte mult dacă acum putea să scrie aşa ceva. Bucuria lui însă era umbrită de un alt sentiment. Înainte de a intra în serviciul dlui Chiriac, dorinţa lui cea mai fierbinte era să devină învăţător. După acea convorbire cu tatăl lui Horaţiu Chiriac, visurile lui îndrăzneţe au fost îngropate, desigur cu mare durere în inimă. În timpul uceniciei sale la dl. Chiriac, el a încercat să se gîndească cît mai puţin posibil la aceste lucruri. Iată că acum acestea stau din nou mari şi îmbietoare în faţa lui.

Dar cum ar putea fi realizate? Aceasta era întrebarea la care nu găsea răspuns. Ca să-şi împlinească dorinţa, ar fi necesar să renunţe la ocupaţia de comerciant şi să se dedice exclusiv studiului. Dar din ce o să trăiască dacă va părăsi ospitaliera casă a familiei Chiriac unde a fost tratat aşa de mărinimos şi a fost primit ca în familie?

Trică se gîndea de multe ori la cuvintele pastorului Pădureanu privitoare la «marea piatră». Oare Dumnezeu va rostogoli această piatră şi pentru el? În acea seară i se păru că drumurile lui în viaţă erau închise fără nici o speranţă. Se gîndi în fel şi chip, dar peste tot se izbea de piedici de netrecut.

În timp ce gîndurile îl furaseră tot mai mult, Trică se trezi speriat. Dl. Chiriac îl pofti jos în salon. Trică intră şi găsi stînd la masă pe d-na Chiriac cu fiică-sa preocupate cu lucrul de mînă. Dl. Chiriac, cu mîinile la spate, se plimba comod prin cameră în sus şi în jos.

«Aşezaţi-vă Dumitrache, am de vorbit cu dvs.!»

Tăcut, gazda îşi continuă plimbarea o bună bucată de vreme, apoi continuă:

«S-au împlinit deja trei ani de cînd sînteţi la noi. Acum pot să întocmesc un certificat că aţi lucrat mereu cu sîrguinţă şi sînteţi de încredere.

Dar, ştiţi, am aflat de la fratele meu că marea dorinţă a dvs. era să puteţi studia. Eu însumi am observat că deşi aţi muncit cu sîrguinţă totuşi în fond ocupaţia de comerciant nu este pentru dvs. De aceea împreună cu soţia mea ne-am gîndit la ceva şi sperăm să fiţi de acord.

Ştiţi că şi noi am avut un băiat. Dorinţa lui a fost deasemenea să devină învăţător. În timpul studiului însă s-a îmbolnăvit şi o boală nemiloasă ni l-a răpit. Nu trebuie să spun ce mare durere ne-a pricinuit acest lucru. Dorinţa lui era însă ca banii destinaţi pentru studiul său să revină unui tînăr care să aibă aceiaşi ţintă, dar care nu are mijloacele necesare pentru a-şi finanţa singur studiul.

Am căutat timp îndelungat un asemenea tînăr, dar nu am găsit unul potrivit. Nici unul nu ni se părea potrivit ca să satisfacă cu adevărat această ultimă dorinţă a fiului nostru.

Împreună cu soţia v-am urmărit trei ani la rînd. Am văzut cum după scurgerea unei zile de muncă nu prea uşoară, seară de seară aţi fost preocupat de carte. Am dobîndit convingerea că ne putem baza pe dvs. De aceea

aş dori să vă întreb dacă mai aveţi încă dorinţa să studiaţi şi să deveniţi învăţător.»

Dl. Chiriac se opri lîngă Trică şi îşi aşeză mîinile pe umerii lui.

Trică nu mai ştia pe ce lume se află. Pe faţa lui înroşită se oglindea şi bucurie şi frică şi o nemăsurată mirare. Urechile îi vîjîiau, iar inima îi bătea de părea să sară din piept.

«D-le Chiriac» se bîlbîi el, «D-le Chiriac, luaţi aceasta în serios? Pentru mine n-a existat vreodată o dorinţă mai mare decît aceea de a putea studia! Dar aceasta nu se poate! Nu cred să poată fi adevărat aşa ceva! Aceasta nici nu am meritat-o!»

Dl. Chiriac avea multă înţelegere pentru tulburarea tînărului bărbat.

«Deocamdată este de ajuns flăcăul meu», zise el liniştitor. «Mîine vom continua convorbirea. Pentru azi este suficient să ştiţi că studiul dvs. este asigurat. Este dorinţa mea să deveniţi învăţător şi să fiţi pentru copii nu numai o călăuză înţeleaptă pentru viaţă, ci şi un îndrumător clar spre Dumnezeu!»

Într-o adîncă emoţie, Trică apucă mîna dreaptă a binefăcătorului său. În acest moment nu poate scoate un cuvînt măcar, dar ochii îi devin calzi.

Mai tîrziu stătea la fereastra deschisă în camera lui şi privea spre oraşul cuprins de noapte. O bucurie nesfîrşită era în inima lui.

Gîndurile îi zburau în trecut. Îl vedea pe Trică, haimana jerpelită, cum mergea la Şcoala Duminicală ca să facă numai prostii, dar cum acolo pentru prima dată în viaţa lui a auzit Cuvîntul lui Dumnezeu.

Trică, acum mare, nu-i mai zicea «felinar» Bibliei sale. Dar aceasta i-a rămas lumina cea adevărată în viaţa lui. Iar acum ea s-a afirmat ca adevărată şi cu privire la «piatra cea mare».

Dumnezeu a rostogolit această «mare piatră» din viaţa lui Trică. De sigur nu pentru că Trică şi-ar fi dorit aceasta fierbinte şi mai ales pentru că ar fi meritat aşa ceva. Dar mai ales pentru că la început această piatră ce stătea în drumul lui Trică era însuşi Dumnezeu. Şi Dumnezeu însuşi voia să meargă pe cale cu Trică Lungu.

Trică stătea acum la fereastră şi inima lui era plină de o adîncă bucurie.